

THE ALLIANCE
FOR CHILD PROTECTION
IN HUMANITARIAN ACTION

İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma Saha Görevlilerine Yönelik Başlangıç Eğitimi Paketi

Eğitmen Kılavuzu

©2021 İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma Birliği

İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma Birliği (“Birlik”) insani yardım ortamlarında kaliteli ve etkin çocuk koruma müdahalelerinde bulunabilmek için insani yardım çalışanlarının faaliyetlerini destekler.

Birlik, teknik çalışma grupları ve görev grupları aracılığıyla kurumlar arası çalışma standartları geliştirir ve insani yardım ortamlarında çocuk koruma çalışmalarını desteklemek için teknik yönlendirme sağlar.

Birliğin çalışmaları hakkında daha fazla bilgi almak ve yardım ağına katılmak için lütfen <https://www.alliancecpha.org> adresini ziyaret edin ya da e-posta adresimizden bizimle iletişime geçin: info@alliancecpha.org

Bu eğitim paketi, Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanlığı bünyesindeki Nüfus, Mülteci ve Göçmenlik Bürosu’nun cömert destekleriyle mümkün olmuştur. İçeriğin sorumluluğu Birlik’e ait olup, içerik, Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanlığı’nın görüşlerinizi yansıtmaz.

Bu belgeye atıfta bulunmak isteyen okurlara aşağıdakileri öneririz
İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma Birliği (2021) İYÇÇKB: Saha Görevlisi Başlangıç Eğitimi Paketi.

İçindekiler

Teşekkür

Kısaltmalar

Özet

Bölüm 1. Eğitimci kılavuzu

Giriş
Hedef kitle profili
Amaç ve hedefler
Öğrenme araçları - yüz yüze ve uzaktan eğitim
Öğrenme metotları ve yaklaşımı
Eğitmen hazırlığı
Genel kurs tablosu

Bölüm 2. Modül 1-5 için ayrıntılı eğitim yönergeleri

Karşılama ve tanışma
Modül 1 - Çocuk
Modül 2 - İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma ve rehber ilkeler
Modül 3 - Çocuklar ve Topluluklarla İletişim
Modül 4 - İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma Stratejileri ve ÇKAS'a yakından bakış
Modül 5 - Rolüm ve kurum
Modül 6 - Düşünceli Uygulama

Ek I - İYÇÇK Saha Görevlisi Eğitim Paketi Öz Değerlendirme Formu

Ek II - Katılımcı Metni

Teşekkür

İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma Birliği Saha Görevlisi Başlangıç Eğitimi Paketi, İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma Birliği'nin Öğrenme ve Gelişim Çalışma Grubu tarafından geliştirilmiştir ve ÇKAS Çalışma Grubu'nun 2014 Saha Görevlisi paketinin yerine geçer. Gelişim süreci, Öğrenme ve Gelişim Grubu irtibat görevlileri Elena Giannini ve Katie Robertson tarafından yönetilmiş ve tüm Öğrenme ve Gelişim Çalışma Grubu üye kurumlarının ortak destek ve çabalarından faydalanılmıştır. Özellikle, aşağıdaki kişilere minnettarlığımız ifade etmek isteriz: Lucie Allingri Chevallet, Cat Byrne, Brigitte Goby, Leonie Meijerink, Joyce Mutiso, Marianna Narhi ve Joanna Wedge.

Kısaltmalar

İYÇÇK- İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma

ÇKAS - Çocuk Koruma Asgari Standartları

SKVGİÇ - Silahlı Kuvvetlerle ve Gruplarla İlişkilendirilmiş Çocuklar

ÜYEK - Ülkesinde Yerinden Edilmiş Kişi

LGBTQI+ - Lezbiyen Gey Biseksüel Transseksüel Eşcinsel Çift Cinsiyetli ve diğer ikili cinsiyet rejimi dışındaki kişiler

ÖGÇG - Öğrenme ve Gelişim Çalışma Grubu

CCDŞ - Cinsel ve Cinsiyete Dayalı Şiddet

BMÇHS - Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi

Özet

İYÇÇK Saha Görevlisi Başlangıç Eğitimi Paketi, İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma Birliği Öğrenme ve Gelişim Çalışma Grubu tarafından geliştirilmiştir ve ÇKAS Çalışma Grubu'nun 2014 Saha Görevlileri paketinin yerine geçer.

Paket, bir acil durum veya krizin başında yeni ekip üyelerini hızlıca eğitmek için tasarlanmıştır ve saha görevlilerinin çocuklar, aileler ve topluluklarla güvenli, etkin, hesap verebilir ve profesyonel bir biçimde çalışmak için gerekli asgari yetkinlikleri öğrenmelerini sağlamayı amaçlamaktadır.

Tipik bir saha görevlisi, yerel olarak görevlendirilen, insani ortamlarda çocuk koruma konusunda çok az deneyime sahip olan bir kişidir. Bu kişiler, ortaokul eğitimini tamamlamış veya tamamlamamış olabilirler ve farklı okuryazarlık ve deneyim seviyelerine sahiptirler. Bu eğitim paketi, bu farklı kitlenin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde düzenlenmiştir.

Ana öğrenme hedefleri, kursun sonunda katılımcıların aşağıdakileri yapabilmelerini sağlar:

- Çocuk gelişimi aşamalarını ve bir Sosyo-Ekolojik Model çerçevesinde riskleri ve koruyucu faktörleri tanıma
- İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma'yı ve çocuk haklarına ilişkin temel bilgileri tanımlama
- Çocuklarla ve topluluklarla nasıl uygun iletişim kurulacağını gösterme
- Çocuk Koruma Asgari Standartları'nın amacını ve yapısını hatırlama
- Çocuklara ve topluluklara karşı hesap verebilirliği destekleyen kurumsal sistemleri açıklama

Eğitim paketi, yüz yüze ve uzaktan eğitim aracılığıyla sunulan modüller şeklinde tasarlanmıştır. Yüz yüze eğitim ortamlarında, içeriği 3 gün içinde işleyebilir ya da ekibinizin müsaitlik durumuna göre modülleri haftalara ayırabilirsiniz. Uzaktan eğitim ortamlarında, kursun yarım günlük oturumlar şeklinde verilmesini öneriyoruz.

Bu eğitim paketi esasen ekip yöneticileri/koordinatörlerinin saha ekiplerinin öğrenme sürecini kolaylaştırmak için geliştirilmiştir. Kurumun sistemleri ve programları hakkında yeterli bilgiye sahiplerse dışarıdan eğitmenler de bu eğitimi verebilirler. Eğitim paketinin kullanılmadan önce bir bağlam çalışmasından geçirilmesi öngörülmüştür.

İYÇÇK Saha Görevlisi Başlangıç Eğitimi Paketi'ni kullanmak istiyorsanız, bu isteğinizi lütfen Birlik'in Öğrenme ve Gelişim Çalışma Grubu'na bildirin. Deneyimlerinizi öğrenmek isteriz. Desteğe ihtiyacınız

olursa, yardıma hazırız. Yazışma adresimiz: learning@alliancecpha.org

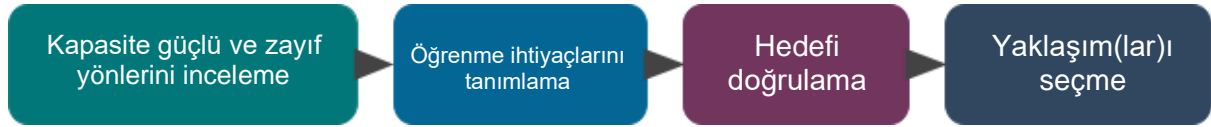
Bölüm 1 - Eğitim Kılavuzu

Giriş

İYÇÇK Saha Görevlisi Başlangıç Eğitimi Paketi, İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma Birliği (Birlik) tarafından, insani yardım ortamlarında çocukların koruması konusunda yeni çalışmaya başlayan görevliler için tasarlanmıştır. Paket, bir acil durumun başında yeni ekip üyelerini hızlıca eğitmek için tasarlanmıştır ve saha çalışanlarının krizden etkilenen çocuklar, aileler ve topluluklarla güvenli, etkin, hesap verebilir ve profesyonel bir biçimde çalışmak için gerekli asgari yetkinlikleri öğrenmelerini sağlamayı amaçlamaktadır.

Bu Eğitim Paketi, İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma Birliği'nin Öğrenme ve Gelişim Çalışma Grubu tarafından hazırlanmıştır ve ÇKAS Çalışma Grubu'nun 2014 Saha Görevlisi paketinin yerine geçer.

Bu eğitim paketini uygulama kararı, mevcut olanakların analizine ve eğitim ihtiyaçlarının tespitine dayanmalıdır. Tanımlanan öğrenme ihtiyaçlarının bu eğitim paketinin öğrenme sonuçlarıyla uyumlu olmasının gerektiği hallerde bu eğitim paketinin uygulaması, kapasite güçlendirme planınıza dahil edilmelidir.

Bu eğitim paketinin kullanımı [İYÇÇK yetkinlik çerçevesinin](#) birinci seviyesindeki bazı yetkinliklerin geliştirilmesini desteklemekle birlikte, kullanımı, ekibinizin gerekli bilgi, beceri ve tutumlarını geliştirmeye ve güçlendirmeye yönelik daha geniş bir yaklaşımın parçasını oluşturmaktadır.

Birlik bünyesindeki Ö&G Çalışma Grubu, yukarıda belirtilen aşamalarda yer alan İYÇÇK görevlilerini desteklemeye, eğitim faaliyetlerini geliştirme, uygulama ve değerlendirmeye yönelik bir dizi ÖG araçları geliştirmiştir. Söz konusu kaynaklara [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Bu paketi kullananların, zaman ve kaynakların sınırlı olabileceği ortamlarda bu kullanımı gerçekleştirdiklerini biliyoruz. Bu materyallerde belirtilen çerçeve ve kazanımlar dahilinde esnekliği destekliyoruz. Yaklaşım(lar)ı seçme

Eğitim paketinin amacı ve hedefleri

Bu eğitim paketinin amacı, saha görevlilerinin krizden etkilenen çocuklar, aileler ve topluluklarla etkin, hesap verebilir ve profesyonel bir şekilde çalışabilmelerini sağlamaktır. Bu eğitim programı, tek bir kurumun sahadaki çocuk koruma ekiplerini eğitmeleri için tasarlanmıştır.

Bu kursun sonunda, katılımcılar şu becerileri kazanacaklardır:

- Çocuk gelişimi aşamalarını ve bir Sosyo-Ekolojik Model çerçevesinde riskleri ve koruyucu faktörleri tanıma
- İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma'yı ve çocuk haklarına ilişkin temel bilgileri tanımlama
- Çocuklarla ve topluluklarla nasıl uygun iletişim kurulacağını gösterme

- Çocuk Koruma Asgari Standartları'nın amacını ve yapısını hatırlama
- Çocuklara ve topluluklara karşı hesap verebilirliği destekleyen kurumsal sistemleri açıklama

Eğitim paketinin yapısı

Eğitim paketi modüller halinde tasarlanmıştır. Yüz yüze eğitim ortamlarında, içeriği 3 gün içinde işleyebilir ya da ekibinizin müsaitlik durumuna göre modülleri haftalara ayırabilirsiniz. Uzaktan eğitim ortamlarında, kursun yarım günlük oturumlar şeklinde verilmesini öneriyoruz. Uzaktan eğitimde, oturumlar arasında en az 5 dakikalık düzenli kısa molalar verilmeli, ayrıca belli zamanlarda 45-60 dakikalık daha uzun molalar planlanmalıdır.

Örnek yüz yüze eğitim takvimi:

	1. Gün	2. Gün	3. Gün
Sabah	Karşılama ve tanışma (45 dakika) Çocuk (175 dakika)	1. Gün Özeti (30 dakika) Çocuklarla ve topluluklarla iletişim (145 dakika)	2. Gün Özeti (30 dakika) Rolüm ve kurum (180 dakika)
Öğleden Sonra	İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma ve Rehber İlkeleri (210 dakika)	İYÇÇK Stratejileri ve ÇKAS'a yakından bakış (155 dakika)	Düşünceli uygulama (değerlendirme ve kapanış dahil) (180 dakika)

Örnek uzaktan eğitim takvimi:

1. Oturum 3.5 saat	Karşılama ve tanışma Çocuk (175 dakika)
2. Oturum 4 saat	İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma ve Kılavuz İlkeleri (200 dakika)
3. Oturum 3 saat	Çocuklarla ve topluluklarla iletişim (145 dakika)
4. Oturum 3 saat	İYÇÇK Stratejileri ve ÇKAS'a yakından bakış (155 dakika)
5. Oturum 3.5 saat	Rolüm ve kurum (180 dakika)
6. Oturum 3.5 saat	Düşünceli uygulama (değerlendirme ve kapanış dahil) (180 dakika)

Hedef Kitle Profili

Tipik bir saha görevlisi yerel olarak görevlendirilen, insani ortamlarda çocuk koruma konusunda çok az deneyime sahip olan bir kişidir. Saha görevlileri orta öğrenimi tamamlamış veya tamamlamamış olabilirler ve farklı okuryazarlık ve deneyim seviyelerine sahiptirler. Bu eğitim paketi, bu farklı kitle ile kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Saha görevlileri bir topluluk/kamp ortamı içinde güvenli çocuk alanında çalışabilirler. Güvenli çocuk alanındaki aktivitelere nezaret etmek ya da çocuklar için diğer formatlarda grup faaliyetleri yürütmek gibi görevleri; haneleri ziyaret etmek ve topluluk seferberliği gibi çocuklara ve ailelere topluluk destek faaliyetleri ve diğer bazı faaliyetleri yürütebilirler. Saha çalışanları derin bilgiye, çeşitli becerilere sahip kritik aktörler olarak değerlendirilirler ve bir insani yardım müdahalesi sırasında hizmet sunumu ve programların güçlendirilmesinde kritik öneme sahiptirler.

Eğitmen Profili

Bu eğitim paketi esasen ekip yöneticileri/koordinatörlerinin saha ekiplerinin öğrenme sürecini kolaylaştırmak için geliştirilmiştir. Kurumun sistemleri ve programları hakkında yeterli bilgiye sahiplerse dışarıdan eğitmenler de bu eğitimi verebilirler. Eğitmenin aşağıdakileri yapabilmesi önemlidir:

- ekip içindeki herkesin açık ve dürüst şekilde davranabileceği güvenli bir ortam oluşturma
- kapsayıcı diyalog geliştirme ve görüş ayrılıkları ile yapıcı ve saygılı bir şekilde ilgilenme
- katılımcıların bilgi ve becerilerine saygılı bir biçimde eğitim verme
- ekibin ve kurumun çalışma şekline ilişkin fikir, girdi ve önerilere açık olma

İYÇÇK Saha Görevlisi Başlangıç Eğitimi Paketi'ni eğitmen olarak kullanan çalışanlar, ideal olarak, İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma konusunda en az 3-5 yıl deneyime, sektör ve sektörün daha geniş insani perspektifte işleyişi hakkında bütünsel bilgiye ve Çocuk Koruma Asgari Standartları ve bunların kullanımı hakkında eksiksiz bilgiye sahip olmalıdırlar. Eğitmenin, ekiplerin çalışması bağlamında eğitim paketine uyum sağlaması beklenir. Eğitim paketinin bağlamının belirlenmesi hakkında yardım için Birlik'in [Ö&G Araç Kiti'ne](#) bakın.

Öğrenme Araçları

Bu eğitim paketinin kavramları, eğitimin verilmesinde 2 ana araç düşünülerek oluşturulmuştur:

1. *Yüz Yüze* – eğitim oturumları, eğitmen ve katılımcıların hazır bulunduğu bir yerde gerçekleşir.
2. *Uzaktan* – eğitim oturumları, uzaktan gerçekleştirilir. Bu eğitim aşağıdakiler gibi farklı şekillerde olabilir:

- Katılımcılar, bir mekanda birlikte bulunurken, eğitmen uzaktan bağlanarak eğitimi verir
- Katılımcılar ve eğitmenler, eğitim oturumlarına uzaktan video konferans platformu aracılığıyla bilgisayarları veya diğer cihazlarla katılırlar

Bazı katılımcıların eğitim salonunda, diğerlerinin ise çevrimiçi bağlandığı karışık bir yaklaşımı önermiyoruz. Bu tür durumlarda, tüm katılımcıların çevrimiçi platform aracılığıyla eğitime katılmalarını ve kursun uzaktan verilmesini tavsiye ediyoruz.

Bununla birlikte, bu eğitim paketinin sunulmasında “karma yaklaşım” tercih edebilir ve bazı oturumları çevrimiçi, diğerlerini ise yüz yüze gerçekleştirmeye karar verebilirsiniz. Ekibinizle yüz yüze eğitim için

müsait zamanınız kısıtlı ise, bu yaklaşım faydalı olabilir. Hangi eğitimlerin uzaktan, hangilerinin yüz yüze verileceğine karar verirken dikkatli davranmanız gerekir.

Yüz yüze eğitim kılavuzu

Katılımcılarla birlikte olmak, dostane ilişkiler kurmamıza, insanlara açıklamalar sağlamamıza ve grup dinamiğini ve eğitim seviyelerini ölçmemize yardımcı olur. Bu bağlamda katılımcıların dikkati dağıtacak öğeler daha azdır.

Eğitim oturumları en büyük faydayı diğerlerinden uzak açık bir odada alındığında sunar. Eğitimci, odanın insanların kendilerini açık ve dürüst bir şekilde ifade etmek için rahat ve güvende hissettikleri bir alan olmasını sağlamalıdır. Birçok faaliyet için, notlar yapıştırmak ve sunum kağıtları asmak için duvar alanına ihtiyaç duyacaksınız. Minderler üzerine, masalar etrafına gruplar halinde oturabilir ya da daire şeklinde sandalyeler yerleştirebilirsiniz. Önemli olan, herkesin süreç esnasında eşit seviyede görünmesidir. Ayağa kalkmak ve çevrede güvenli şekilde dolaşmak için de alana ihtiyacınız olacaktır.

Yüz yüze eğitim için önerilen grup büyüklüğü azami 15 katılımcıdır.

Uzaktan eğitim kılavuzu

İlk defa uzaktan eğitim verenler için bu eğitim şekli zor gelebilir. Daha önce uzaktan eğitim vermediyseniz, bu yöntem hakkında daha fazla bilgi almak için Birlik'in *Uzaktan Eğitim Uygulaması* kursuna katılmanızı ya da çevrimiçi *Radically Remote* kursunu tamamlamanızı öneririz.

Katılımcılar bir mekanda birlikte iken, eğitimci uzaktan bağlanarak eğitimi verir

Bu düzen, aşağıda yüz yüze eğitim için aşağıda sunulan yönergeleri izlemelidir, ancak bazı önemli hususlar bulunmaktadır.

Bir yardımcı eğitimciyle çalışın – Yardımcı eğitimci katılımcılarla odada bulunmalıdır. “Sağ Kolunuz” gibi hareket edebilir, eğitim malzemeleri ve katılımcıların organize edilmesine yardımcı olabilir.

Bir teknik asistan kullanmayı değerlendirin – kameranın yerleştirilmesi ve diğer teknik konularda yardımcı olabilecek bir teknisyenin belirlenmesi faydalı olur. Örneğin eğitmenin resmi ve modülün görsel slaytlarının yansıtılması ve bir ses düzeni kurulumu gerekebilir.

Zamanlama – Bu yöntem kullanılarak tam gün eğitim yapılması mümkündür, ancak çevrimiçi eğitim vermek eğitmeni yorabilir. Aktiviteler daha uzun sürebilir, bu yüzden eğitmenler eğitim gününün uzunluğu veya bir günde yapılabilecek oturum sayısını ayarlamak isteyebilirler.

Grup büyüklüğü – Grup büyüklüğü yüz yüze eğitim oturumlarıyla aynı olabilir: azami 15 katılımcı.

Eğitmen düzeni – Eğitmen olarak, 2 ekranınızın olması faydalı olur: biri oturum planı için ve diğeri görüntülü çağrı için. 2 ekrana erişiminiz olmazsa, ekran bölme işlevlerinin kullanılması veya oturum planlarının yazdırılması düşünülebilir.

Katılımcılar ve eğitimciler eğitime video konferans platformu üzerinden katılır

Uzaktan eğitimler dikkatli hazırlık, test ve uygulama gerektirir. Bazı önemli hususlar aşağıda belirtilmiştir.

Bir teknisyenle çalışın – Teknisyeni planlama sürecinin başında belirleyin ve her aşamaya dahil edin. Eğitmen içeriğe ve katılımcılara odaklanırken, teknisyen, platformlara ve teknolojiye odaklanır,

aktivitelerin düzenlenmesi ve işlevselliğinde yardımcı olur, sohbeti takip eder ve teknik sorunlarda katılımcıları destekler. Bir teknisyen bulamazsanız herhangi birinden yardım isteyebilirsiniz, ancak kullandığınız çevrimiçi platformu deneyin, örneğin alt grup (breakout) odaları oluşturmayı, ekran paylaşımı ve ses ekleme vb.ni birlikte deneyin: Her iki role ilişkin yönergeler bu paketteki oturum planlarına dahildir.

Cihazlar – Tam katılımı sağlamayacağından telefonla oturum bağlantısının bu eğitim için önerilmediği vurgulanmalıdır. Diğer durumlarda, katılımcılar bilgisayar paylaşımı yapabilirler. Aktivitelere hazırlık yapılabilmesi için, katılımcıların bu eğitime nasıl katılacaklarını önceden bilmeleri önemlidir.

Grup büyüklüğü – Uzaktan eğitim için önerilen grup büyüklüğü 12-16 katılımcıdır.

Zamanlama – Uzaktan eğitim oturumları için önerilen süre, 5-10 dakikalık kısa molalar, düzenli aralıklarla daha uzun mola ve dinlenmelerle günde maksimum 4 saattir. Genel kural olarak, uzaktan eğitim ortamında neyin faydalı olacağı konusunda gerçekçi olmak önemlidir: genel olarak, uzaktan eğitim ortamlarındaki aktivitelerin yüz yüze eğitimden %15 daha uzun olması beklenir. Takviminizi buna göre ayarlayın.

Eğitmen düzeni – Eğitmen olarak, 2 ekranınızın olması faydalı olur: biri oturum planı için ve diğeri görüntülü çağrı için. 2 ekrana erişiminiz olmazsa, ekran bölme işlevlerinin kullanılması veya oturum planlarının geri dönüştürülmüş kağıda yazdırılması düşünülebilir.

Video Konferans Platformu – çevrenizde en yaygın kullanılan ve bilinen uzaktan video konferansını seçebilirsiniz, fakat asgari olarak, sohbet fonksiyonuna, breakout odalarına ve mümkünse reaksiyon düğmelerine ihtiyacınız olacaktır. Video konferans platformlarının güvenli kullanımına ilişkin Ö&G Çalışma Grubu'nun kısa videosunu [buradan](#) izleyebilirsiniz. Ayrıca, oturumlar sırasında not almak için sanal bir beyaz panoya (örn, Miro, Google Doc, Jamboard) ihtiyacınız olacaktır.

Uzaktan eğitim verilmesine ilişkin olarak, İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma Birliği Uzaktan Eğitim İpuçları belgesine [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Öğrenme metotları

Bu eğitim paketi, pratik beceri ve bilgiler kazanmayı vurgular. Bu amaçla, eğitim paketi gruptaki herkesin etkileşim kurmaları, tartışmaları ve birbirlerini dinlemelerini teşvik eden aktiviteler dahil olmak üzere, katılımcı bir metodoloji kullanır. Aktivitelerin çoğunda, katılımcıların kendi deneyimlerine atıfta bulunarak ya da çalışmalarıyla ilgili bir senaryo ya da canlandırma düşünceleri istenerek, somut fikirler aramaları istenir.

Güvenli bir alan yaratmak

Eğitim paketi, katılımcıları, gönüllü olarak gruba fikirlerini açıklamaya, belli başlıkları tartışmaya (bazıları hassas olabilir), kendi çalışmalarını veya kurumun çalışmalarını eleştirmeye ve iç gözlemler yapmaya davet eder. Bu sebeple, eğitmenin katılımcıların, katılımcılar veya yöneticiler/eğitmenlerle ilgili kendi düşünce ve fikirlerini, eleştiri veya sonuçlarla karşılaşmaksızın ifade etme konusunda rahat hissedecekleri güven veren, emniyetli bir ortam oluşturması önemlidir. Ayrıca, ekiplerin her zaman pozitif çalışma dinamiğine sahip olacakları varsayılmalıdır, aksi takdirde eğitim sırasında çatışmalar ortaya çıkabilir.

Temel kurallar öğrenme yolculuğunun başında katılımcılarla kararlaştırılmalıdır ve öğrenme deneyimi ilerledikçe, zaman zaman geri dönüp tekrar hatırlatılmaları gerekebilir. Tüm bunlar tabi ki, çalıştığınız ve seçtiğiniz ya da uyum sağladığınız kültürel bağlam içinde değerlendirilmelidir. Örneğin: Gizlilikle saygı duyacağım, dikkatimi vereceğim, aktif olarak dinleyeceğim, vb.

Zarar vermeme

Eğitmen, öğrenme deneyimi sonucu hiçbir risk veya zarar oluşmamasını sağlamalıdır.

- Bazı katılımcıların kendi yaşamlarında istismar ve diğer zararlar yaşamış olabilecekleri akılda tutulmalıdır. Bu nedenle, eğitim paketinin içeriği konusunda uyarıda bulunmak önemlidir. Örneğin, “Sizlerin de yaşamış olabileceği bazı zorlu konular hakkında konuşacağız.” Kendinizi kötü veya rahatsız hissederseniz, odadan çıkabilirsiniz, bana söyleyin ve/veya kendi destek sistemlerinizden faydalanın (duruma özgü örnekler verin)”
- Kişisel sorunların gizli ve grup içinde tutulması için karşılıklı saygı (bkz. Bölüm 2).
- Eğitim oturumları veya ödevleri esnasında bahsi geçebilecek çocuklar veya ailelerin isimlerinin gizli tutulması ve kişisel bilgilerin asla paylaşılmaması.
- Eğitim sonucu ortaya çıkabilecek her türlü yeni vakaya hazırlıklı olun ve endişeliyseniz, çocuklar ve aileleri takip etmek için bir raporlama sistemi uygulayın.
- Eğitim, ekibin çalışmasına ve bütün olarak kuruma ilişkin öne sürülecek önerilere açık olmalarını sağlamalıdır. Önerilerle ilgili sonraki adımlar açık bir şekilde tanımlanmalı, eğitmen aynı zamanda ekibin yöneticisi ise doğrudan ilgilenilmeli ya da belirlenen zaman dilimi içinde işlem için ekip yöneticisine sevk edilmelidir. Aksi takdirde, saha çalışanları görüşlerinin ciddiye alınmadığını düşünebilir.

Grup dinamiğinin ve çatışmaların yönetilmesi

Eğitim paketi katılımcıları fikir ve görüşlerini paylaşmaya davet eder ve bu nedenle katılımcıların bunu yaparken rahat hissedebilecekleri güvenli ve destekleyici bir öğrenim ortamı oluşturulması önemlidir. Grup birbirini iyi tanımıyor ise, her günün veya oturumun başında katılımcıları öğrenme alanına çekmek için “kendini tanıtmaya” ve kaynaşma faaliyetlerine yer verin.

Bazen, görüşler ve fikirler farklı olabilir ve grup içinde anlaşmazlık veya çatışmalar oluşabilir. Eğitmen olarak buna hazırlıklı olmak ve grup çatışmalarıyla baş etmek için bir plana sahip olmak gerekir.

Çatışmaları gidermeye yönelik bazı öneriler şunlardır:

- Çatışmayı sade bir dille tanımlayın
- Çatışmanın sebebini belirleyin
- Eğer tartışılan konu ile ilgili ise, katılımcıların anlaşma alanlarına odaklanmalarına yardım edin
- Kişilere temel kuralları hatırlatarak karşılıklı saygıyı teşvik edin
- Çatışma konu ile ilgisiz ise ve sadece bazı üyeleri ilgilendiriyorsa, onları anlaşmazlığı grup ortamı dışında çözmeye teşvik edin
- Yararlı olacaksa bir ara verin; genellikle, fiziksel olarak başka bir yere geçince çatışmalar azalır

(Kaynak: RedR UK İnsani Yardım Sektöründe Eğitimcilerin Eğitimi çalışma kitabı).

Eğitmen çalışmaya nasıl hazırlanmalı?

Çalışmaya hazırlanmak için aşağıdakileri göz önünde bulundurun:

- Beceri, bilgi ve davranışların ölçülmesi. Kurs katılımcılarının kimler olacağı, profesyonel geçmişleri ve rolleri, bilgi ve beceri tipleri ve seviyeleri konusunda fikir sahibi olmak faydalı olacaktır. Ayrıca, eğitime erişebilmek için özel desteğe ihtiyaç duyan katılımcılar olup olmadığını belirlemek de önemlidir. Eğitim kazanımlarını ölçmek için eğitim paketi kullanılmadan önce ve sonrasında kullanılacak kişisel değerlendirme aracı için Ek 1'e bakınız.
- Modül materyalini gözden geçirme ve sunuma hazırlanma. Eğitmenin modül içindeki tüm materyali incelemesi ve oturum esnasında içerik ve metotlar hakkında yeterli bilgi sahibi olması, açık yönergeler sağlaması, aktiviteleri yönetmesi, tartışmaları desteklemesi ve teknik geribildirim sağlaması, katılımcıların her türlü yorum ve sorusuna hazırlıklı olması ve potansiyel zorluk ya da sorunlara hazır olması gerekir.
- Her eğitim modülünün "**Söyleyin**" bölümünün harfi harfine izlenmesi gerekmediğini ve ihtiyacınıza uygun şekilde uyarlanabileceğini dikkate alın.
- Tüm oturumların ve önerilen örneklerin okunması ve her oturum için kendi deneyimlerinizden örnekler hazırlanması. Kendinizin ve katılımcıların deneyimlerine ait örneklerin bağlam içinde kullanımı, bu eğitim deneyimini geliştirecektir.
- Oturumların ekibinize ve bağlama uyacak şekilde nerede ve nasıl uyarlanacağına karar verilmesi. Oturumlar ve modül yönergelerinin yanlarında öneriler ve yönlendirmeler verilmiştir. Bazı materyallerin eğitim için kullanılan dile uyarlanması gerekebilir.
- Her modül ile ilgili kavramlar ve ek kaynaklar konusunda yardım için bu kılavuzdaki *Teknik Destek ve Yardım* bölümüne bakılması.

Engelli katılımcıları sürece nasıl dahil edebilirim?

Tüm modüller mümkün olduğunca kapsayıcı olacak şekilde tasarlanmıştır. Bazı katılımcılar, katılımlarını desteklemek için kolayca yapılabilecek makul düzenlemelere ihtiyaç duyabilirler (örneğin, katılımcı kılavuzunun daha büyük bir basılı kopyasını alma ya da beyaz panoya daha büyük yazı yazma gibi). Diğer düzenlemeler ise daha ayrıntılı planlama gerektirebilir, örneğin tekerlekli sandalye erişimi olan bir atölye alanı bulmak gibi.

Bazı engeller görünür olmayabilir, bu yüzden tüm katılımcılara bireysel olarak, programa başlamadan önce eğitmenin bilmesini istedikleri herhangi bir engelleri veya ek ihtiyaçları olup olmadığının sorulması önemlidir. Ayrıca, bu bilgiyi diğer katılımcılarla paylaşmak isteyip istemedikleri de kontrol edilmelidir.

Genel kurs tablosu

Modül	Öğrenim hedefleri	Modül süresi
Karşılama ve Tanışma	Bu oturumun sonunda aşağıdakileri yapabileceksiniz: <ul style="list-style-type: none"> • Kursun yapısını ve hedeflerini hatırlama	60'

	<ul style="list-style-type: none"> Eğitmenleri ve katılımcıları tanıtırma Video konferansı platform(lar)ının başlıca özelliklerini kullanma (sadece uzaktan eğitim için geçerli) 	
Çocuk	<p>Bu oturumun sonunda aşağıdakileri yapabileceksiniz:</p> <ul style="list-style-type: none"> Çocuk ve gelişim aşamaları tanımını hatırlama Çocukların değişen koruma riskleri ve koruyucu faktörlerden bazılarını bir Sosyo-Ekolojik Model ve bir gelişim merceği kullanarak tanımlama Toplumsal cinsiyet gibi diğer faktörlerin çocukların koruma riskleri ve koruyucu faktörleri üzerinde nasıl bir etki yarattığını tanımlama 	175'
İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma ve Kılavuz İlkeleri	<p>Bu oturumun sonunda aşağıdakileri yapabileceksiniz:</p> <ul style="list-style-type: none"> İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma tanımını hatırlama İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma programlamasında çocuk haklarının önemini açıklama ÇKAS amacını ve BMÇHS ile bağlantılarını açıklama Çocuk koruma programlamasında kılavuz ilkelerin önemine dair örnekler verme 	210'
Çocuklar ve toplumlarla iletişim	<p>Bu oturumun sonunda aşağıdakileri yapabileceksiniz:</p> <ul style="list-style-type: none"> Çocuklarla çalışırken uygun iletişim becerileri gösterme Topluluklarla çalışırken uygun iletişim becerileri gösterme 	145'
İYÇÇK Stratejileri ve ÇKAS'a yakından bakış (opsiyonel oturum)	<p>Bu oturumun sonunda aşağıdakileri yapabileceksiniz:</p> <ul style="list-style-type: none"> İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma konusunda önleme ve müdahale stratejilerini tanımlama Sosyo-Ekolojik Model ve çocuk koruma 	155'

	<p>stratejileri arasındaki bağlantıyı açıklama</p> <ul style="list-style-type: none"> İnsani yardım çalışmalarında ÇKAS'ın önemini açıklama ve her bir standardın ilkeleri ve yapısını hatırlama 	
Rolüm ve kurum	<p>Bu oturumun sonunda aşağıdakileri yapabileceksiniz:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kendi profesyonel motivasyonunuz üzerinde düşünme Çocuklar ve gençlere karşı hesap verebilirliğin önemini tanıma Kendi profesyonel deneyiminizde önemli kurumsal sistemleri tanımlama - ne zaman kullanmalı, nerede bulmalı ve nasıl destek almalı 4 farklı güç türünü ve bunların uygulamada nasıl tezahür edeceğini açıklama Güç dinamikleri ve kişinin kendine bakması üzerinde düşünme 	180'
Düşünceli Uygulama	<p>Bu oturumun sonunda aşağıdakileri yapabileceksiniz:</p> <ul style="list-style-type: none"> Düşünceli uygulayan bir çalışan olmanın, çocuklar için yaptığımız çalışmaları nasıl iyileştirebileceğini açıklama Yapılabilecek değişiklikleri tanımlamak için kendinizin ve başkalarının deneyim ve uygulamaları üzerine düşünme 	180'

Bölüm 2 - Ayrıntılı Oturum Planları

Karşılama ve tanışma

Oturum uzunluğu: 45 dakika yüz yüze / 60 dakika uzaktan (teknolojiye giriş dahil olacak şekilde)

Oturumun amacı: Katılımcılar, kurs yapısı, diğer katılımcılar ve eğitmen ekibi hakkında bilgi alırlar.

Oturum hedefleri: Bu oturumun sonunda, katılımcılar şu becerileri kazanacaklardır:

- Kursun yapısını ve hedeflerini hatırlama
- Eğitmenleri ve katılımcıları tanıtma
- Uzaktan bağlantılı video konferansı platform(lar)ının başlıca özelliklerini kullanma (sadece uzaktan eğitim verilen oturumlar için)

Yüz yüze eğitim için gerekli hazırlık: yok

Uzaktan eğitim için gerekli hazırlık:

- *Karşılama ve tanışma* bölümü, seçilen video konferansı platformunun ve kurs esnasında kullanılacak diğer çevrimiçi araçların başlıca özelliklerinin katılımcılara tanıtılacağı 15 dakikadan oluşur. Platformlar teyit edildikten sonra, kursun bu bölümünü teknisyen tasarlamalıdır.
- Öğrenme ortamı için çevrimiçi beyaz panoya ihtiyacınız olacaktır - katılımcıların hazırlanması veya erişimi gerekmez.

Süre	Eğitmen notları	Uzaktan eğitim / teknisyen notları
5'	<p>Karşılama</p> <p>Katılımcıları karşılayın ve kendinizi tanıtır</p> <p>Kursun hedeflerini ve yapısını ana hatlarıyla açıklayın Bunun için önceden hazırlanmış bir kağıt kullanabilirsiniz</p>	<p>Oturumu 15 dakika önceden başlatın. Katılımcılar oturuma katıldıkça onları isimleriyle karşılayın</p> <p>Teknisyeni tanıtır ve teknolojiyle ilgili her türlü soruda teknisyenin destek için hazır bulunduğunu açıklayın.</p>
10'	<p>Alıştırma</p> <p>Katılımcıları 4'lü veya daha küçük gruplara ayırın ve en az 5 ortak yönlerini bulup listelemek için 3 dakikaları olduğunu açıklayın.</p> <p>3 dakika süre verin, sonra grubu tekrar bir araya getirin ve her gruptan 1 veya 2 örneklerini paylaşmalarını isteyin.</p> <p>Bir süre birlikte çalışmışlarsa, birbirleri hakkında öğrenecek ve takdir edecek daha çok şey olduğunu vurgulayın.</p>	<p>Katılımcıları rastgele alt odalara (breakout) ayırın.</p> <p>Breakout odalarını açın.</p> <p>3 dakika süre verin.</p> <p>Breakout odalarını kapatın.</p>
15'	<p>Tanıtlar</p> <p>Her katılımcı ve varsa diğer eğitmenleri isimlerini ve kurumda ne kadar süredir çalıştıklarını belirterek gruba kendilerini tanıtmaya davet edin.</p>	

<p>5'</p>	<p>Öğrenim ve bireysel deneyim üzerine düşünme</p> <p>Söyleyin: Bu kurs, bir çocuk koruma görevlisi olarak bireysel deneyiminizi düşünmenize ve uygulamanızı geliştirmenize yardımcı olacak şekilde tasarlanmıştır. Kursta öğrendiklerinizi işinize taşımanıza yardımcı olmak için, üzerinde düşünerek öğrenme defterini kullanmanızı öneriyoruz. Her modülün sonunda, öğrendiklerinizi işinizde nasıl uygulayacağınızı düşünmeniz için bir aktivite yapılacak ve bunu defterinize not alma fırsatı verilecektir. Bununla birlikte, oturumlar arasında ve çalışırken defteri kullanmanızı tavsiye ediyoruz.</p> <p>Kullanacağımız başlıca sorular şunlardır:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ne öğrendim? • Öğrendiklerimi profesyonel uygulamada nasıl kullanacağım? • Öğrendiklerimi göz önüne alarak kendi uygulamamı nasıl geliştirebilirim? • Hangi sorular veya destek konusunda yardıma ihtiyacım var? <p>Düşünce defterlerindeki sorulara bakın.</p>	
<p>15'</p>	<p>Teknik tanıtım</p> <p>Sadece uzaktan eğitim versiyonu için geçerlidir</p>	<p><i>Not: Bu bölüm, kurs sırasında kullanacağınız platform ve araçlara bağlı olarak teknisyen tarafından geliştirilmelidir. Amaç, katılımcıların kursun devamında aktiviteleri hızlı ve kolayca yapabilmelerini sağlayacak kilit özellikleri tanıtmaktır.</i></p>

10'	Öğrenme ortamı Genel toplantıda sorun: Birlikte nasıl çalışmak isteriz? Zamanımızı en verimli şekilde kullanmak için hangi davranışları taahhüt ederiz? Tartışmayı yönlendirin ve taahhütleri kağıda not alın; sonra bunu eğitim odasının duvarına asın.	Entegre beyaz pano fonksiyonunu ya da diğer çevrimiçi beyaz panoyu kullanın. Teknisyen, önerileri beyaz panoya ekleyecektir.
5'	Kapanış Varsa, soruları da yanıtlayarak oturumu kapatın.	Uzaktan eğitimde, bu süreyi 5 dakikalık ekran molası için kullanın.

Çocuk

Oturum uzunluğu: 175 dakika

Oturumun amacı: Katılımcılar çocukluğun benzersiz niteliğini anlar ve çocuk gelişiminin aşamalarını, çocukların karşılaşılabilecekleri riskleri ve koruyucu faktörleri tanıyabilirler.

Oturum hedefleri: Bu oturumun sonunda, katılımcılar şu becerileri kazanacaklardır:

- Çocuk ve gelişim aşamaları tanımını hatırlama
- Çocukların değişen koruma riskleri ve koruyucu faktörlerden bazılarını bir Sosyo-Ekolojik Model ve bir gelişim merceği kullanarak tanımlama
- Toplumsal cinsiyet gibi diğer faktörlerin çocukların koruma riskleri ve koruyucu faktörlerini nasıl etkilediğini tanımlama

Öğrenilecek başlıca noktalar:

- Çocuk ve çocuklar terimleri, BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde belirtildiği üzere, sıfır ila 18 yaş arası tüm çocuk ve gençleri ifade eder

- Çocuk Gelişimi, doğumdan yetişkinliğe kadar olan bireysel büyüme ve olgunlaşma sürecidir. Tüm çocuklarda ve gençlerde büyürken görülen fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal değişiklikleri ifade eder. (Daha fazla ayrıntı için destek bilgilerine bakınız.)
- Çocuklar bebeklikten ergenliğe doğru gelişim gösterirken farklı gelişimsel aşamalardan geçerler ve gelişimsel kilometre taşlarına, çoğu çocuğun belli bir yaşta elde ettiği becerilere ulaşırlar. Yaş grupları bağlama ve kültüre göre değişse de, gelişim aşamaları genelde şu şekilde sınıflandırılır:
  - Erken Çocukluk Dönemi: 0 - 6 yaş arasıdır ve bu dönem içinde 0 ila 12 ay arası bebeklik, 1 ila 3 yaş arası yürüme dönemi, 4 ila 6 yaş arası okul öncesi olarak adlandırılır
  - Orta Çocukluk Dönemi: 7 ila 12 yaş arasıdır
  - Ergenlik: 13 ila 17 yaş arasıdır
- Çocukların gelişimini öğrenmek aşağıdaki amaçlar bakımından önemlidir:
  - çocukların ihtiyaçlarını, tepkilerini ve baş etme stratejilerini anlamak
  - çocukların krizleri nasıl karşıladıklarını anlamak
  - çocuk tepkilerine onların ihtiyaçlarına göre yanıt vermeleri konusunda bakıcıları desteklemek
  - erkeklerin ve kızların temel ihtiyaçlarını anlamak
- Çocukların gelişimini ve iyi olma halini etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Bu faktörlerden bazıları çocuk için içsel, bazıları ise dışsal faktörlerdir. Dışsal faktörler, çocuğun dünyasını temsil eder ve bir örümcek ağına benzer. Çocuk merkezde oturur, fakat ağın herhangi bir kısmında olanları hisseder ve kişilik ve mizaca göre kendi gelişiminde aktif bir rol oynar. Çocuğun gelişimi hakkında konuşurken, çocuğun sosyal ağından da söz ederiz. Çocuğun çevresi / örümcek ağı, çocuğun ortada yer aldığı, hayatını etkileyen şeyleri temsil eden halkalarla çevrelendiği bir diyagram ile gösterilebilir. Sosyo-Ekolojik Model olarak adlandırılan bu yaklaşım, içsel ve dışsal faktörler arasındaki etkileşimi göstermeye yardımcı olur. Yani, çocuğun iç (psikolojik) ve dış (sosyal) dünyası arasındaki etkileşim.
  - Çocuğa en yakın halka, çocuğun fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimi üzerinde en büyük etkiye sahip olan yakın ailesini temsil eder.
  - Bir sonraki halka, geniş aile çevresini ve en yakın sosyal ağları temsil eder. Bu aile üyelerini, komşuları, kültürel grupları ve çocuklarla etkileşimde bulunan diğer grupları içerir.
  - Bu halkadan sonra okul çevresi, topluluk, oyun parkları, çocuklara yönelik sosyal ve sağlık hizmetleri ve diğer toplum hizmetleri (kültürel gruplar, komşular vb.) gelir.
  - Toplum, mali durum, çatışma, yoksulluk ve yasal çerçeve politikalar dahil olmak üzere, daha geniş ekonomik, siyasi, kültürel ve sosyal bağlamı içerir.
- Sosyo-Ekolojik Model ayrıca, çocuk güvenliği ve iyi olma halinin tüm seviyelerinde risklerin ve koruyucu faktörlerin olduğunu gösterir. Koruyucu faktörler, çocukların yaşamlarında sağlık ve pozitif gelişmeye katkı yapan faktörlerdir. Risk faktörleri ise, çocukların yaşamlarında gelişimlerini engelleyen ve çocukların zarar görmeye daha açık hale getirebilecek faktörlerdir. Çocuklar ve gençlerle çalışırken tüm çabalarımız risk faktörlerini azaltmayı ve koruyucu

faktörleri güçlendirmeyi amaçlamalıdır. Çocuklarla pozitif etkileşimi olan yetişkinler koruyucu faktörlerden birini temsil ederler. Risk faktörleri ve koruyucu faktörler çocuk gelişiminin farklı aşamalarında farklılık gösterir ve bağlamda değişiklik olduğunda da değişebilirler. Kriz anlarında, bir çocuğun çevresindeki çoğu bileşen olumsuz etkilenir.

- Yaşamın ilk evrelerinde en az bir sürekli ve duyarlı bakıcı tarafından bakım, duyguları düzenleme kabiliyeti etkin örgün ve yaygın eğitime erişim gibi evrensel koruyucu faktörler bulunmaktadır. Yaşamın ilk evrelerinde sürekli ve hassas bir bakıcıdan bakım görmeme, temel ihtiyaçların karşılanmaması ve aile ayrılığı gibi evrensel risk faktörleri de bulunmaktadır. (Daha fazla ayrıntı için destek bilgilerine bakınız.)
- Maruz kalınan olumsuzluğun şiddeti, risk faktörleri ve koruyucu faktörleri tanımlarken dikkate alınması gereken önemli bir unsurdur. Bunun nedeni, - son derece travmatik bir olaya veya birden fazla olumsuz olaya - maruz kalma şiddeti ve bireyin baş etme veya uyum sağlama kabiliyeti arasında pozitif bir ilişki olmasıdır. Zararlı sonuçlara maruz kalma şiddeti yaş, toplumsal cinsiyet, engellilik ve yasal statü (mülteci, kendi ülkesinde yerinden edilmiş, göçmen veya vatansız) gibi bir - veya birden fazla - faktörden etkilenebilir.
- Olumsuzlukla baş etmeyi öğrenmek, sağlıklı gelişimin önemli bir parçasıdır. Vücuttaki orta derece, kısa süreli stres tepkileri büyümeyi desteklerken, toksik streskoruyucu yetişkin desteği olmadığında, vücudun stres yönetim sisteminin ortaya çıkardığı güçlü ve uzun süreli tepkidir. Çocukları koruyacak yetişkinler olmadığında aşırı yoksulluk, ihmal, istismar veya annede şiddetli depresyonun yol açtığı devamlı stres, gelişen beynin mimarisini zayıflatabilir, öğrenme davranışı, fiziksel ve zihinsel sağlıkta uzun süreli sonuçlara yol açabilir.

Genel hazırlık

Bu eğitimi İngilizce dışında bir dilde yürütebileceğinizi dikkate alarak, çocukların farklı yaş aşamalarını adlandırma şeklimizin dile ve kültüre bağlı olarak değişebileceğini görmek için zaman ayırmanız gerekebilir. Grubunuzda böyle bir durum olduğu görülürse ya da eğitim sırasında ortaya çıkarsa, çeşitli sözcükleri ve/veya farklılıkları tartışmak için biraz zaman harcayabilirsiniz. Önemli olan, çeşitli dillerde ve kültürlerde farklı isimler veya aşamalar kullansak bile, kanıtlar, çocukların, büyüdükleri yerden bağımsız olarak ortak gelişim aşamaları paylaştıklarını göstermiştir (fiziksel, bilişsel duygusal [bağlamdan ve kültürden etkilenme olasılığı olmasına rağmen, ayrıca sosyal] aşamalarda bahsedebilirsiniz.)

Yüz yüze eğitim için gerekli hazırlık:

- Çocuk gelişim aşamalarını ve yaş sınırlarını, her 3-4 katılımcı için bir kopya olacak şekilde bilgi kartlarına yazdırın ve kesin.
- Fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişime ilişkin örnekleri, her 3-4 katılımcı için bir kopya olacak şekilde bilgi kartlarına yazdırın ve kesin.
- Rol başlıklarını yapışkan etiketlere yazın.
- Sosyo-Ekolojik Modelin büyük bir çizimini hazırlayın ve eğitim odasının duvarında sergileyin.

Uzaktan eğitim için gerekli hazırlık:

- Çocuk gelişiminin aşamalarını gösteren bir sanal beyaz pano hazırlayın. Her bir çocuk gelişim

aşamasına ilişkin yaş aralığını sohbete kopyalamaya hazır olun.

- Çocuk gelişim tablosunu, paylaşılan bir hesap tablosuna kopyalayın, sonra hücrelerin içeriğini karıştırın ve sayfa üzerinde farklı yerlere yerleştirin. Her 3-4 katılımcı için bir kopya çıkarın.
- Sanal bir beyaz pano hazırlayın ve her bir rol için ayrı, taşınabilir yapışkanlı bir not hazırlayarak panoya yapıştırın.
- Sosyo-Ekolojik Modelin boş bir kopyasını sanal beyaz pano üzerinde hazırlayın.
- Abdel ve Johan'ın vaka çalışmalarındaki PPT slaydını hazırlayın.

Süre	Eğitmen notları	Uzaktan eğitim / teknisyen notları
5'	Giriş Katılımcıları karşılayın, oturumun amacı ve hedeflerini paylaşın. Katılımcılar geldikçe, öğrenme defterlerine bakmalarını ve önceki oturumlarda kaydettikleri notlara bakmalarını isteyin. Süre kalırsa, birkaç gönüllüden genel olarak çıkarımlarını paylaşmalarını isteyin.	
10'	Çocuk Kimdir? Söyleyin¹: Çocuk veya çocukluğun evrensel bir tanımı yoktur. Çocukluk, kültürel ve sosyal bir yapı olup, insanın fiziksel ve psikolojik gelişiminde evrensel olarak adlandırılabilir bir aşama değildir. BM ÇHS, sıfır ila 18 yaş arası tüm çocuk ve gençleri ifade etmek için "çocuk" terimini kullanmaktadır. Yönergeler: Bu tanımın kendi kurumunuzda kullanılıp kullanılmadığını veya başka bir tanım olup olmadığını kontrol edin. BMÇHS'nin tanımı kullanılıyor ise, katılımcılara soruları olup olmadığını sorun ve sorulabilecek her türlü soruyu tartışın. Başka bir tanım geçerli ise, bu tanımı teyit edin ve katılımcılardan tanımla ilgili soru veya çekincesi olan olup olmadığını sorun.	Sorular veya çekincelerle ilgili olarak sohbet penceresini takip edin.

¹ "Söyle" bölümündeki metni harfi harfine kullanmak zorunda hissetmeyin.

Çocuk gelişimi

Sorun: Çocuk gelişimi nedir?

Yönergeler: Birkaç örnek alın ve şunları söyleyin:

Çocuk Gelişimi, doğumdan yetişkinliğe kadar olan bireysel büyüme ve olgunlaşma sürecidir. Tüm çocuklarda ve gençlerde büyürken görülen fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal değişiklikleri ifade eder.

Sorun: Çocuk gelişiminde meydana gelen fiziksel değişikliklere birkaç örnek verebilir misiniz?

Yönergeler: Birkaç örnek alın ve fiziksel gelişimin vücudun büyümesi ve olgunlaşma ile ilgili olduğunu söyleyin.

Sorun: Bilişsel değişikliklere bazı örnekler verebilir misiniz?

Yönergeler: Birkaç örnek alın ve duygusal değişikliklerin kişinin kendisine ve başkalarına ait duyguları tanımlamayı öğrenmeyi içerdiğini söyleyin ve genel olarak birkaç örnek vermelerini isteyin.

Sorun: Çocuk gelişiminde meydana gelen sosyal değişikliklere birkaç örnek verebilir misiniz?

Yönergeler: Birkaç örnek alın ve sonra sosyal değişikliklerin, sözel ve sözel olmayan becerileri öğrenmeyi içerdiğini söyleyin ve genel olarak birkaç örnek vermelerini isteyin.

Yönergeler: Küçük gruplar halinde, katılımcılara çocuk gelişiminin 5 aşamasını (bebeklik dönemi, yürüme dönemi, okul öncesi dönemi, orta çocukluk dönemi ve ergenlik dönemi) gösteren bilgi kartları dağıtın. Katılımcılardan, bunları doğru sıraya koymalarını ve yatay olarak duvara yapıştırmalarını isteyin. İlk tamamlayan gruptan söylemesini isteyin. Gerekirse diğer gruplardan düzeltmelerini isteyin. Sonra, çocuk gelişiminin her aşamasına ait yaş aralığını gösteren bilgi kartlarını dağıtın. Aynı gruplardaki katılımcılardan ilgili gelişim aşamasıyla doğru yaş aralığını ilişkilendirmelerini isteyin. İlk gruptan sunumu bitirmesini isteyin. Gerekirse diğer gruplardan düzeltmelerini isteyin ve her bir gelişim aşaması altına doğru yaş grubunu yapıştırın.

Sohbet penceresini izleyin ve paylaşılan örnekleri işaretleyin

3-4 katılımcıdan oluşan breakout odaları hazırlayın

Her grup için 5 gelişim aşamasını içeren sanal beyaz pano hazırlayın.

Her gruptan 5 gelişim aşamasını sıralamalarını ve beyaz pano üzerinde yatay olarak düzenlemelerini isteyin. 5 dakika sonra katılımcıları tekrar toplayın ve doğru sırayı tüm katılımcılarla birlikte kontrol edin.

Her gelişim aşamasına ilişkin yaş aralığını kopyalayın ve sohbet penceresine yapıştırın. Katılımcılardan aynı breakout odalarına katılmalarını ve her bir gelişim aşamasını doğru yaş aralığıyla ilişkilendirmelerini

	isteyin. 5 dakika sonra herkesi geri çağırın ve birlikte kontrol edin.
<p>Söyleyin: Yaş gruplarının bağlama ve kültüre göre değişebileceği unutulmamalıdır. Şimdi, her gelişim aşaması için büyümenin farklı yönlerini birlikte keşfedelim.</p> <p>Yönergeler: Satır başlığı kartlarını paylaşın ve katılımcılardan, bunları boş bir tablo oluşturacak şekilde duvara eklemelerini isteyin. Sonrasında bilgi kartları üzerinde yer alan fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişim girdilerini içeren kartları paylaşın (destekleyici bilgi bölümüne bakınız). Bir örnek verin ve her bir gruptan, kartları uygun şekilde gruplandırmalarını isteyin ve tablo üzerindeki sağ boşluğa yapıştırın. Girdileri, destekleyici bilgi bölümünde tablodaki bilgilerle birlikte gözden geçirin ve gerekirse düzeltin.</p> <p>Söyleyin: Gruba, çocuk gelişimi hakkında bilgi edinmenin neden önemli olduğunu sorun.</p> <p>Yönergeler: birkaç örnek alın ve aşağıdaki bilgilerle tamamlayın:</p> <ul style="list-style-type: none"> • çocukların ihtiyaçlarını, tepkilerini ve baş etme stratejilerini anlamak • çocukların krizleri nasıl karşıladıklarını anlamak • çocuk tepkilerine onların ihtiyaçlarına göre yanıt vermeleri konusunda bakıcıları desteklemek • erkeklerin ve kızların temel ihtiyaçlarını anlamak 	<p>Grup olarak katılımcılara, 5 çocuk gelişim aşamasının sıralamasını sorun.</p> <p>Listeyi sohbet penceresine kopyalayıp yapıştırın, sonra yanıtları izleyin.</p> <p><i>Yürüme dönemi, orta çocukluk dönemi, okul öncesi dönemi, ergenlik dönemi, bebeklik dönemi.</i></p> <p>Grup olarak katılımcılara, her bir aşamanın yaş aralığını tanımlamalarını söyleyin.</p> <p>3-4 katılımcıdan oluşan breakout odaları hazırlayın</p> <p>Her bir gruba bir sayı verin ve ilgili ortak belgelerin bağlantılarını paylaşın.</p> <p>Breakout odalarını açın. 15 dakika süre verin.</p> <p>Breakout odalarını kapatın.</p>

Çocuk Ortamları ve Sosyo-Ekolojik Model

Her katılımcıya, yazı veya resim şeklinde aşağıdaki rollerden birini içeren, önceden hazırlanmış yapışkanlı not kağıdı veya etiket verin

- Çocuk
- Anne
- Kardeş
- Öğretmen
- Dini lider
- Sosyal görevli
- Doktor
- Sosyal yardım bakanı
- Hükümet temsilcisi
- Teyze
- Komşu
- Esnaf
- Kamp müdürü
- Hemşire
- Halk sağlığı görevlisi
- Arkadaş
- Akıl Hocası
- Başkan

Bunu okumalarını ve üzerlerine yapıştırmalarını isteyin. “Çocuk” etiketi taşıyan katılımcıdan eğitim alanının ortasında durmasını isteyin. Diğer herkesin, çocukla olan yakınlık ilişkisine göre çocuğun çevresinde konum almaları gerektiğini açıklayın. Gerekirse örnekler verin (örneğin, anne, yakın duracak, hastane biraz uzakta duracaktır). Diğer rollerle ilgili olarak tekrar hareket etmelerinin gerekebileceğini unutmayın.

Bunun için birkaç dakika süre verin.

Her katılımcının merkezde yer alan çocukla bir ilişkisi olan kişi, kişiler veya kurumu temsil ettiğini açıklayın. İpin ucunu “çocuğa” verin. İpin bir ucundan tutmalarını ve bir başkasını seçmelerini isteyin. İp yumağını bu kişiye taşıyın ve çocuktan başlayarak kendilerine giden bir hat oluşturacak şekilde ipi tutmalarını sağlayın. Bu kişi sonrasında kendi rolünü okumalı ve neden bu pozisyonda durmayı seçtiğini kısaca açıklamalıdır. Bu kişi daha sonra, siz ipi alıp çocuğa ya da başka bir çocuğa doğu toplamaya başladığınızda ipi tutmaya devam etmelidir. (İdeal olarak, katılımcılar ip yumağını birbirlerine atarlar, fakat COVID-19 nedeniyle, ip yumağını sadece öğretmen kullanmalı, katılımcılar bir ağ oluşturacak şekilde ipin sadece belli bir parçasını tutmalıdır.)

Farklı rolleri gösteren yapışkanlı etiketlerle sanal beyaz pano üzerinde bir şablon oluşturun. Her katılımcıdan, sanal beyaz pano üzerindeki yapışkanlı etiketi seçerek bir rol almasını isteyin. Tüm notlar tek bir kişide olsun veya her bir kişiye bir etiket verin. Kendileri hareket etmek yerine, etiketleri beyaz pano üzerinde hareket ettirebileceklerini açıklayın.

Çocuk etiketine sahip katılımcıdan beyaz panonun merkezine geçmesini isteyin.

Diğer herkesin, çocukla olan yakınlık ilişkisine göre çocuğun çevresinde konum almaları gerektiğini açıklayın. Gerekirse örnekler verin (örneğin, anne, yakın duracak, hastane biraz uzakta duracaktır). Diğer rollerle ilgili olarak tekrar hareket etmelerinin gerekebileceğini unutmayın.

Kalem veya çizim aracı kullanarak sanal beyaz pano üzerinde çocukla diğer roller arasında çizgiler çizin. Her katılımcı, kendi rolünü ve o pozisyonu neden seçtiğini okumalıdır. Tüm rolleri çocuğa bağlamaya devam edin.

Her katılımcı kendi rolünü söyleyene ve pozisyonunu açıklayana kadar devam edin ve sonra açıklayın: Bir çocuğun dünyası bir örümcek ağı gibidir. Çocuk merkezde oturur, fakat bu ağın her kısmında olanları hisseder. Çocuğun gelişimi hakkında konuşurken, çocuğun sosyal ağından da söz ederiz. Çocuk tıpkı bir örümcek gibi ağın merkezinde yer almaktadır.

Eğitim odasının duvarına gösterilmek üzere, Sosyo-Ekolojik Modelin büyük bir çizimini yerleştirin ve açıklayın: Çocuğun çevresi / örümcek ağı, çocuğun ortada yer aldığı, hayatını etkileyen şeyleri temsil eden halkalarla çevrelendiği bir diyagram ile gösterilebilir. Çocuğa en yakın halka, ailesi gibi ona en yakın şeyleri ve insanları temsil eder. Daha dışarıdaki halkalar çevre veya toplumda çocuğun hayatına etki edebilecek insanları ve şeyleri gösterir.

Her katılımcıdan rol etiketini diyagramın ilgili kısmına ilıştirmesini ve sandalyesine dönmesini isteyin.

Sanal beyaz pano üzerindeki Sosyo-Ekolojik Modelin bağlantısını ve ekranını paylaşın.

30'	<p>Risk Faktörleri ve Koruyucu Faktörler</p> <p>Söyleyin: Sosyo-Ekolojik Model ayrıca, çocuk güvenliği ve iyi olma halinin tüm seviyelerinde risklerin ve koruyucu faktörlerin olduğunu gösterir.</p> <p>Koruyucu faktörler, çocukların yaşamlarında sağlık ve pozitif gelişmeye katkı yapan faktörlerdir. Risk faktörleri ise, çocukların yaşamlarında gelişimlerini engelleyen ve çocukların zarar görmeye daha açık hale getirebilecek faktörlerdir.</p> <p>Yönergeler: Katılımcıları küçük gruplara ayırın ve Sosyo-Ekolojik Model'in farklı katmanlarındaki koruyucu faktörleri ve risk faktörlerini listelemelerini isteyin. Başlamaları için <i>Başlıca Öğrenim Noktaları</i>'ndaki tablodan bazı örnekler verebilirsiniz. 20 dakika sonra, bir gruptan, koruyucu faktörleri, diğer gruptan risk faktörlerini sunmalarını ve herkesten eksikleri tamamlamalarını isteyin.</p>	<p>4 katılımcıdan oluşan breakout odaları hazırlayın. Listelerin hazırlanabileceği sanal beyaz panonun bağlantısını verin.</p> <p>Breakout odalarını açın.</p> <p>İhtiyaç halinde destek vermek için gruplar arasında dolaşın.</p> <p>Breakout odalarını kapatın. Genel geribildirim sırasında gerekirse ekranı paylaşın, bir gruptan koruyucu faktörleri, diğer gruptan risk faktörlerini sunmalarını ve herkesten eksikleri tamamlamalarını isteyin.</p>
35'	<p>Olumsuz olaylara verilen tepkiyi etkileyen faktörler</p> <p>Söyleyin: Bazı faktörler, travmatik / olumsuz olayların kişi üzerinde yapacağı negatif etkiyi değiştirebilir.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yaş • Toplumsal Cinsiyet • Engellilik • Yasal statü (göçmen, ülkesinde yerinden edilmiş kişi, göçmen veya vatansız) • Diğer şeylerin yanı sıra, etnik aidiyet <p>Vaka çalışmasını okuyun:</p> <p>15 yaşındaki Abdel ve 16 yaşındaki kız kardeşi Lila, aileleriyle birlikte, uzun yıllardır çatışmalardan etkilenen bir bölgede yaşamaktadır. Çatışmalar bazen azalmakta, bazen yoğunlaşmaktadır. Yaş olarak yakın olmalarına rağmen, çatışmaların arttığı dönemlerde, ebeveynleri Lila ve Abdel'e farklı davranmaktadırlar. Lila'nın evden tek başına ayrılmasına izin verilmemektedir: okula yanında biriyle gitmek zorundadır ve okuldan sonra arkadaşlarıyla sosyalleşmesine veya akşam dışarı çıkmasına izin verilmemektedir. Normalde yaptığı gibi ebeveynleriyle alışverişe gitmesine izin verilmemektedir. Bu arada Abdel, evin dışında daha fazla zaman</p>	<p>Vaka çalışmasını okuyun ve PowerPoint veya sohbet fonksiyonu üzerinden gösterin.</p>

geçirmektedir. Ebeveynlerinin teşvikiyle, çatışmada yer almaya başlamıştır ve geceleri sık dışarı çıkmaktadır.

Sorun: Bu örnekte toplumsal cinsiyetin etkisi nedir?

Yönergeler: Katılımcılardan mümkün olduğunca çok örnek toplayın ve toplumsal cinsiyetin ve diğer faktörlerin, çocukların deneyimini nasıl etkilediğini ve bunları nasıl yorumladıklarını açıklayın.

Örneğin, Gazze’de yapılan bir çalışmanın sonuçları, ekstre durumlardaki ebeveynlerin kızlarını koruma ve kısıtlama eğilimindeyken, erkekleri çatışmaya aktif katılmalarına müsamaha gösterdikleri ya da teşvik ettiklerini, aynı hane içinde bile toplumsal cinsiyet nedeniyle farklı risk faktörleri ve zararlı sonuçlara maruz kaldığını göstermektedir.

Benzer şekilde, Silahlı Kuvvetler ve Gruplarla ilişkili Çocuklar (SKVGİÇ) ile ilgili çalışmalarda, kızların daha yüksek seviyelerde Cinsel ve Cinsiyete Dayalı Şiddete (CCDS) maruz kaldıkları bulunmuştur.

Genel olarak, kızlar siyasi çatışma veya savaşta daha fazla Cinsel ve Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet riski yaşarken, erkekler siyasi çatışmada cinsel temelli olmayan şiddet riskine daha fazla maruz kalmaktadır.

LGBTQI+ çocuklar, daha fazla önyargı, damgalanma, şiddet veya insani hizmetlere erişim güçlüğü risklerine maruz kalmaktadır.²

Vaka çalışmasını okuyun:

Johan 9, Ken 7 ve Tina 3 yaşındadır. Johan hareket ve koordinasyonunu etkileyen serebral palsi rahatsızlığına sahiptir. Covid-19 öncesinde, okula gitmesine ve derslere katılmasına yardımcı olan ekstra destek ve bakıma sahipti. Salgın başladıktan sonra, uygulanan hareket kısıtlamaları nedeniyle ekstra bakıma erişimini kaybetmiştir. Johan ve Ken’in okulu dersleri online olarak işlemektedir. Ken derslere düzenli katılırken, Johan bilgisayarın faresini ve klavyesini kullanmada güçlük yaşamakta, bu yüzden derse tam katılamamakta ve motivasyonu bozulmaktadır. Johan’ın annesi, evden çalıştığı, ev işleriyle uğraştığı, kreşi kapanan Tina ile ilgilendiği için meşguldür ve bu yüzden Johan ile çok fazla zaman geçirememektedir. Çocukları sık olarak ortak bahçeye çıkarmaktadır, ancak diğerlerine bakarken

Vaka çalışmasını okuyun ve PowerPoint veya sohbet fonksiyonu üzerinden gösterin.

² LGBTQI+ çocuklar ile ilgili bu son konuya değinmek için kültürel ve hukuki bağlamın uygun olup olmadığını değerlendirin.

	<p>Johan'ın aşağıya inmesine yardımcı olamamaktadır. Johan'ın babasının çalışma rutini etkilenmemiştir ve eve gece geç saatlerde gelmektedir.</p> <p>Sorun: Bu örnekte engelliliğin etkisi nedir?</p> <p>Yönergeler: Mümkün olduğunca çok örnek toplayın ve küçük gruplar halinde katılımcılardan bu gibi faktörlerin çocukları kendi bağlamlarında nasıl etkilediğine dair örnekler vermelerini isteyin. Tartışma için 10 dakika verin ve her bir gruptan geri geldiklerinde bir örnek sunmalarını isteyin.</p>	<p>4 katılımcıdan oluşan breakout odaları hazırlayın.</p> <p>Breakout odalarını açın.</p> <p>İhtiyaç halinde destek vermek için gruplar arasında dolaşın.</p> <p>Breakout odalarını kapatın. Her bir gruptan herkes önünde sunum yapmasını isteyin.</p>
15'	<p>Risklere Maruz Kalma</p> <p>Söyleyin: Bir riske maruz kalmak çocuk için ne zaman tehlike oluşturur?</p> <p>Risk faktörleri ve koruyucu faktörleri tanımlarken, travmatik / olumsuz bir olaya maruz kalma seviyesini ve sıklığını da değerlendirmelisiniz. Bir kişi travmatik / olumsuz olaylara ne kadar sık maruz kalırsa ve olay ne kadar şiddetli olursa, olumsuz etki o kadar büyük olur. Vücuttaki orta derece, kısa süreli stres tepkileri, büyümeyi desteklerken, <u>toksik stres</u> koruyucu yetişkin desteği olmadığında, vücudun stres yönetim sisteminin ortaya çıkardığı güçlü ve uzun süreli tepkidir. Çocukları koruyacak yetişkinler olmadığında aşırı yoksulluk, ihmal, istismar veya annede şiddetli depresyonun yol açtığı devamlı stres, gelişen beynin mimarisini zayıflatabilir, öğrenme davranışı, fiziksel ve zihinsel sağlıkta uzun süreli sonuçlara yol açabilir.</p> <p>Yönergeler: "Toksik Stres Sağlıklı Gelişimi Rayından Çıkarır" videosunu gösterin: https://www.youtube.com/watch?v=rVwFkcOZHJw</p> <p>Sorun: Genel olarak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stres yaşayan bir çocuk için bakımından sorumlu yetişkinlerden destek almak neden önemlidir? • Stres uzun bir süre devam ederse ne olabilir? • Çocuklarda toksik stres nasıl önlenir? 	<p>Videoyu göstermek için ekranı ve sesi paylaşın.</p>

30'

Yönergeler: Katılımcılardan kendi bağlamlarında aşağıdaki soruları yanıtlamak için öğrenim defterlerini kullanmalarını isteyin. Katılımcıların bunu tek başlarına veya çiftler halinde yapmalarının uygun olup olmayacağını değerlendirin. Herkesin kendi değerlendirmesi üzerinde çalışabilmesi için büyük gruplardan kaçının.

- Yapacağınız işte çocuğun gelişim aşamalarının dikkate alınmasının neden önemli olacağını düşünüyorsunuz?
- Bulunduğunuz ortamda ana risk faktörleri neler olabilir?
- Bulunduğunuz ortamda ana koruyucu faktörler neler olabilir?
- Çevrenizde veya çalışacağınız ortamda düşündüğünüz risk faktörlerine en çok kim maruz kalmaktadır?
- Bu oturum boyunca yaptığımız tartışmalara dayanarak günlük pratiğinizde yapabileceğiniz bir şey düşünebilir misiniz?

İsteğe Bağlı: Her modülün sonunda, oturum içeriğini daha iyi anlamak için 1 veya 2 çevrimiçi öğrenim fırsatı sunabilirsiniz. Çok fazla kaynak paylaşmayın, sıkıcı gelebilir. Çocuk gelişimi konusunda şunları önerebilirsiniz: [Çocukların gelişimini ve iyi olma halini teşvik etmek.](#)

Destekleyici bilgiler:

Çocuk gelişimi kategorilerinin özeti:

- Fiziksel değişiklikler vücudun büyümesi ve olgunlaşma ile ilgilidir: boyun uzaması, kilo alma, el-göz koordinasyonu, ince motor beceriler (kavrama, kalem tutma), kas gelişimi, emekleme ve yürüme gibi kaba motor beceriler ve ergenlikle ilgili fiziksel değişiklikler.
- Bilişsel değişiklikler dil öğrenme, olguları hatırlama, sorunları çözme, merak, hayal gücü, bilgi işleme ve soyut düşünmeyi içerir.
- Duygusal değişiklikler, kendindeki ve başkalarındaki duyguları tanımlamayı öğrenme, duyguları ifade etmeyi ve düzenlemeyi öğrenme, özgüvenini ifade etme ve benlik duygusu geliştirmeyi içerir.
- Sosyal değişiklikler, sözel ve sözel olmayan becerileri öğrenme ve ihtiyaçları, görüşleri ve istekleri ifade etme becerisi, işbirliği yapma ve sırayla yapmayı öğrenme, empati geliştirme ve başkalarını düşünmeyi içerir.

	Bebeklik dönemi (0 ila 12 ay)	Yürüme dönemi (12 ay ila 3 yaş)	Okul öncesi dönemi (4 ila 6 yaş)	Orta Çocukluk Dönemi	Ergenlik Dönemi
Fiziksel	<ul style="list-style-type: none"> Görme, işitme, tatma ve dokunma duyuuları gelişir Başını kaldırmaya başlar Bacaklarını uzatır ve yüzüstü veya sırtüstü yatarken tekme atar Ellerini açar ve kapatır, insanların parmaklarını kavrayabilir Aşamalı el-göz koordinasyonu 	<ul style="list-style-type: none"> 12 ay: çoğu çocuk desteksiz oturabilir ve muhtemelen emekleyebilir 18 ay: merdiven çıkabilir ve boya kalemli gibi küçük nesneleri kullanabilir 24 ay: yürüyebilir ve doğru şekilde merdiven çıkabilir/inebilir 24 ay: çocuğa bağılı olarak değişmekle birlikte mesane kontrolünü geliştirir 	<ul style="list-style-type: none"> Makas gibi aletleri kullanabilir Düşmeden eğilebilir Kendi başına giyinebilir Koşabilir 	<ul style="list-style-type: none"> Temel sporları yapabilir: kontrol ve koordinasyon gelişir 11 veya 12 yaşına doğru ergenlik yaklaştıkça kendi vücudunun farkına varır 	<ul style="list-style-type: none"> Ergenlik ve hormonal değişiklikler Ses tellerinde değişim Kendi cinsiyetiyle ilgili değişiklikler Cinsel gelişim

Bilişsel	<ul style="list-style-type: none"> • Diğer yüzleri izler • Hareketli nesneleri takip eder • Aşına olduğu nesneleri tanır • Mırıldanmaya başlar 	<ul style="list-style-type: none"> • İsimleri söylenen nesne veya resimleri işaret etmeyi öğrenir • 15-18 ay: birden fazla tek kelimeyi söyler • 18-24 ay: basit ifadeler kullanır ve konuşma esnasında duyduğu sözcükleri tekrarlar • 24 ay: aşına olduğu inanların isimlerini, nesneleri ve vücudun bölümlerini tanır • Hayali oyunlar oynamaya başlar (çocuğun bir şeyler veya anne ya da baba gibi başka biri gibi davrandığı rol oyunları) 	<ul style="list-style-type: none"> • 3 veya 4 parçalı yapbozları tamamlar • Nesneleri şekil ve renklere göre ayırır • “iki”, “aynı” ve “farklı” kavramlarını anlar • Bazı temel dilbilgisi kurallarında ustalaşır • Zaman kavramını temel olarak anlar • 5 veya 6 kelimelik cümlelerle konuşur • Öyküler anlatır 	<ul style="list-style-type: none"> • Olgularla ilgilenir • Farklı perspektifleri anlamaya ve problemleri çözmek için mantık kullanmaya başlar • Tümevarımlı usa vurma gelişir: yani, belirli bilgi veya gözlemleri kullanma ve sonra sonuç çıkarma becerisi (Örneğin: gözlemlediği m tüm kediler mırıldanmaktadı r - dolayısıyla tüm kediler mırlar) 	<ul style="list-style-type: none"> • Soyut ve mantıksal düşünebilir • Tümdengelimli usa vurma gelişir, yani genel bilgi veya gözlemleri kullanma ve sonra geneli özel bir örneğe indirgeme becerisi.
Duygusal	<ul style="list-style-type: none"> • Bağlanma: Bakıcısına karşı güçlü ve sürekli duygusal bağlantı • Ayrılık anksiyetesi normaldir 	<ul style="list-style-type: none"> • İkinci yıl boyunca, çocuk bağımsızlık ve bağımlılık arasında gidip gelecektir • 18 aydan itibaren: çocuk kendisini öne çıkarmayı sever ve en sevdiği sözcük sıklıkla ‘hayır’dır 	<ul style="list-style-type: none"> • Tanıdık oyun arkadaşlarına düşkünlük gösterir • Deneyimlerle ilgilenir • Kendisini vücut, akıl ve duyguları içeren tam bir kişi olarak görmeye başlar • Daha fazla bağımsızlık gösterir ve hatta yan komşusunu ziyaret dahi edebilir 	<ul style="list-style-type: none"> • Yavaş yavaş duygusal kontrol kazanır • Sosyal gelişim • Akran kümesi kimliği yavaş yavaş daha çok önem kazanır • Sosyal dışlanma korkusu • Bazı kültürel ve sosyal normları anlar 	<ul style="list-style-type: none"> • Geleceğini görmeye başlar ve gelecek hakkında heyecan ve kaygı duymaya başlar • Bakıcılarla güçlü çatışmalar genellikle yetişkinliğe doğru azalır, ancak duygu durumu dalgalanmaları ve davranış değişiklikleri sıklıkla sürecin parçasıdır

Sosyal	<ul style="list-style-type: none"> Gülmeye başlar Birkaç ay sonra diğer insanlarla oynamaktan keyif alır Yüzü ve vücuduyla daha fazla iletişim kurar ve kendisini ifade eder Başkalarının hareketlerini ve yüz ifadelerini taklit eder 	<ul style="list-style-type: none"> Başkalarının davranışlarını taklit eder 3 yaş: Giderek başkalarından ayrı olarak benliğinin farkına varır 3 yaş: Başka çocuklarla arkadaşlığa daha fazla isteklidir 	<ul style="list-style-type: none"> Yetişkinleri ve oyun arkadaşlarını taklit eder Sırayla oyun oynayabilir "benim" ve "onun" ifadelerini anlar Birçok çocuk şarkı ve tekerlemeleri sever 5-6 yaş: Arkadaşlarını memnun etmek ister 5-6 yaş: Diğerleriyle işbirliği yapar ve çatışmalarda çözümleri konuşur 	<ul style="list-style-type: none"> Sosyal gelişim Akran kümesi kimliği yavaş yavaş daha çok önem kazanır Sosyal dışlanma korkusu Bazı kültürel ve sosyal normları anlar 	<ul style="list-style-type: none"> Kahramanlarla, rol modellerle ve akranlarıyla güçlü özdeşleştirme 13 ila 16 yaş: Çoğu, kendilerine olacak her şeyden başışık olduğunu düşünür Riskli davranışlara kalkışabilir
---------------	--	---	--	---	--

Evrensel Koruyucu Faktörler şunlardır:

- Yaşamın erken evresinde en az bir sürekli ve duyarlı bakıcı tarafından bakılma
- Yaşamı boyunca en az bir kişi ile anlamlı bağlantılar oluşturma ve devam ettirme becerisi
- Duyguları düzenleyebilme becerisi
- Problem çözümü, öğrenme ve adaptasyon kapasitesini geliştirme fırsatları
- Kültür gereksinimlerine göre sırayla daha fazla bilgi ve beceri kazanma fırsatları
- Etkin örgün ve yaygın eğitime erişim
- Aile ve toplumun iyi olma haline katkıda bulunmak için yaşa uygun fırsatlar
- Öz saygı ve öz yeterlilik duygusu
- Yaşamı anlamlandırma / anlam bulma becerisi
- Kültürel bağlama yordam ve muhakeme için artan kapasite kullanma fırsatları
- Kültürel, ritüel ve toplumsal inanç sistemlerine katılma, aidiyet hissini ortaya çıkarma
- Umut, inanç ve iyimserlik

Evrensel Risk Faktörleri şunları içerir:

- Erken doğum, doğum anomalileri, düşük doğum kilosu veya doğum öncesi veya sonrası

çevresel toksinlere maruz kalma

- Yaşamın erken evresinde sürekli ve duyarlı bakıcı tarafından bakım eksikliği
- Problem çözümü, öğrenme ve adaptasyon kapasitesini geliştirme fırsatlarının kaybı veya yokluğu
- Kültür gereksinimlerine göre sırayla daha fazla bilgi ve beceri kazanma fırsatlarının kaybı veya yokluğu
- Karşılanmayan temel ihtiyaçlar (yeterli beslenme, barınma, temiz içme suyu, iklim uygun giyim ve tıbbi bakıma sınırlı erişim)
- Ebeveynlerden birinin veya bakıcının ölümü veya bakıma devam edememesi sonucu (örneğin zorla işten çıkarılma, hapsedilme, sınır dışı edilme, silahlı çatışma, ileri derecede yoksunluk veya eziyet, yaralanma veya fiziksel ya da zihinsel hastalık sonucu) ailede geçici veya kalıcı ayrılık
- Yapısal, sosyal veya kişilerarası şiddete maruz kalma (ırkçılık, kast veya etnik ayrımcılık ve ötekileştirme, toplumsal cinsiyet ayrımcılığı, devlet destekli şiddet, toplum şiddeti, aile veya yakın partner şiddeti veya fiziksel, cinsel veya duygusal istismar dahil)
- Etkin örgün ve yaygın eğitime erişimin kaybı veya yokluğu
- Toplum bağlantılarının kaybı
- Zararlı sosyal veya toplumsal cinsiyet normları
- Çocukları, istismar, ihmal, sömürü ve şiddetten koruması gereken yasal ve normatif çerçevelerin olmaması veya uygulanmaması
- Cebri göç veya ev kaybı nedeniyle yerinden edilme

Ek Kaynaklar

Understanding Risk and Protective Factors in Humanitarian Crises: Towards a Preventive Approach to Child Protection in Humanitarian Action, Alliance for Child Protection in Humanitarian Action, 2020

Promoting Children's well-being and development, Disaster Ready/Save the Children, 2019

İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma ve Kılavuz İlkeleri

Oturum uzunluğu: 210'

Oturumun amacı: Katılımcılar, İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma tanımını tekrar gözden geçirirler ve İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma konusunda kendi çalışmaları hakkında fikir veren motivasyon ve ilkeleri değerlendirirler.

Oturum hedefleri: Bu oturumun sonunda, katılımcılar şu becerileri kazanacaklardır:

- İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma tanımını hatırlama
- İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma programlamasında çocuk haklarının önemini açıklama
- ÇKAS amacını ve BMÇHS ile bağlantılarını açıklama
- Çocuk koruma programlamasında kılavuz ilkelerin önemine dair örnekler verme

Başlıca Öğrenim Noktaları:

- İnsani krizler, çatışma veya iç karışıklıklarda olduğu gibi insan eliyle ortaya çıkabilir; sel ve deprem gibi felaketlerden kaynaklanabilir veya her ikisinin bir bileşkesi sonucu olabilir. Çocuk koruma aktörleri ve müdahaleleri, bu insani bağlamlarda her türlü istismar, ihmal, sömürü ve şiddeti önlemeyi ve karşılık vermeyi amaçlar.
- İnsani krizler çocukların gelişim yıllarında önemli bir etki yaparak, çocukların evlerinde güvende tutmaya yarayan sistemler olan hayatta kalma, büyüme ve gelişimlerini etkileyebilir. Erkekler ve kızlar ailelerinden ayrılabilir, insan ticaretine konu olabilir, askere alınabilir veya silahlı kuvvetler ve silahlı gruplarca kullanılabilir, gözaltına alınabilir, ekonomik sömürüyle karşılaşabilir, köle benzeri koşullara zorlanabilir ve fiziksel istismar ve cinsel şiddete uğrayabilirler.
- İnsani ortamlarda çocuk koruma, birtakım uluslararası, bölgesel, ulusal ve kurumsal sözleşme, taahhüt, yasal ve siyasi çerçeve ve kılavuzlarla düzenlenen profesyonel bir sektördür. Şunları hatırlamakta fayda vardır:
  - Uluslararası insan hakları antlaşmaları arasında evrensel olarak en çok onaylanan 1989 Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi. Bütüncül çocuk gelişimi için gerekli hizmetlerin verilmesine imkan tanıyan mekanizmalar geliştirmeleri için tüm devletlere kapsamlı bir çerçeve sağlar. BMÇHS, zararlı çalışma dahil, çocukların istismar ve sömürüden korunma temel haklarını tanır (Madde 32).
  - İnsani Yardım Çalışmalarında Asgari Çocuk Koruma Standartları: 2010 yılında, küresel Çocuk Koruma Çalışma Grubu, insani ortamlarda çocuk koruma standartları ihtiyacı olduğuna karar verdi. *İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma Asgari Standartları* (ÇKAS veya Çocuk Koruma Asgari Standartları), Eylül 2012'de kesinleştirildi ve 2019'da güncellendi. Bu standartlar insani ortamlarda yeterli

kalitede çocuk koruma müdahalelerinin neler olduğuna dair genel bir mutabakat belirtir.

- ÇKAS’de sıralanan ilkeler, standartların eksiksiz uygulanması ve başarıya ulaşmasında kilit öneme sahiptir. Her zaman standartlarla birlikte kullanılmalı ve sunulmalıdır. 1. ila 4. ilkeler, *Çocuk Hakları Sözleşmesi (BMÇHS)* tarafından belirtilen temel ilkeler olup insani yardım çalışmalarında uygulanır. 5. ila 8. ilkeler, burada çocuk korumaya ilişkin özel atıflarla yer alan *2018 Sphere Handbook*’ta yer alan koruma ilkeleridir. 9. ila 10. ilkeler, *İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma Asgari Standartları*’na özgüdür.

Her bir ilke hakkında önemli mesajlar için destekleyici bilgilere bakınız.

Uzaktan eğitim için gerekli hazırlık:

- Platformunuz içinde entegre bir yoklama aracı olan Mentimeter gibi araçlar veya diğer araçlarla şu bölüm ile ilgili çevrimiçi bir test hazırlayın: BMÇHS.
- Sanal beyaz pano üzerinde birleştirmek için önceden tanımlanmış yapboz parçaları hazırlayın ya da katılımcıların oturum öncesinde kesmeleri için yapboz parçalarını içeren bir sayfa paylaşın.

Süre	Eğitmen notları	Uzaktan eğitim / teknisyen notları
5'	<p>Giriş</p> <p>Katılımcıları karşılayın, oturumun amacı ve hedeflerini paylaşın.</p> <p>Katılımcılar geldikçe, öğrenim defterlerine bakmalarını ve önceki oturumlarda kaydettikleri notlara bakmalarını isteyin. Süre kalırsa, birkaç gönüllüden genel olarak çıkarımlarını paylaşmalarını isteyin.</p>	

35'

İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Korumayı Tanımlayalım

Söyleyin: İnsani krizler, çatışma veya iç karışıklıklarda olduğu gibi insan eliyle ortaya çıkabilir; sel ve deprem gibi felaketlerden kaynaklanabilir veya her ikisinin bir bileşkesi sonucu olabilir. Bu krizler çocuğun ortamını etkileyebilir, Modül 1'de araştırılan riskleri artırabilir ve koruyucu faktörleri azaltabilir, bu nedenle İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma ihtiyacını artırabilir.

Yönergeler: Gene olarak katılımcılara çocukların krizden nasıl etkilendiklerini sorun. Önerilen örnekleri not etmek için kağıttaki Sosyo-Ekolojik Modeli kullanın.

Söyleyin: İnsani krizler çocukların gelişim yıllarında önemli bir etki yaparak, çocukların evlerinde güvende tutmaya yarayan sistemler olan hayatta kalma, büyüme ve gelişimlerini etkileyebilir. Erkekler ve kızlar ailelerinden ayrılabilir, insan ticaretine konu olabilir, askere alınabilir veya silahlı kuvvetler ve silahlı gruplarca kullanılabilir, gözaltına alınabilir, ekonomik sömürüyle karşılaşabilir, köle benzeri koşullara zorlanabilir ve fiziksel istismar ve cinsel şiddete uğrayabilirler.

Yönergeler: "[Çocukların Korunması](#)" videosunu izletin. 3'lü gruplar halinde çalışarak, katılımcılardan, videoda gördüklerini yorumlayarak, kendi sözleriyle İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma'nın tanımını yapmalarını isteyin.³ Tartışma için 10 dakika süre verin. Birkaç gönüllüden kendi tanımlarını okumalarını isteyin.

Söyleyin: Çocuk koruma aktörleri ve müdahaleleri, her türlü istismar, ihmal, sömürü ve şiddeti önlemeyi ve karşılık vermeyi amaçlar. Bunlar kriz öncesinde ortaya çıkabilir veya yeni durumla birlikte oluşabilir veya alevlenebilir.

Sanal beyaz pano üzerine boş bir sosyo-ekolojik model yerleştirin ve katılımcıların önerilerini üzerine not edin.

Video için ekranı ve sesi paylaşın.

3'lü gruplar için breakout odaları hazırlayın.

Breakout odalarını açın. 10 dakika süre verin. Odaları kapatın.

³ Bu aktivite, katılımcılardan video üzerinde düşüncelerini veya bir tanım bulmaya çalışmalarını isteyerek yapılabilir.

10'

Çocuk koruma çalışmasını yönlendiren ve sınırlandıran şeyler nelerdir?

Sorun: Mevcut işlerimizde çocukları korumak için yaptığımız işi ne yönlendirir?

Yönergeler: Gruptan bu soru hakkında beyin fırtınası yapmalarını isteyin.

Beyin fırtınasının sonuçlarını panoya yazın: Sonuçlar BMÇHS, Afrika Çocuk Hakları ve Refahı Tüzüğü (Afrika'da ise), mülteci sözleşmeleri, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, kurumun davranış kuralları, kılavuz araçları, ulusal kanunlar İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma asgari standartları gibi birçok farklı şeyden bahsedebilir. İnsanların gerçekten fikirleri yoksa, basit açıklamalarla birkaç fikir verebilirsiniz.

Çalıştığınız ülkede çocukları korumaya yönelik belirli yasalardan haberleri olup olmadığını görmek için soru sormalısınız.

BMÇHS ve ÇKAS'yi daha ayrıntılı inceleyeceğinizi vurgulayın.

Beyin fırtınasına ilişkin notları sanal beyaz panoya yazın.

Söyleyin: BMÇHS, tüm uluslararası insan hakları antlaşmaları arasında evrensel olarak en çok onaylanan sözleşmedir. Amerika Birleşik Devletleri dışında tüm devletler BMÇHS'ni onaylamışlardır ve imzalayan çoğu üye ülke için bağlayıcı insan hakları sözleşmesidir.

Yönergeler: Aşağıdaki ifadeleri okuyun ve katılımcılardan ifadelerin doğru mu yanlış mı olduğunu söylemelerini isteyin, sonra cevabı açıklayın:

- 1989 Çocuk Hakları Sözleşmesi, sıfırdan 18 yaşa kadar tüm çocuklar için geçerli insan haklarını belirtir (Doğru).
- Sadece politika düzeyinde çalışan tüm uygulayıcılar için yararlı bir antlaşmadır. (Yanlış). Bunun yerine şu ifadeyi okuyun: Sadece savunma ve programlama için değil, aynı zamanda çocuklarla günlük ilişkilerimize yön veren harika bir araçtır.
- Bazı haklar, diğerlerinden daha önemlidir. (Yanlış). Okuyun: Çocuk hakları dahil tüm haklar, bölünemez ve bağımsızdır; onları ayrı düşünemezsiniz. Bir hakkın karşılanması, diğerlerinin karşılanmasına yardımcı olur.
- Çocuk hakları devredilemez haklardır: çocuklardan bu hakları alamazsınız. Haklara sahip olmak, sorumlulukların yerine getirilmesine bağlı değildir. Haklar, bir ödül veya ceza olarak kullanılamaz. (Doğru).
- Polis memurları, avukatlar, öğretmenler ve sosyal görevliler gibi, Devlet için çalışan herkes dahil olmak üzere, Devlet birincil sorumluluk sahibidir. (Doğru).
- Uluslararası camianın ÇHS'deki hakları karşılamalarında devletleri destekleme yükümlülüğü bulunmamaktadır. (Yanlış). Okuyun: Uluslararası camia, çocuk hakları ile ilgili sorumlulukların yerine getirilmesinde Devleti destekleme yükümlülüklerine sahiptir. Ebeveynler ve diğer bakıcılar, ikincil sorumluluk sahipleri olarak tanımlanabilirler.

Testi seçtiğiniz platform vasıtasıyla başlatın ve yönetin.

Yönergeler: “Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesinin bir Özeti”ni dağıtın ve göz atmaları için 10 dakika süre verin.

Sorun: Onlar için öne çıkan bir madde olup olmadığını sorun ve zaman müsaade ettiği sürece çok soru sorun. Okumaya devam edebileceklerini ve soruları öğrenim defterlerine not alıp, ileriki oturumlarda veya kendi bölüm yöneticilerine sorabileceklerini söyleyin.

Söyleyin: Çocuk Korunma görevlileri olarak bizim için zararlı çalışma dahil, çocukların istismar ve sömürüden korunma temel haklarını tanıyan 32. Madde özellikle önemlidir (Madde 32). Bununla birlikte İYÇÇK çalışanları olarak yürüttüğümüz çalışmalarla kesişen ve temel teşkil eden birçok madde bulunmaktadır.

Sorun: Fakat, İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma konusunda çocuk hakları neden bu kadar önemlidir?

Söyleyin: Çocuk hakları, savunma ve programlama için genel bir uluslararası, yasal olarak bağlayıcı ve kapsamlı bir çerçeve sağlamaktadır. Sadece en görünür olan, en çok ses çıkaran ve sempatik olanlar için değil tüm çocuklar için geçerli evrensel, seküler bir çerçeve sağlar. Çocuk hakları yaklaşımı, farklı ülkelerden, kökenlerden ve koşullardan çocukların ortak yönlerine vurgu yapar, onları ayıran yönlerine değil. Yerel ve küresel olarak engelleri ortadan kaldırmaya yardımcı olur, dayanışmayı ve birbirinin haklarına karşılıklı saygıyı teşvik eder.

Sohbet fonksiyonu aracılığıyla “BM Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin Bir Özeti”nin bağlantısını paylaşın.

Çocuk Koruma Asgari Standartlarına Giriş

Söyleyin: ÇKAS, devletlerin vatandaşlarına ve toprakları içindeki diğer kişilere yönelik yükümlülüklerini gösteren uluslararası bir yasal çerçeveye dayanır. Bu çerçeve, uluslararası insan hakları hukuku, insaniyet hukuku ve mülteci hukukunu içerir. *Çocuk Hakları Sözleşmesi* (BMÇHS), ÇKAS'nin dayandığı temel uluslararası hukuki insan hakları aracıdır. İnsani amaçlı ortamlardaki tüm çocuklar, tam koruma ve insan haklarından ayrımcılık olmaksızın yararlanma hakkına sahiptir.

Yönergeler: Çiftler halinde, sizin görüşünüze göre Çocuk Koruma Asgari Standardı'nın ne olduğunu tartışın. Tartışma için 5 dakika süre verin.

Yönergeler: "[Çocuk Koruma Asgari Standartları'nın 2019 Baskısını Tanıtımı](#)" videosunu oynatın.

Sorun: Şu ana kadar sorusu olan var mı?

Söyleyin: Bu standartlar insani ortamlarda yeterli kalitede çocuk koruma müdahalelerinin neler olduğuna dair genel bir mutabakat belirtir. Uygulamada standartların karşılanabilme düzeyi, aşağıdakiler gibi bir dizi faktöre dayanır:

- Etkilenen nüfusun ulaşabilirliği;
- İlgili mercilerin işbirliği düzeyi;
- Yerel bağlamda güvensizlik seviyesi; ve
- Kriz öncesinde mevcut sistemler.

Çiftler için breakout odaları hazırlayın. Breakout odalarını açın. 5 dakika süre verin. Odaları kapatın.

Videoyu göstermek için ekranı ve sesi paylaşın.

İYÇÇK Kılavuz İlkeleri

Söyleyin: ÇKAS, standartların eksiksiz uygulanması ve başarıya ulaşmasında gerekli 10 ilke sıralar. Öncelikle ilke nedir, keşfederek başlayalım.

Yönergeler: Gruba destekleyici bilgiler bölümündeki kısa öyküyü anlatın. Öyküyü, bağlama ve kişisel tercihinize uygun şekilde uyarlayabilirsiniz.

Grubu çiftlere ayırın. Katılımcılardan, kendi yaşamlarında önemli bir ilke düşünmelerini isteyin. Kendi davranışlarına yön vermek için kullandıkları herhangi bir şey olabilir. Sizin verdiğiniz (kişisel örneğiniz) ile aynı olması gerekmez - doğru ya da yanlış cevap yoktur.

Sonrasında kendi ilkelerini bir partnere anlatacaklardır. Partnerler kendi öykülerini birbirlerine anlatmayı tamamladıktan sonra, öykülerine hangi ismi vereceklerine karar vermelidirler. Örneğin, “nazik olun” veya “cömert olun”, “her zaman dinleyin” vb.

Hazır olduklarında, kişiler gruba öykülerinin ismini hemen söylemelidirler.

Katılımcılara, hepimizin hayatımızı nasıl yaşadığımızı bildiren bir ilkeyi tanımlama şansına sahip olduğumuzu söyleyin. Aileleri ve çocukları korumaya yardımcı olan insani yardım çalışanları olarak, çalışma şeklimize rehberlik eden ilkelere de ihtiyacımız bulunmaktadır.

Gruba sorun: Herhangi birinizin ilkesi bizim çalışma alanımız için de geçerli mi? Kişilerden, kendi ilkelerinin bizim çalışma alanımız için hangi yönden geçerli olduğunu açıklamalarını isteyin.

2 katılımcıdan oluşan breakout odaları hazırlayın Yönergeleri sohbet penceresine yapıştırın:

Kendi yaşamınızda önemli olan bir ilke düşünün. Eylemlerinize yön vermek için kullandığınız herhangi bir şey olabilir - doğru ya da yanlış cevap yoktur.

İlkenizin öyküsünü partnerinize anlatın. Her ikiniz de anlatımı tamamladıktan sonra, öykülerinize birer isim bulun. Örneğin, “nazik olun” veya “cömert olun”, “her zaman dinleyin” vb.

Breakout odalarını açın.

Breakout odalarını kapatın ve katılımcılardan öykülerinin isimlerini sohbet penceresinde paylaşımlarını isteyin.

60'

İYÇÇK kılavuz ilkeleri

Söyleyin: İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma müdahaleleri, Çocuk Koruma Asgari Standartları'nda listelenen 10 ilke ile düzenlenir.

Yönergeler: Katılımcıları 3-4 kişilik gruplar halinde düzenleyin. Her bir gruba, ÇKAS ve destekleyici bilgi bölümündeki görüntüye göre kılavuz ilkelerin yapbozunu verin. Katılımcılardan yapbozu tamamlamalarını, ilke ve tanımları okumalarını isteyin.

Soru olup olmadığı sorun.

Yönergeler: Aynı gruplarda, çocukların ifadelerinin kopyalarını dağıtın. Her bir örnek için, katılımcılardan şunları tartışmalarını isteyin:

- Kılavuz ilkelerin dikkate alınıp alınmadığı
- Alınmamış ise, hangilerinin tanımlanan müdahalelerde dikkate alınmadığı ve nedeni
- kılavuz ilkelere uyum sağlamak için nelerin farklı yapılabileceği

Grup içinde tartışma için 30 dakika süre verin. İhtiyaç halinde destek vermek için gruplar arasında dolaşın.

Her bir gruptan bir çocuk ifadesi sunmasını isteyin ve hangi kılavuz ilkelerin karşılanmadığını ve neden karşılanmadığını açıklayın. Gerekirse diğer gruplardan tamamlamalarını isteyin.

Gerekirse açıklayın veya düzeltin (destekleyici bilgilere bakınız).

Opsiyonel: Katılımcıların insani yardım çalışmalarına ilişkin ortalama bir bilgileri varsa, kılavuz ilkelerden birinin çalıştıkları bağlam içinde ne anlama geldiğini düşünceleri ve örneklendirmeleri için aynı gruplarda kalmalarını isteyin.

Sanal bir beyaz pano üzerinde birleştirilmek üzere önceden tanımlanmış yapboz parçaları, tüm gruplar için beyaz panolar ve breakout odaları hazırlayın.⁴

Breakout odalarını açın ve sanal beyaz pano bağlantısını paylaşın.

Breakout odalarını kapatın

Aynı breakout odalarını açın

Çocukların ifadelerini bir belge içinde sohbet fonksiyonu aracılığıyla gönderin.

Breakout odalarını kapatın.

20'	<p>Çocuk Koruma Spotu</p> <p>Söyleyin: İlke 5 (İnsanların güvenliği, haysiyeti ve haklarını geliştirin ve daha fazla zarara maruz kalmalarını önleyin: İnsani yardım, kişilerin karşılaşabilecekleri riskleri azaltacak ve ihtiyaçlarını haysiyetle karşılayacak şekillerde sunulmalıdır. Zayıf tasarım ve uygulama çocukların silah altına alınması, kaçırılması veya aile ayrılığı gibi istenmeyen, negatif risklere yol açabilir, çocuk koruma hususlarını içerir ve bir dakikanızı ayırıp bunun üzerinde düşünmenizi istiyorum. İYÇÇK çalışanları olarak, görevimiz çocukların güvenliğini sağlamaktır, ancak çoğu STK çalışanı, istekli ve profesyonel biçimde hareket ederken ve çalıştıkları toplumda çocukları asla istismar etmez veya onlara zarar vermezken, kasıtlı veya kasıtsız olarak bunu yapabilecek bazı personel, ortaklar ve gönüllüler olabilir.</p> <p>Yönergeler: <u>Çocuk Koruma</u> bölümündeki videoyu izleyin.</p> <p>Sorun: Herhangi bir yorum olup olmadığını sorun ve tartışmayı yönlendirin. Kendi kurumlarındaki raporlama süreci hakkında bilgilerinin olup olmadığını sorun. Yoksa, basit adımlarla nasıl işlediğini açıklayın. Kendi kurumumuzun sistemlerine sonraki oturumlarda bakacağımızı, ancak uygulamada karşılaşırsanız, vakaları rapor etmeniz gerekebileceğini açıklayın. STK'nızın itibarı değil, çocukların ve zarar görebilir yetişkinlerin iyiliği önceliklidir.</p>	<p>Videoyu oynatmak için görüntü ve sesi paylaşın.</p>
15'	<p>Uygulamayı geliştirme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) BMÇHS'nin özetini okuyun. Bir madde seçin ve bu maddenin kendi işinizde neden önemli olduğunu defterinize yazın. 2) Bugün tartıştığımız ilkeleri düşünmelerini ve bireysel olarak kendi çalışmalarında uygulayabilecekleri bir ilkeyi seçmelerini ve nedenini açıklamalarını isteyin. <p>Söyleyin: Bir partnerle bunun uygulamada nasıl görüneceğini tartışın ve notlarınızı kendi defterinize ekleyin.</p> <p>Opsiyonel: önerilen ek e-ders "Çocuk Hakları ve neden önemlidir."</p>	<p>2 kişiden oluşan breakout odaları hazırlayın. Yönergeleri kopyalayın ve sohbet penceresine yapıştırın.</p> <p>Bağlantıyı paylaşın.</p>

Opsiyonel: Önerilen işbaşı eğitimi: Bir iş arkadaşınızdan hesap vermekle sorumlu olduğunuz arkadaşınız olmasını isteyin. Hangi ilkeyi kendi çalışmanıza dahil etmeye karar verdiğinizi tartışmalarını isteyin ve kendi ilerlemenizi onlarla tartışın.

Destekleyici bilgiler:

- İlke 1 - Hayatta Kalma ve Gelişim: İnsani yardım aktörleri, acil durum ve müdahalenin (a) çocukların yaşam hakkının karşılanması ve (b) çocukların fiziksel, psikolojik, duygusal, sosyal ve ruhsal gelişimi üzerindeki etkilerini değerlendirmelidirler.
- İlke 2 - Ayrımcılıkla Mücadele ve Kapsayıcılık: Toplumsal cinsiyet, cinsel yönelim, yaş, engellilik, uyruk, göçmenlik statüsü veya herhangi bir başka sebeple çocuklara ayrımcılık uygulanmayacaktır. Doğrudan veya dolaylı ayrımcılık ve dışlama nedenleri ve yöntemlerinin faal olarak tanımlanması ve ele alınması gerekir. İnsani yardım çalışanları, kendi değerleri, inançları ve çocukluk, çocuğun ve ailenin rolleri hakkındaki bilinçsiz yanlışlıklarının bilincinde olmalıdırlar.
- İlke 3 - Çocuğun Katılımı: İnsani yardım çalışanları, acil durum hazırlığı ve müdahalesi dahil olmak üzere çocukları etkileyen tüm kararlara çocukların anlamlı şekilde katılmaları için çocuklara zaman ve alan vermelidirler.
- İlke 4 - Çocuğun Yararı: Çocuklar, menfaatlerinin değerlendirilmesi ve gerek kamusal gerek özel alanda onları ilgilendiren tüm eylem veya kararlarda birincil unsur olarak dikkate alınması hakkına sahiptirler.
- İlke 5 - İnsanların güvenliği, haysiyeti ve haklarını geliştirin ve daha fazla zarara maruz kalmalarını önleyin: İnsani yardım, kişilerin karşılaşılabilecekleri riskleri azaltacak ve ihtiyaçlarını haysiyetle karşılayacak şekillerde sunulmalıdır. Zayıf tasarım ve uygulama çocukların silah altına alınması, kaçırılması veya aile ayrılığı gibi istenmeyen, negatif risklere yol açabilir.
- İlke 6 - İnsanların ihtiyaca göre ve ayrımcılık yapılmaksızın tarafsız yardıma erişimini sağlayın: İnsani yardım aktörleri, yardıma erişimin önündeki engelleri tanımlar ve ihtiyaçla orantılı olarak ve ayrımcılık yapılmadan verilmesini sağlamaya yönelik adımlar atarlar.
- İlke 7 - İnsanların potansiyel veya mevcut şiddet, cebir veya kasıtlı mahrum bırakmanın fiziksel ve psikolojik etkilerinden kurtulmalarına yardımcı olun: Bu ilke (a) etkilenen nüfusun daha fazla şiddet, cebir veya yoksunluğa maruz kalmamasını sağlamak için tüm makul adımları atmayı ve (b) çocukların kendi toplumları içinde güvenlik, haysiyet ve haklarını elde etmeye yönelik kendi çabalarını desteklemeyi içerir.
- İlke 8 - İnsanların haklarını talep etmelerine yardım edin: İnsani yardım aktörleri etkilenen toplulukların bilgilendirme ve belgelendirme yoluyla haklarını talep etmelerine yardımcı olurlar ve haklara saygıyı güçlendirme çabalarını desteklerler.
- İlke 9 - Çocuk Koruma Sistemlerini Güçlendirin: Çocuklar, nadiren tek bir koruma riskine

maruz kalırlar. Bir riske karşı zarar görebilirlik, çocuğu başkalarına daha savunmasız hale getirebilir. İnsani yardım ortamlarında, insanlar, süreçler, kanunlar, kurumlar, kapasiteler ve normalde çocukları koruyan davranışlar - Çocuk Koruma Sistemleri - zayıflayabilir veya etkisiz kalabilir. Müdahale aşaması, Çocuk Koruma Sistemleri'nin birçok seviyesini ve kısmını geliştirme ve güçlendirme fırsatı sağlayabilir.

- İlke 10 - İnsani yardım çalışmalarında çocukların direncini artırın: İnsani yardım aktörlerinin bir başka amacı, risk faktörlerini ortadan kaldırmak veya azaltmak ve direnci destekleyen ve artıran koruyucu faktörleri güçlendirmek suretiyle çocukların güçlü yanlarını inşa etmektir. Direncin oluşturulmasında katılım kilit öneme sahiptir.

Bir öykü - Peşin hükümlü olmayın

Bir defasında, çalıştığım şirkette ekibimde pek hoşlanmadığım bir kadın vardı. Onu her zaman samimiyetsiz ve kibirli bulurdum. Beni rahatsız ederdi ve bir sebeple beni sevmediğini düşünürdüm.

Bu kadın bana yakın oturuyordu ve bir gün onu önümde otobüse binerken gördüm. Aynı otobüse binmek zorunda kalmıştım, yanına oturmaktan kaçınmaya çalıştım. Ne yazık ki, tek bir boş koltuk vardı ve o da bu kadının yanındı. Yolculuk 45 dakika sürüyordu.

Bu kadın kurabiye yiyordu ve hiç beklemediğim halde bana da ikram etti. Kabul ettim, aslında sevdiğim türden kurabiyelerdi ve sohbete başladık. Şirkette çalışmayı sevip sevmediğini sordum. Merak ediyordum. İş sevdiğini, fakat her zaman dışlanmış hissettiğini söyledi. Hersek çok iyi anlaşıyor, şakalaşıp gülüyor görünürken o, utangaç olduğu için, ne söyleyeceğini asla bilemiyor ve sessizce çalışmaya devam ediyordu.

Hiç beklemediğim bir şeydi. Tüm bu zaman boyunca onu samimiyetsiz olduğunu düşünüp durmuştum. Oysa o sadece inanlarla konuşmaktan çok korkuyordu. Nihayetinde iyi iş arkadaşları olduk!

O zamandan beri, işimde ve özel hayatımda başkaları hakkında ne düşüneceğime yön vermek için bu deneyimi kullandım. Benim için, insanların hikayelerini bilmeden onlar hakkında hemen fikir oluşturmamak çok önemlidir. Bunu yapmak her zaman kolay değildir, fakat hayatımı yaşama biçimim açısından bunun artık temel bir ilke olduğunu söylemeliyim.

ÇKAS ilkeleri aktivitesi:

Eğitmen notları	Çocukların ifadeleri (katılımcılar için)
<p>İlke 3 - Çocuğun Katılımı: İnsani yardım çalışanları, acil durum hazırlığı ve müdahalesi dahil olmak üzere çocukları etkileyen tüm kararlara çocukların anlamlı şekilde katılmaları için çocuklara zaman ve alan vermelidirler.</p> <p><i>Bir ailenin yanına yerleştirme kararlarında Jean-Claude ve Emile'ye danışıldı mı? Süreç onlara açıklandı mı?</i></p> <p>İlke 4 - Çocuğun Yararı: Çocuklar, menfaatlerinin değerlendirilmesi ve gerek kamusal gerek özel alanda onları ilgilendiren tüm eylem veya kararlarda birincil unsur olarak dikkate alınması hakkına sahiptirler.</p> <p><i>2 çocuğu ayırma kararı çocukların yararına bir karar mıydı?</i></p>	<p>Adım Jean-Claude, 8 yaşındayım. Savaştan önce annem, babam 2 kız kardeşim ve 2 erkek kardeşimle bir dağ sırtında yaşıyorduk. Güneşli bir günde evimizden çok uzaklardaki dağları görebilirdiniz.</p> <p>Bir gün evimizin çevresinde çatışma çıktı. Ne olduğunu bilmiyordum.</p> <p>Korkmuştum ve anne ve babamı göremiyordum. Yerde ağlayan 3 yaşındaki erkek kardeşim Emile'yi almayı başardım. Bir battaniye, minder, tencere, tabak ve birkaç mısır koçanı kaptım.</p> <p>Köyün geri kalanının gideceğini düşündüğüm yöne doğru gittik, fakat bizden başkası yoktu. Annem, babam, kız kardeşlerim ve diğer erkek kardeşimin nerede olduklarını bilmiyorduk. Özellikle de 2 yaşında olan erkek kardeşimiz Pascal'dan endişe ediyorduk, kaybolmuş olabilirdi.</p> <p>Nihayetinde bir kurumun yönettiği bir kampa vardık. Oraya vardığımızda, o kadar bitkin düşmüştüm ki, bir köşe bulup uyudum. Ertesi sabah erken saatlerde kardeşim Emile ve benim iki farklı aileye verildiğimizi öğrendim. Karar hakkında bana hiçbir açıklama yapılmamıştı ve bu yeni aileye itilmiştim.</p>

İlke 2 - Ayrımcılıkla Mücadele ve Kapsayıcılık: Toplumsal cinsiyet, cinsel yönelim, yaş, engellilik, uyruk, göçmenlik statüsü veya herhangi bir başka sebeple çocuklara ayrımcılık uygulanmayacaktır. Doğrudan veya dolaylı ayrımcılık ve dışlama nedenleri ve yöntemlerinin faal olarak tanımlanması ve ele alınması gerekir. İnsani yardım çalışanları, kendi değerleri, inançları ve çocukluk, çocuğun ve ailenin rolleri hakkındaki bilinçsiz yanlışlıklarının bilincinde olmalıdırlar.

Sara mülteci veya kendi yurdunda yerinden edilmiş kişi olmadığı için ayrımcılığa uğramış mıdır?

İlke 6 - İnsanların ihtiyaca göre ve ayrımcılık yapılmaksızın tarafsız yardıma erişimini sağlayın: İnsani yardım aktörleri, yardıma erişimin önündeki engelleri tanımlar ve ihtiyaçla orantılı olarak ve ayrımcılık yapılmadan verilmesini sağlamaya yönelik adımlar atarlar.

Sarah bir başka ülkeden insan kabul eden ev sahibi topluluğun parçası gibi görünmektedir. Malzeme ve aktivitelere erişimine izin verilmeli midir?

İlke 8 - İnsanların haklarını talep etmelerine yardım edin: İnsani yardım aktörleri etkilenen toplulukların bilgilendirme ve belgelendirme yoluyla haklarını talep etmelerine yardımcı olurlar ve haklara saygıyı güçlendirme çabalarını desteklerler.

Adım Sarah, 14 yaşındayım. Yaşadığım kasaba oldukça küçük ve sakin bir yer. Anne ve babama ev işlerinde ve küçük kardeşlerimin bakımında yardımcı olmak zorunda olduğum için okula gidemiyorum. Son zamanlarda, komşu ülkeden birçok aile geldi. Kasabamızın çevresindeki kamplarda kalıyorlar ve babam eskisinden daha az kazandığını söylüyor. Çünkü söylediğine göre, yeni gelen insanlar daha düşük ücrete çalışıyorlarmış. Kalabalık içinden kızların aktivitelere davet edildiklerini görüyorum. Dans ediyorlar, bir şeyler yazıp çiziyorlar, ayrıca dikiş makineleriyle çalıştıklarını da gördüm. O insanlardan daha iyi durumda olmadığımız halde hiçbir zaman davet edilmedim. Ayrıca, temizlik malzemeleri dağıttıklarını da gördüm ve en azından bu yardımı alabileceğimi düşündüm. Orada çalışan insanlardan birine yaklaştım ve malzemelerden almama yardımcı olabileceğini açıklamaya çalışıyordum, fakat çok utangaçtım ve sessiz konuşuyordum, aceleyle başka bir yere gitti. Çok yalnız hissediyorum, kendim ve kardeşlerim için çok az fırsat olduğunu düşünüyorum.

Temizlik malzemesi hakkını talep etmeye çalışırken Sara'ya kulak verildi mi?

İlke 10 - İnsani Yardım
Çalışmalarında Çocukların Direncini Artırın: İnsani yardım aktörlerinin bir başka amacı, risk faktörlerini ortadan kaldırmak veya azaltmak ve direnci destekleyen ve artıran koruyucu faktörleri güçlendirmek suretiyle çocukların güçlü yanlarını inşa etmektir. Direncin oluşturulmasında katılım kilit öneme sahiptir.

Sara'ya direncini artırması için fırsat verildi mi?

İlke 1 - Hayatta Kalma ve Gelişim: İnsani yardım aktörleri, acil durum ve müdahalenin (a) çocukların yaşam hakkının karşılanması ve (b) çocukların fiziksel, psikolojik, duygusal, sosyal ve ruhsal gelişimi üzerindeki etkilerini değerlendirmelidirler.

Xanti'nin gelişimsel ihtiyaçları bu tür okul ortamlarında karşılanır mı?

İlke 5 - İnsanların güvenliği, haysiyeti ve haklarını geliştirin ve daha fazla zarara maruz kalmalarını önleyin: İnsani yardım, kişilerin karşılaşılabilecekleri riskleri azaltacak ve ihtiyaçlarını haysiyetle karşılayacak şekillerde sunulmalıdır. Zayıf tasarım ve uygulama çocukların silah altına alınması, kaçırılması veya aile ayrılığı gibi istenmeyen, negatif risklere yol açabilir.

Xanti, daha fazla zarara maruz mudur?

İlke 7 - İnsanların potansiyel veya mevcut şiddet, cebir veya kasıtlı mahrum bırakmanın fiziksel ve psikolojik etkilerinden kurtulmalarına yardımcı olun: Bu ilke (a) etkilenen nüfusun daha fazla şiddet, cebir veya yoksunluğa maruz kalmamasını sağlamak için tüm makul adımları atmayı ve (b) çocukların kendi toplumları içinde güvenlik, haysiyet ve haklarını elde etmeye yönelik kendi çabalarını desteklemeyi içerir.

Xanti'ye köyünden kaçış travmasını atlatmasına yardımcı oldu mu?

Adım Xanti, 7 yaşındayım. Resim yapmayı ve şarkı söylemeyi seviyorum. Ailemle güzel bir köyde yaşadık. Kaçmak zorunda kaldık. Yeni bir yere geldik. Annem ve babam, bazı kurumların yardımıyla beni okula gönderebileceklerini söylediler ve kendi yaşıtım çocuklarla ilkokula başladım. Mutluydum. Köyümüzden kaçtıktan sonra hiç okula gidemeyeceğimi düşünmüştüm. Öğretmenler ben ve diğer kızlardan daha uzun kalmamızı ve her ders sonunda sınıfı ve tuvaletleri temizlememizi istemeye başladı. Çok yorucuydu çünkü okul çadırlarımızdan çok uzaktaydı ve ayrıca ailemizdeki diğer kişilere de yardım etmek zorundaydık. Dersten sonra bizi görmeye gelen garip adamlar vardı. Diğer çocuklar bizi tekrarlamak istemediğim isimlerle çağırmaya başladılar. Korkuyorum, fakat okula gitmeye devam ediyorum, çünkü gerçekten okumayı ve yazmayı öğrenmek istiyorum.

İlke 9 - Çocuk Koruma Sistemlerini Güçlendirin: Çocuklar, nadiren tek bir koruma riskine maruz kalırlar. Bir riske karşı zarar görebilirlik, çocuğu başkalarına daha savunmasız hale getirebilir. İnsani yardım ortamlarında, insanlar, süreçler, kanunlar, kurumlar, kapasiteler ve normalde çocukları koruyan davranışlar - Çocuk Koruma Sistemleri - zayıflayabilir veya etkisiz kalabilir. Müdahale aşaması, Çocuk Koruma Sistemleri'nin birçok seviyesini ve kısmını geliştirme ve güçlendirme fırsatı sağlayabilir.

Ahmed, evde yalnız yaşadığı için birçok riske açık, belgeleri yok ve sokakta dileniyor. İhtiyaçlarının bütünsel olarak ve bir Çocuk Koruma Sistemi aracılığıyla değerlendirildiğini düşünüyor musunuz? Yargı sistemi aracılığıyla bu çocukların ihtiyaçlarını karşılayacak daha iyi bir sistemi savunmak için alan var mıdır?

Benim adım Ahmed. 13 yaşındayım. Okula gitmiyorum. Gerekli belgelerim olmadığı için bana uygun hiçbir yer yok. Geçinmek için sokaklarda kağıt mendil ve sigara satıyorum. Anne ve babamı artık görmüyorum. Bir gençlik grubu bana yaklaşıp okuma ve yazma öğretmeyi teklif etti, ancak benim gibi hiçbir belgesi olmayan bir kişi için bunun hayatta pek bir işe yarayabileceğini düşünmüyorum. Bazen sokaklarda dilenirken polis tarafından göz altına alınıyorum. Dilenmek kanuna aykırı. Daha sert cezalarla karşılaşmaktan korkuyorum, fakat başka nasıl geçinebileceğimi bilmiyorum.

Ek Kaynaklar

[Minimum Standards for Child Protection in Humanitarian Action](#), Alliance for Child Protection in Humanitarian Action, 2019.

[Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi](#), 1989.

Çocuklar ve Topluluklarla İletişim

Oturum uzunluğu: 145 dakika

Oturumun amacı: Katılımcılar, çocuklarla ve topluluklarla iletişim kurmak için gerekli temel kavram ve becerileri keşfederler ve eğitmen olarak rollerini kavrarlar.

Oturum hedefleri: Bu oturumun sonunda, katılımcılar şu becerileri kazanacaklardır:

- Çocuklarla çalışırken uygun iletişim becerileri gösterme
- Topluluklarla çalışırken uygun iletişim becerileri gösterme

Öğrenilecek başlıca noktalar:

- Çocukların açık ve ilgi çekici çocuk merkezli (yetişkin merkezli değil) iletişime ihtiyaçları ve hakları bulunmaktadır. Farklı aşamalardaki çocukların farklı ihtiyaç ve ilgileri olur ve farklı şekillerde öğrenirler.
- Topluluklara yaklaştığımızda kendimizi uzman olarak değil, çocukları korumaya yönelik ortak çabaları kolaylaştıran kişiler olarak konumlandırmamız, kendi yaşamlarının uzmanları olan topluluklardan bir şeyler öğrenmeye açık olmamız önemlidir. Katalizör veya eğitmen olarak hareket etmek, paylaşımlı tartışmayı, karar vermeyi ve uzlaşmaya dayalı eylemleri mümkün kılar.
- Etkin eğitmenler şu özelliklere sahiptirler:
  - Öğrenen: yeni fikirlere açık, bir şeyleri yapmanın yeni yöntemlerine karşı esnek, mevcut bilgiyi yeni bilgiyle desteklemeye istekli, çalıştığı topluluğu yargılamayan, vs.
  - Dinleyici: dikkatli, angaje, meraklı, sabırlı, ders vermeye değil, diyaloga vurgu yapan
  - Müzakereci: gerilime açık, güç dinamiklerini anlayabilen ve yönetebilen, sorunların farklı taraflarını görmeye istekli, nazik şekilde ikna edici, rahat, tartışmayı kontrol etmeyen ve yaş, toplumsal cinsiyet ve kapsayıcılık boyutlarına özellikle odaklanarak tüm katılımcılardan pozitif sonuçlar almaya açık.
  - Gözlemci: yaş, toplumsal cinsiyet ve kapsayıcılık boyutlarına özellikle odaklanarak, sözlü olmayan ipuçlarına / vücut diline, kişiler arası dinamiklere karşı duyarlı
- Samimi işbirliği, saygı ve güven ilişkileri üzerine inşa edilir. Bunlar, kolaylaştırıcı, işbirliğine dayalı yaklaşımları destekleyen değerler, tutumlar ve davranışlardır. Topluluğun etkin bağlılığını destekleyebilecek bazı davranış yeterlilikleri düşünün:
  - Topluluk üyelerinin endişelerini, umutları ve korkularını anlamak için onları derinden ve ilgiyle dinlemek; kişisel veya kurumsal yanlılık aşılamadan, seçenekler sunarak grup halinde problem çözümüne yönelik tartışmaları yönlendirmeye yardımcı olmak

- Sabırla ve birlikte zaman geçirerek topluluk üyeleri arasında ve insani yardım aktörleriyle güven inşa etmeye çalışmak; ilişki inşa etmek uzun vadeli bir yatırımdır.
- Topluluk üyelerinin çocuklara yönelik riskler konusundaki yerel anlayışlarını, ellerindeki kaynakları ve ihtiyaç duydukları destekleri değerlendirmek
- Yerel kültürü, toplumsal cinsiyet ve yaşla ilgili güç dinamiklerini anlayabilmek, zararlı sosyal normları değiştirmek için fırsat yaratabilmek ve marjinal seslere yer açabilmek
- Katılımcıların farklı angajman tarzlarına uyum sağlayabilmek
- Toplulukları harekete geçirme, bireyleri canlandırma ve ortak amaçlar çevresinde takım çalışması oluşturabilme becerilerine sahip olmak
- Yeni fikirlere ve çalışma biçimlerine karşı esnek ve uyumlu olmak

Yüz yüze eğitim için gerekli hazırlık:

- Her katılımcının bir kopya görebileceği şekilde ifade listesinin yeterli sayıda kopyasını yazdırın.
- Aktif dinleme egzersizi için yaklaşık 2 dakika konuşabileceğiniz bir konu düşünün. Katılımcıların dinlerken bir şeyler alıp almadıklarını görmek için duygusal bağlılığınız olan bir şey seçmeniz faydalıdır. Mümkünse, seçtiğiniz konu üzerinde 2 dakikalık konuşmanın pratiğini yapın.

Uzaktan eğitim için gerekli hazırlık:

- Aktif dinleme egzersizi için yaklaşık 2 dakika konuşabileceğiniz bir konu düşünün. Katılımcıların dinlerken bir şeyler alıp almadıklarını görmek için duygusal bağlılığınız olan bir şey seçmeniz faydalıdır. Mümkünse, seçtiğiniz konu üzerinde 2 dakikalık konuşmanın pratiğini yapın.

Süre	Eğitmen notları	Uzaktan eğitim / teknisyen notları
5'	<p>Giriş</p> <p>Katılımcıları karşılayın, oturumun amacı ve hedeflerini paylaşın.</p> <p>Katılımcılar geldikçe, öğrenim defterlerine bakmalarını ve önceki oturumlarda kaydettikleri notlara bakmalarını isteyin. Süre kalırsa, birkaç gönüllüden genel olarak çıkarımlarını paylaşmalarını isteyin.</p>	

20'

Söyleyin: Çocuk veya ergen olarak kendi deneyimlerimiz üzerinde düşünerek başlayacağız. Ben sorular sorarken, belirli bir zamanı düşünmeye çalışın - örneğin okulda veya bir yetişkinin denetiminde faaliyette bulunduğunuz başka bir yer olabilir (örneğin geleneksel veya dini eğitim, izci kampı, gençlik kulübü lideri vb.)ve yetişkinlerin sizinle nasıl konuştuklarını düşünün. İyi bir deneyim ya da pek de iyi olmayan bir deneyim seçebilirsiniz. Gözlerinizi kapatın ve o yıllara geri dönün.

- Neredesiniz ve yaşıınız kaç?
- O yerin atmosferi nasıl?
- Yetişkinler sizinle nasıl iletişim kuruyor? (Dost canlısı, resmi, sakın, kızgın, sesli, sessiz, vb.?)
- Nasıl hissediyorsunuz?
- Deneyiminizi olumlu veya olumsuz olarak mı tanımlarsınız?

Söyleyin: Şimdi, yanınızdaki kişiye dönün ve hatırladığınız deneyimi ona anlatın. Birlikte, yetişkinlerin bunu olumlu veya olumsuz bir deneyime dönüştürmek için hangi şekillerde hareket ettiklerini tanımlamaya çalışın. Örneğin, öğretmen her zaman bizi dinlerdi ve iyi bir şey yaptığımızda överdi.

Yönergeler: Duvara konuşan 2 kişinin resmini veya 2 konuşma balonu yerleştirin. Bir tarafına SÖYLEYİN işareti veya gülen yüz işareti koyun. Diğer tarafına, SÖYLEMEYİN veya üzgün yüz işareti koyun.

Grubu tekrar geri toplayın ve her bir çiftten kendi tartışmalarından bir örnek paylaşımlarını isteyin. Bunları duvarın ilgili tarafına ekleyin.

Söyleyin: Hepimiz, özellikle okul gibi, pozitif deneyimlerin ve destekleyici ortamın öğrenmemize yardımcı olabileceği ve güvendiğimiz yetişkinlerin bulunduğu yerlerde çocukluk deneyimlerimizin pozitif olmasını isteriz. Çocuk koruma görevlileri olarak, birlikte çalıştığımız çocuklar için olumlu bir deneyim yaratmayı denemeli ve başarmalıyız - bunun büyük bir kısmı, çocuklarla iletişim kurma biçimimizden geçer.

2 katılımcıdan oluşan breakout odaları hazırlayın

Breakout odalarını açın.

2 bölümü olan bir sanal beyaz pano hazırlayın.

Breakout odalarını kapatın.

Sanal beyaz panoya notlar ekleyin.

Gelişim aşamasına göre çocuklarla konuşma ipuçları

Yönergeler: Küçük gruplar halinde, katılımcılardan, erken çocukluk, orta çocukluk ve ergenlik dönemlerinde çocuklarla iletişim hakkında tavsiyeleri tartışmalarını isteyin. Tartışma ve önerilerin kağıda not etmek için 20 dakika süre verin. Bir gruptan, belirli bir yaş grubuna ilişkin önerilerini sunmasını ve diğerlerinden tamamlamalarını isteyin, tüm yaş aşamaları tamamlanana kadar devam edin. Verilen tablodaki destekleyici bilgilerde yer bazı örneklerle tamamlayın.

Söyleyin: Şimdi uygulama yapacağız.

Yönergeler: Aşağıdaki cümle listesini dağıtın ve genel olarak katılımcılardan 9 yaşındaki bir çocuğa mesaj iletmenin uygun bir yolunu düşünmelerini isteyin. Birinci cümleyi, “Anlamsız konuşuyorsun” cümlesini kullanarak bir örnek verin ve şöyle bir şeye dönüştürülebileceğini söyleyin: “Anlamıyorum. Lütfen bir kez daha açıklayabilir misin?” Destekleyici bilgiler bölümündeki tabloda her bir cümle için örnekler yer almaktadır.

- Anlamsız konuşuyorsun.
- Ne konuştuğunu anlayamıyorum.
- Oyuncakları topla! Sana zaten iki defa söyledim!
- Seni yaramaz oğlan / kız, dışarıda oynarsan kıracağını söylemiştim.
- Çok dağınıksın; oyun alanını hemen toplamam gerekiyor.
- Bir kez daha yaparsan, dayağı yersin.
- Herkes fillerin gri olduğunu bilir, neden yeşil gibi saçma bir renge boyadın?
- Çocuk olma.
- Böyle küçük bir şey için üzölmeye gerek yok.
- Şu an dışarı çıkamayız, çünkü ben öyle söylüyorum!
- Sözüümü kesmeyi bırak!

4 katılımcıdan oluşan breakout odaları hazırlayın. Her bir gruba, notlarını kaydetmeleri için birer sanal beyaz pano verin.

Breakout odalarını açın. 20 dakika süre verin. Grupları ve beyaz panoları izleyin.

Breakout odalarını kapatın ve ihtiyaca göre geribildirimler esnasında beyaz panoyu paylaşın.

Cümle listesini kopyalayın ve sohbet penceresine yapıştırın.

- Neden kız gibi ağlıyorsun? Erkekler ağlamaz.
- (Bir ergene) Neyin var? / Neşeli olmalısın.
- Maskeni tak yoksa başın belaya girecek.
- Dışarı çıkma, hava soğuk!
- Kardeşine / arkadaşına vurma!
- Yerde boya kullanma!
- Çok sorun çıkarıyorsun, beni rahatsız etmeyi bırak.
- Sara tekerlekli sandalyede, o yüzden bizim yaptığımız şeyleri yapamaz.

Vücut Dili Üzerine Düşünelim

Sorun: Başkalarıyla iletişim için sadece sözcükleri mi kullanırız?

Yönergeler: İletişim kurmanın tek yolunun sözcükler olmadığını gruba söyletmeye çalışın; aynı zamanda vücut dili, yüz ifadeleri, jestler, ton, ses tonu ve diğer işaretler de bulunmaktadır.

Sorun: Neler pozitif duyguları gösterebilir? Neler negatif duyguları gösterebilir?

Bazı örnekler alın; sonra gönüllülerden çocuklarla kullanabilecekleri farklı vücut dili ve sözcükleri göstermek için birtakım canlandırmalar yapmalarını isteyin. (4-6 gönüllü yeterlidir.)

Her bir senaryoyu okumadan önce, “eğitmen” rolünü verin ve kaç çocuğa ihtiyaç olduğunu doğrulayın. Kısa senaryoyu okuyun ve “eğitmenin” iyi vücut dili ve sözcükleri oynamasını sağlayın. “Çocuklar” “eğitmene” yanıt vermelidir. (Not: Hazırlanmaları veya prova yapmaları için zaman vermeyin, bu hızlı bir egzersiz olmalıdır.)

Her bir senaryo sonrasında, grubun geri kalanı kısa bir tartışma yapabilir, vücut dili ve sözcüklerin uygun olup olmadığına karar verebilir. Uygun ise, tartışmadan sonra başka bir kişi daha uygun vücut dili ve sözcükler kullanarak senaryoyu çabuk bir şekilde tekrarlayabilir.

Ayrıca, gerçek senaryolarla ilgili kendi bağlama özgü örneklerinizi ekleyebilir ya da gruba, baş etmekte zorlandıkları örnekleri önerebilirsiniz.

- 11 yaşındaki iki çocuk güvenli çadır alanında tartışıyor. Eğitimcilerin müdahale etmesi gerekiyor.
- Bir eğitmenin, 6 yaşındaki bir kız çocuğuna annesinin bugün onu güvenli alandan alamayacağını söylemesi gerekiyor. Annesi, iyi hissetmiyor ve hastaneye götürülmüş, fakat amcası kısa süre sonra onu almaya gelecek.
- 10 yaşında bir kız çocuğu boyama yaparken kasıtlı olarak arkadaşının resmini bozuyor.

Bu aktivitenin uzaktan eğitimle yapılmasının çok zor olduğunu kabul edin. Gönüllülerden ayağa kalkmalarını isteyin, videolarını açın, kamerayı belden yukarıları görünecek şekilde ayarlayın.

- Bir grup gencin (erkek çocuk) kamp çevresinde takıldığını, fakat hiçbir zaman organize aktivitelere katılmadıklarını fark ediyorsunuz. Onlarla konuşmaya karar veriyorsunuz.
- 7 yaşında bir çocuk size ailesinin önceki gece ne yaptığı konusunda çok uzun bir öykü anlatıyor. Toplantıya geç kalıyorsunuz.
- Çok kaba, gürültülü bir grup ergenlik öncesi çocuğu susturmanız ve oturmalarını sağlamanız gerekiyor.

25'	<p>Eğitmen ya da Uzman?</p> <p>Sorun: Bir eğitmeni ve uzmanı düşündüğünüzde aklınıza ne gelir?</p> <p>Söyleyin: Çocuklar, ergenler, gençler, ebeveynler, topluluk liderleri ve diğerleri ile iletişim kurma şeklimiz, çocuk korumadaki teknik uzmanlığımız kadar önemlidir.</p>	
	<p>Yönergeler: Katılımcılardan, bir eğitmenin toplulukla ilişkisinin özellikleri konusunda beyin fırtınası yapmalarını, yapışkanlı not kağıtları üzerine kaydetmelerini ve kağıt panoya eklemelerini isteyin. Genel bir özet verin ve eksikleri ortaya çıkarın: eğilim, gruplarla etkileşim biçimleri, gösterilecek beceriler, bilgi akış biçimleri, vb.</p> <p>Farkları gözden geçirin ve üzerinde düşünün.</p> <p>Aktif dinleme özelliklerini gösterin (destekleyici bilgilere bakınız).</p> <p>Yönergeler: Bu, içeriği anlamak için her zaman görünür olmayan stratejilere odaklanan bir egzersizdir. Başlamadan önce konu hakkında gruba bilgi vermeden 2 dakika süreyle konuşacağınızı açıklayın.</p> <p>Grup, aktif dinleme becerilerini - söyleneni ve söylenmeyi dikkatli dinlemek ve dinlediklerini davranışları aracılığıyla konuşana göstermek - kullanarak dinlemelidir.</p> <p>Seçilen konu üzerinde 2 dakika konuşun ve sorun:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ne söyledim? ● Ne hakkında konuşuyordum? ● Bu konu hakkında nasıl hissettirdim? ● Başka ne fark ettiniz? <p>Dinleyiciler arasındaki görüş ayrılıklarını araştırın, sonra ne konuştuğunuz ve size ne hissettirdiği konusunda geribildirimde bulunun.</p>	<p>Girdileri toplamak için, sohbet fonksiyonu, not alma fonksiyonu, sanal beyaz pano veya Mentimeter uygulamasını kullanın.</p> <p>Girdiler için sohbet penceresini izleyin ve gerektiğinde girdileri besleyin.</p>

15'	<p>Pratiğimi iyileştirmek</p> <p>Yönergeler: Bu aktivitede, çalışmaları esnasında çocuklarla ve topluluklarla nasıl iletişim kuracakları konusunda düşünmeleri için kişilere 5 dakika süre verilmelidir. şu ana kadar öğrendiklerimize dayanarak, çocuklarla ve topluluklarla iletişim becerilerini geliştirmek için değiştirebileceklerini söyleyecekleri bir şey var mıdır? Hazır olduklarında, bunu grubun diğer ekip üyesiyle 5-10 dakika süreyle tartışabilirler.</p> <p>Gruba, iletişim becerisi değişikliklerini çalışmaları sırasında uygulamayı taahhüt etmeleri gerektiğini anlatın.</p> <p>Opsiyonel: Önerilen ek e-kurs: Cocuklar için Psikososyal İlk Yardım.</p> <p>Opsiyonel: Önerilen işbaşı eğitimi: Bir iş arkadaşınızdan hesap vermekle sorumlu olduğunuz arkadaşınız olmasını isteyin. Bu oturumda hangi eylemi taahhüt ettiğinizi anlatın ve onlarla ilerlemeyi tartışın.</p>	2 kişiden oluşan breakout odaları hazırlayın.
-----	---	---

Destekleyici bilgiler:

Gelişim Aşamasına Göre ocuklarla İletişim İpuçları	
Erken ocukluk Dönemi (0 ila 6 yaş)	<ul style="list-style-type: none"> Sevgi ifade eden tonlar ve basit dil kullanın çok fazla tekrar, ritim ve şarkı kullanın Farklı, fakat yavaş bir tempo belirleyin Diğer ocukların, ailelerin, hayvanların öyküleri, tipik günlük faaliyetler ve rutinler gibi günlük deneyimleri kullanın “Sembolik” ve hayali oyunlar kullanın Gündelik, sağlıklı öz bakım alışkanlarını gösterin ve pekiştirin Birlikte çalışarak, onlarla benzer ve farklı çocuklardan örnekler gösterin veya anlatın Sevecen ve ilgili yetişkinleri ve güvenli ilişkileri gösterin veya anlatın şu aktiviteleri teşvik edin: şarkı söyleme, alkışlama, dans etme, hareket etme “Soru ve cevap” etkileşimlerini kullanın ve konuşmayı teşvik edin Toplumsal cinsiyetleri çeşitli durum ve rollerde tasvir edin ve stereotiplerden kaçının Sevecen yetişkinlerin yardımı ile geniş bir duygu yelpazesini ifade eden, korkularını yenen ve zor sorunlarla sağlıklı şekillerde baş eden, seçimler yapan ve görüşlerini ifade eden çocuklara dair basit örnekler gösterin Adil olan, kendilerinin ve başkalarının haklarını savunan güvenli ve metanetli çocuklara dair örnekler verin

Orta Çocukluk Dönemi (7 ila 10 yaş)	<ul style="list-style-type: none"> • Daha uzun ve daha dramatik öyküler anlatın • Çocuk merkezli öyküler ve karakterler sunun • Eğitim ve okul başarısını, yeni, ilgi çekici beceri ve yetenekler geliştirmek için birer fırsat olarak tasvir edin • Zeka oyunları, bilmeceler, tekerlemeler vb. ile bilişsel sınamalar yapın • İnteraktif problem çözümü ve eleştirel düşünceyi kullanın • Nezaket, çatışma çözümü ve başkalarını önemseme gibi davranışlara örnek olun • Güçlü, yüksek ahlaki standartlara sahip güçlü, pozitif yetişkin ve çocuk rol modelleri sunun • Sosyal adalet veya ölüm, öfke, istismar, engellilik vb. gibi güç durumlarla, yaratıcı ve sağlıklı şekillerde baş edebilen diğer çocukları gösteren hassas konuları açın • Kendilerinin ve başkalarının yaşamlarında, zor koşullarda bile fark yaratan çocukları gösterin (gerçekçi kız ve erkek kahramanlar) • Arkadaşlık, bağlılık ve “doğru şeyi yapma” konularında öyküler sunun
Ergenlik Dönemi (11 ila 18 yaş)	<ul style="list-style-type: none"> • Pozitif akran grubu davranışlarını, dirençli ve pozitif ergenlerin diğer davranışlarını anlatın • Farklı bakış açıları, fikirleri ve perspektifleri anlatın • Artan bağımsızlığı anlatırken, pozitif ebeveyn - çocuk ilişkilerini / yetişkin - çocuk ilişkilerinin geliştirilmesini tasvir etmeye devam edin • Başta kızlar, dezavantajlı gruplar ve etnik azınlıklardan çocuklar, ve engelli çocuklar olmak üzere, kendisine saygısı yüksek olan karakterleri tasvir edin • Çeşitli durum ve rollerde tüm toplumsal cinsiyetlerden ergen ve yetişkinleri tasvir edin ve stereotiplerden kaçının • Kendi yaş gruplarıyla ilgili sorunlar hakkında konuşun (madde istismarı, korunmasız seks, şiddet, romantik ilişkiler, zorbalık ve ayrımcılık, arkadaşlıklar) • Saygılı konuşun ve “yukarıdan konuşmayın”. • Yaratıcı fikirler, güçlükler ve çözümlerle birlikte zorlayıcı öyküler sunun. • Olabildiğince esprili ve yaratıcı olun

Aktif Dinleme Özellikleri	
Açık Sorular Sormak	Sadece evet, hayır ya da tek kelimelik yanıtlarla cevaplanamayan sorular. Örneğin, “Çocuğunuzun iyi olma haliyle ilgili başlıca endişeleriniz nelerdir?”
Kapalı Sorulardan Kaçınmak	Durumu açıklamak için faydalı olsa dahi, bir kelimelik yanıtlarla cevaplanamayan sorulardan kaçınılmalıdır, Örneğin, “Bugün yemek yedin mi?”
Geri Yansıtma	Söyleneni tekrar ederek söylenen şeyi duyduğunu göstermek. Örneğin, “Çok meşgulüm, hiç vaktim olmuyor.” Yanıt: “Demek hiç vaktin olmuyor?”
Özetleme	Söyleneni tekrar ederek söylenen şeyi duyduğunu göstermek. Örneğin, “Çok meşgulüm, hiç vaktim olmuyor.” Yanıt: “Demek hiç vaktin olmuyor?”

Sorular Açıklık Getirmek	İnsanların ne düşündüklerini ve hissettiklerini netleştirmeye ve anlayıp anlamadığını kontrol etmeye yarayan sorular. Örneğin, “Öyleyse, X ya da Y yüzünden mi kırgınsın?”
“Neden” Sorularını Düşünmek	“Neden” ile başlayan sorular önemli bilgilere işaret eder; bununla birlikte, bazı bağlamlarda, yargı ya da suçlama gibi görünebilir ve insanları savunmacı bir tavır takınmaya itebilirler. Ayrıca, küçük çocuklar için karmaşık olabilirler: “Neden” soruları, “Bunun neden olduğunu düşünüyorsun?” gibi yanıt almada faydalı olabilirler.

SÖYLEYİN	SÖYLEMEYİN
Anlamıyorum. Bir kez daha açıklayabilir misin?	Anlamsız konuşuyorsun. Ne konuştuğunu anlayamıyorum.
Lütfen, masadaki oyuncakları hemen toplayabilir misin? Bu önemli, çünkü masada yemek için hiç yer yok.	Oyuncakları topla! Sana zaten iki defa söyledim!
Haydi fırçayı kapalı ve temizleyelim. Kazalar olur.	Seni yaramaz oğlan / kız, dışarıda oynarsan kıracağını söylemiştim.
Oyun alanını temizleyerek iyi bir iş çıkardın. Temizliğe yardım ettiğin için teşekkürler.	Çok dağınıksın; oyun alanını hemen toplaman gerekiyor.
Neden şuraya gidip sessizce oynamıyor ve sakinleşince tekrar buraya gelmiyorsun?	Bir kez daha yaparsan, dayacağı yersin.
Vay, bu harika bir yeşil fil resmi!	Herkes fillerin gri olduğunu bilir, neden yeşil gibi saçma bir renge boyadın?
Neden böyle hissettiğini anlayabiliyorum.	Çocuk olma. Böyle küçük bir şey için üzölmeye gerek yok.
Şu an dışarı çıkamayız, çünkü hava kararıyor.	Şu an dışarı çıkamayız, çünkü ben öyle söylüyorum!
Şu an ben konuşuyorum, fakat sözümü bitirdiğimde, sırayı sen alabilirsin.	Sözümü kesmeyi bırak!
Neden bu kadar üzgün görüldüğün konusunda konuşmak ister misin?	Neden kız gibi ağlıyorsun? Erkekler ağlamaz.

Üzgün görünüyorsun. Bu konu hakkında biriyle konuşmak istersen, dinlemekten memnun olurum.	Neyin var? / Neşeli olmalısın.
Hepimizin maske giymemizin sebebi, arkadaşlarımıza ve ailemize hastalığı yaymamaktır. Hepimiz kendimize bakmaya ve aynı zamanda diğer insanları hasta etmemeye çalışıyoruz.	Maskeni tak yoksa başın belaya girecek.
Lütfen içeride kal. Dışarıda oynamak için hava çok soğuk.	Dışarı çıkma, hava soğuk!
Kardeşinle/arkadaşınla nazikçe oyna.	Kardeşine / arkadaşına vurma!
Lütfen boyamanı masanın üzerinde yap.	Yerde boya kullanma!
Canım oynamak istemiyor, çünkü yorgunum, bir dahaki sefere oynarız.	Çok sorun çıkarıyorsun, beni rahatsız etmeyi bırak.
Bu aktivitenin lideri Sara olacaktır.	Sara tekerlekli sandalyede, o yüzden bizim yaptığımız şeyleri yapamaz.

Ek Kaynaklar

[Communicating with children: Principles and Practices to Nurture, Inspire, Excite, Educate and Heal](#), UNICEF, 2015.

[Community Level Approaches to Child Protection in Humanitarian Action: A Reflective Guide](#), Alliance for Child Protection in Humanitarian Action, 2020.

İYÇÇK Stratejileri ve ÇKAS'a yakından bakış

Oturum uzunluğu: 155'

Oturumun amacı: Katılımcılar, çocuk koruma, önleme ve müdahale stratejilerini, bunların Sosyo-Ekolojik Model ile olan ilgisini araştırır ve ÇKAS'ye daha yakından bakarlar.

Oturum hedefleri: Bu oturumun sonunda, katılımcılar şu becerileri kazanacaklardır:

- İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma konusunda önleme ve müdahale stratejilerini tanımlama
- Sosyo-Ekolojik Model ve çocuk koruma stratejileri arasındaki bağlantıyı açıklama
- İnsani yardım çalışmalarında ÇKAS'ın önemini açıklama ve her bir standardın ilkeleri ve yapısını hatırlama

Başlıca Öğrenim Noktaları:

- Önleyici eylemler, esasen çocuklara zararı önlemek için tasarlanmıştır. Müdahale eylemleri, halihazırda zarar görmüş çocukların ihtiyaçlarıyla ilgilenir. Programlamada her iki eylem tipi birbirini tamamlar. Önleyici eylemler, insani yardım çalışmalarının hazırlık ve müdahale aşamalarında gerçekleşebilir ve gerçekleşmelidir. Bazı eylemler, aynı zamanda hem önleme hem de tepkiyi (örneğin ebeveynlik becerileri desteği gibi) içerebilir. Önleme, risk faktörlerini azaltır veya ortadan kaldırır; bireysel, aile, topluluk ve toplum düzeylerinde koruyucu faktörleri teşvik eder ve istismar, ihmal, sömürü ve şiddeti azaltır.
- Sosyo-Ekolojik Model, birbirine bağlı düzeylerdeki faktörlerin çocuk gelişimini ve iyi olma halini nasıl etkilediğini belirlemeye yardımcı olur:
  - Çocuklar, *kendilerinin* ve akranlarının korunmasına ve iyi olma haline aktif olarak katılırlar
  - Çocuklar, çoğunlukla *aileler* içinde yetişirler, fakat bazen bu tabaka, diğer yakın ilişkileri içerir
  - Aileler *topluluklar* içinde yuvalanır.
  - Topluluklar daha geniş *toplumlar* oluştururlar.
- Sosyo-Ekolojik Model, çocuk koruma programlamasına ilişkin sistemler düşüncesini destekleyen somut bir çerçeve sağlar. Sosyo-Ekolojik Model, (a) tüm farklı unsurları ve faktörleri tanımlamak ve (b) birbirleriyle nasıl ilişki kurduklarını ve birbirleriyle nasıl etkileşime girdiklerini anlamak için tüm duruma bakar. Tek bir koruma meselesine veya kendi başına belli bir sisteme bakmak yerine, sistemler düşüncesi, çocukların karşılaştığı tüm problemleri, temel nedenlerini ve tüm seviyelerde mevcut çözümleri değerlendirir.
- ÇKAS, bir sektör olarak tüm çalışmamızın omurgasını oluşturur ve çocuklar, aileler ve topluluklar için kaliteli programlama ve hesap verebilirliğe ulaşmamıza yardımcı olur.
- ÇKAS önceki modüllerde halihazırda incelediğimiz ve 4 Esas altında düzenlenmiş ilkeleri kapsar:

- Nicel çocuk koruma müdahalesi sağlamaya yönelik standartlar
- Çocuk koruma risklerine ilişkin standartlar
- Yeterli çocuk koruma stratejileri geliştirmeye yönelik standartlar
- Sektörler arası çalışmaya yönelik standartlar
- Her bir standart, aynı yapıyı izler:
  - Giriş: Konu hakkında genel bilgi
  - Standart: Bu alanın insani yardım çalışmalarında çocukları nasıl koruyabileceğini özetleyen bir cümle
  - Kilit eylemler: Her bir standardı karşılamak için önerilen hazırlık, önleme ve müdahale faaliyetleri
  - Ölçüm: Standarda göre ilerlemeyi ölçen göstergeler, hedefler ve kılavuz notlar
  - Kılavuz notlar: Öncelikli sorunlar, etik hususlar veya standartla ilgili bilgi eksiklikleri
  - Referanslar: Kilit eylemleri gerçekleştirmek için kılavuz belgeleri ve araçları
  - Simgeler: Yerinden edilme ve önleme gibi kilit başlıkları vurgulayan simgeler

Uzaktan eğitim için gerekli hazırlık:

- Birinci aktivite için 2 sütunlu sanal bir beyaz pano hazırlayın.
- Belirtilen bölümlerde grup çalışması için sanal bir beyaz pano alanı hazırlayın: *Sosyo-Ekolojik Model içinde Çocukları Korumaya Yönelik Müdahaleler* ve: *Sizin bağlamınızda ÇKAS*.
- En yaygın çocuk koruma riskini oylamak için, belirtilen bölümde Mentimeter yoklaması hazırlayın: *Sizin bağlamınızda ÇKAS*.

Süre	Eğitmen notları	Uzaktan eğitim / teknisyen notları
5'	<p>Giriş</p> <p>Katılımcıları karşılayın, oturumun amacı ve hedeflerini paylaşın.</p> <p>Katılımcılar geldikçe, öğrenim defterlerine bakmalarını ve önceki oturumlarda kaydettikleri notlara bakmalarını isteyin. Süre kalırsa, birkaç gönüllüden genel olarak çıkarımlarını paylaşmalarını isteyin.</p>	

10'

İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma konusunda önleme ve müdahaleler

Yönergeler: Panoya 2 sütun çizin. Ekibin/ kurumun çocukları koruma için yapacağı türden faaliyetlere ilişkin birlikte beyin fırtınası yapın. Ekip kurumla yoğun çalışmış ise, birçok fikir gelecektir. Daha az deneyimli iseler, bazı faaliyetlerden haberdar olmayabilirler, bu yüzden onları yönlendirmeye veya kurumdaki örnekler vermeye hazır olun. Katılımcılar ayrıca diğer sektörlerden de örnekler verebilirler. Bunları işaretlerken, çocukların ihtiyaçlarına bütünsel yaklaşmak için diğer sektörlerle çalışmamız gerektiğini vurgulayın. İnsanların faaliyetleri düşünüp açıklamaları gerektiği için, egzersizin bu kısmında yeterli zaman verilmesi gerekir. Bahsedilmeyen ilgili çekici program faaliyetleri varsa, bunları da söyletmeye çalışabilir veya ekleyebilirsiniz. Bazı örnekler şunları içerebilir:

- **Önleme:** Bir bulaşıcı salgın esnasında, bakıcısı hastalanan veya ölen çocuklara nasıl bakılacağına dair topluluğun planlama yapmasına destek verildi. Geniş aileler dahil, birçok aile, ihtiyaç olduğunda çocuk almayı kabul etti.
- **Müdahale:** Birçok çocuk bulaşıcı salgın esnasında, bakıcısı hastalandığı veya öldüğü için alternatif kalacak yerlere ihtiyaç duyar. Yerel bir STK bir sosyal görevli ile iletişim kurar ve sosyal görevli etkilenen her çocuk için bir dosya açar ve onlar için alternatif kalacak yer bulmaya çalışır. Bazıları yerel bakım evleridir, bazıları ise topluluktan çok uzaktır.
- **Önleme / Müdahale:** Bir STK'nın desteğiyle, kadınlar ve çocuklar kamp çevresindeki ve içindeki güvensiz yerleri belirlerler. Özellikle geceleri sık cinsel tacize

Sanal beyaz pano ekranını paylaşın ve tartışma sırasında notlar ekleyin. (Önleyici eylemler için bir sütunu ve müdahale eylemleri için diğer sütunu kullanın, fakat bunları etiketlemeyin veya sebebini açıklamayın.)

	<p>uğradıkları tuvaletleri tespit ederler. Kamp yönetimi, tuvaletleri kadınlar ve çocuklar tarafından önerilen daha genel alanlara taşırlar ve ayrıca kadın ve erkek tuvaletlerini birbirinden çok uzağa konumlandırırlar. Yeni tuvaletlerin yerleri de aynı istişare yoluyla belirlenir.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Müdahale: Bir kız çocuğu, gece tuvaleti kullanırken saldırıya uğrar. Kampın yerel lideri suçluyu tespit etmek ve cezalandırmak için bir soruşturma açar. STK kız çocuğu için tıbbi ve psikososyal destek önerir. <p>Bir sütuna başlıca önleyici eylemleri, diğerine başlıca müdahale eylemlerini yazın.</p> <p>Herkes katkıda bulunduktan sonra sorun: “Bu eylemleri neden 2 ayrı sütuna yazdığımı biri açıklayabilir mi?” Gruba, bir sütunda çocuklara yönelik riskleri önlemeye yardımcı olan başlıca eylemleri ve mevcut / gerçekleşmiş bir riske müdahale etmeye yönelik adımları yazdığınızı gösterin. İlgili sütunun üstüne “Önleme” ve “Müdahale” yazın.</p>	<p>İlgili sütunların üstüne “Önleme” ve “Müdahale” başlıklarını ekleyin.</p>
30’	<p>Sosyo-Ekolojik Model İçinde Çocukları Korumaya Yönelik Müdahaleler</p> <p>Yönergeler: Katılımcıları 3-4 kişilik gruplara ayırın. Her bir gruptan çocuğun merkezde olduğu ve iç içe aile, topluluk ve toplum halkalarının olduğu ekolojik modeli bir kağıda çizmelerini isteyin. Kağıdı duvara asmalarını veya standı takmalarını isteyin. İnsani Yardım Çalışmalarında Çocuk Koruma müdahalelerinin yer aldığı bilgi kartlarını dağıtın. Aşağıda, düşünebileceğiniz bazı örneklerin listesi yer almaktadır, fakat spesifik bağlama göre bunları uyarlayabileceğinizi unutmayın:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Çocuk Dostu Alanlar 	<p>3-4 kişiden oluşan breakout odaları hazırlayın. Sanal beyaz pano üzerinde bir bağlantı paylaşın.</p> <p>İYÇÇK müdahaleleri listesini kopyalayın ve sohbet penceresine yapıştırın.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Ergenler için yaşam becerileri oturumları • Pozitif Çocuk Yetiştirme Programları • Çocuklar için grup faaliyetleri • Topluluğu bilinçlendirme • Vaka Yönetimi hizmetleri • Çocuk koruma politikalarını iyileştirmek için hükümet aktörleri nezdinde girişimler • Topluluk Risk Haritalaması • Polis memurlarının çocuk dostu yaklaşımlar konusunda eğitilmesi • Çocukların ıslah evlerinden tahliyesi için avukatlık • Gençlik gruplarını destekleme • Topluluk grupların destekleme • Zarar görebilir çocukların tespiti ve sevk • Zarar görebilir çocukların tespiti ve sevk için insani yardım görevlilerinin eğitimi • SGVGİÇ'nin kendi ailesine / topluluklarına yeniden entegrasyonunun desteklenmesi <p>Sonuçları karşılaştırın, hatalı yanıtları düzeltin ve aşağıdakileri söyleyerek özet yapın: Sosyo-Ekolojik Model, çocuk koruma programlamasına ilişkin sistemler düşüncesini destekleyen somut bir çerçeve sağlar. Sosyo-Ekolojik Model, (a) tüm farklı unsurları ve faktörleri tanımlamak ve (b) birbirleriyle nasıl ilişki kurduklarını ve birbirleriyle nasıl etkileşime girdiklerini anlamak için tüm duruma bakar. Tek bir koruma meselesine veya kendi başına belli bir sisteme bakmak yerine, sistemler düşüncesi, çocukların karşılaştığı tüm problemleri, temel nedenlerini ve tüm seviyelerde mevcut çözümleri değerlendirir.</p>	<p>Breakout odalarını açın ve ilerlemeyi kontrol etmek için beyaz panoları izleyin / grupları ziyaret edin.</p> <p>Breakout odalarını kapatın.</p>
--	--

45'

ÇKAS'a yakından bakış

Söyleyin: Çocuk Koruma Asgari Standartları hakkında konuştuk ve şimdi daha ayrıntılı inceleyeceğiz.

ÇKAS Grup Çalışması

Katılımcıları ÇKAS'nin 4 esasına göre 4 gruba ayırın:

- 1) Kaliteli bir ÇK müdahalesi geliştirmeye yönelik standartlar
- 2) ÇK riskleriyle ilgilenmeye yönelik standartlar
- 3) ÇK stratejilerine ilişkin standartlar
- 4) Sektörler arası çalışmaya yönelik standartlar

Her bir gruptan kendi standart grubuyla ilgili soruları yanıtlamalarını isteyin:

- Bu standart kümesinin esas amacı nedir? Gerçekten ne anlama geliyorlar?
- Bunları uygulamanın ne gibi zorlukları olabilir?

Her gruptan geri dönüp sunum yapmalarını isteyin.

Yönergeler: Katılımcılara ÇKAS tanıtımı yapıldığına göre, aşağıdaki kılavuz soruları kullanarak bir tartışma düzenleyin (hepsini kullanmanıza gerek yoktur, sadece size en uygun olanları seçin).

- ÇKAS hakkında ne düşünüyorsunuz?
- Bunları kullanma fırsatınız olacağını düşünüyor musunuz?
- Çalışmanızı destekleyecek mi?
- Zorluklardan bazıları neler olabilir?

Videoyu göstermek için ekranı ve sesi paylaşın.

4 breakout odası hazırlayın ve her bir gruba bir ÇKAS sütunu tahsis edin. İlgili ÇKAS uygulamasını telefonlarına indirmelerini de önerebilirsiniz.

Soruları kopyalayın ve sohbet penceresine yapıştırın.

Breakout odalarını açın.

Breakout odalarını kapatın.

Kalkan eller için katılımcıları izleyin veya sesinizi kısarak, sohbet üzerinden katkıları izleyin.

<p>25'</p>	<p>Sizin bağlamınızda ÇKAS</p> <p>Yönergeler: Katılımcılardan, topluluklarındaki en yaygın çocuk koruma risklerini bir kağıt panoda oylamalarını isteyin. Bir kağıt asın ve katılımcılardan en yaygın risklerin yanına “tik” işareti koyarak 2 risk belirlemelerini isteyin. Üzerinde çalışılacak ilk 2 riski kararlaştırın ve bu iki riskle baş etmek için hangi ÇKAS standartlarının anımsanacağını sorun.</p> <p>Açıklayın: Egzersizin bir sonraki bölümünde, çalıştıkları programın ve çevresindeki topluluğun perspektifini, çocukları hakkındaki mevcut inançları ve değerlerini kullanacağız. Özellikle, gruplar aşağıdaki faaliyetlerde bulunacaklardır:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seçilen ÇK riskleriyle ilgili standartları destekleyen mevcut mekanizmaları tanımlama • Seçilen ÇK riskleriyle ilgili standartların uygulanmasındaki zorlukları tanımlama • Seçilen standartları karşılamak için nelere / hangi faaliyetlere ihtiyaç duyduklarını tanımlama <p>Her gruba, araştırmak için farklı bir standart tahsis edilecek ve yanıtlarını kağıtlarına kaydetmeleri, faaliyetin sonunda genel olarak gruba sunum yapmaları istenecektir.</p>	<p>En yaygın 2 ÇK riskini oylamak için Mentimeter oylaması düzenleyin. Oylama yönergelerini sohbet penceresinde paylaşın.</p> <p>Sanal beyaz pano bağlantılarını paylaşın. Yönergeleri kopyalayın ve sohbet penceresine yapıştırın. Breakout odalarını tekrar açın.</p>
<p>40'</p>	<p>Yönergeler: Grubu geri toplayın ve her bir gruptan sırayla sunum yapmalarını isteyin, bilgilerin tamamlanmasına, ancak tekrarlanmamasına dikkat edin. Her bir nokta, geribildirimde ele alındıktan sonra, her bir katılımcıdan duydukları ve tartıştıkları, kendi çalışmalarında uygulamaya çalışacakları bir noktayı seçmelerini isteyin. Katılımcıları, bu</p>	

	<p>örnekleri paylaşmaya ve kendi öğrenim defterlerine not etmeye davet edin.</p> <p>Opsiyonel: Opsiyonel çevrimiçi e-kurs: CKAS E-kurs.</p> <p>Opsiyonel: Önerilen işbaşı eğitimi: Bir iş arkadaşınızdan hesap vermekle sorumlu olduğunuz arkadaşınız olmasını isteyin. Bu oturumda hangi eylemi taahhüt ettiğinizi anlatın ve onlarla ilerlemeyi tartışın.</p>	
--	---	--

Destekleyici bilgiler ve ek kaynaklar:

Minimum Standards for Child Protection in Humanitarian Action, Alliance for Child Protection in Humanitarian Action, 2019.

Rolüm ve kurum

Oturum uzunluğu: 180'

Oturumun amacı: Katılımcılara, kurumsal sistemlerin önemi hatırlatılır ve kendi uygulamalarındaki güç dinamiklerini düşünmeleri istenir.

Oturum hedefleri: Bu oturumun sonunda, katılımcılar şu becerileri kazanacaklardır:

- Kendi profesyonel motivasyonları üzerinde düşünme
- Çocuklar ve gençlere karşı hesap verebilirliğin önemini tanıma
- Kendi profesyonel deneyimlerinde önemli kurumsal sistemleri tanımlama - ne zaman kullanmalı, nerede bulmalı ve nasıl destek almalı
- 4 farklı güç türünü ve bunların uygulamada nasıl tezahür edeceğini açıklama
- Güç dinamikleri ve kişinin kendine bakması üzerinde düşünme

Başlıca Öğrenim Noktaları:

- Birçok insanın çocukların korunmasında oynayacağı bir rol bulunmaktadır. İnsanlar çoğu zaman doğal olarak çocukları korurlar çünkü kendileri de birer ebeveyn veya komşudurlar, fakat aynı zamanda işlerinin bir parçası olarak da çocukları koruyabilirler. Bu bize, çocukları korumak için seçtiğimiz meslek olsa da, birçok kişinin doğal ve önemli çocuk koruma rollerine sahip olduğunu kabul etmemizin önemli olduğunu hatırlatır. Çocukları güvende tutmaya yönelik olarak kolektif becerimizi geliştirmek için tüm bu farklı kişiler / gruplarla birlikte çalışmalıyız.
- Çocuk koruma görevlileri olarak çalışmaya motive olmamız için birçok farklı neden bulunmaktadır. Çoğumuz, çocukların iyiliği ve korunması için çalışmaya motive eden önemli değerlere sahibiz ve sadece ücretli bir iş olduğu için çocuklarla çalışmayı seçmiş değiliz. Bununla birlikte, profesyonel çalışanlar olarak, insani yardım ortamlarında çocuk koruma çalışmalarımızı yönlendiren profesyonel kılavuzlar, standartlar ve yasal çerçevelere bağlıyız. Daha önemlisi, tüm eylemlerimizden sorumluyuz.
- Çocuk koruma çalışanlarının sorumlu tutulacakları birçok farklı insan ve grup bulunmaktadır. Bu kişiler, müdürleri, kurumları, başışçılar, topluluklar, aileler ve çocukların kendilerini içerir. Çocuk koruma çalışanları olarak, farklı insanlara farklı şekillerde sorumluyuz. Farklı sorumluluklar bazen birbirleriyle çatışabilir. Farklı önceliklerle baş etme şeklimiz, bağlama göre değişir, ancak her zaman nihayetinde çocuklara karşı sorumlu olma ihtiyacı tarafından belirlenmelidir.
- Çocuk koruma veya raporlama prosedürleri gibi kilit kurumsal sistemler bulunmaktadır. Çoğu kurum, çocukların güvende tutulmasını ve bizim de hesap verebilir olmamızı sağlayacak bu tür sistemlere sahiptir. Bunların etkili olabilmesi için, saha çalışanlarının işleriyle ilgili

sistemleri, bunları ne zaman kullanacaklarını ve nasıl erişeceklerini, kendi çalışma ortamlarında bunları uygulamak için nasıl destek alabileceklerini bilmeleri önemlidir.

- Güç çoğu zaman “özünde tartışmalı” bir kavram olarak düşünülür, bu yüzden üzerinde anlaşılmış bir güç tanımı veya kuramı yoktur. Aksine, güç ve güçlendirme süreçleri çok farklı şekillerde düşünülür ve açıklanır. 4 farklı güç türünden söz edebiliriz: Zorlayıcı Güç: Bu tip güç, kuvvet, zorlama, baskılama ve kontrol üzerine inşa edilir ve çoğu zaman korkuyla motivasyon sağlar; Karşılıklı Güç: Bu güç türü saygı, karşılıklı destek, güç paylaşımı, dayanışma, nüfuz, yetkilendirme ve işbirlikçi karar verme üzerine inşa edilir; Potansiyel Güç: Bu güç türü, her kişinin kendi yaşamını ve dünyasını şekillendirme potansiyeline dayanır. İçsel Güç: Bu güç türü, kendi kapasitesini ve değerini bilen insanları içerir. İnsanların “Potansiyel Gücünü” ve “İçsel Gücünü” tanımlarını ve fark yaratabileceklerine inanmalarını sağlar.
- Mal ve hizmetlere doğrudan erişimle birlikte, çeşitli istismar türlerini gerçekleştirmek için eşitsiz güç dinamiklerinden fayda sağlayabilecek bazı personel tarafından istismar ve sömürü riski ortaya çıkar. Bu gerçek ışığında, yardım görevlileri olarak, kendimize bu güç dengesizliğini sürekli hatırlatır ve bazen bir şeylerin doğru gitmediğini fark ederek ve derhal önlem alarak, koruma yükümlülüğümüzü yerine getiririz. İster kadın, ister erkek, bir yardım görevlisi olarak birlikte çalışacağınız kişiler (ekip üyeleri, topluluklar ve çocuklar) tarafından, belli bir düzeyde güç ve otoriteye sahip olduğunuz düşünülür. Bunun bilincinde olmalı ve diğer mevcut veya krizin yol açtığı güç dinamiklerinden ve çatışmalardan etkilenmemeye dikkat etmelisiniz.
- Kendine bakabilmek, başkalarına yardım edebilmede önemlidir.

Gereken genel hazırlık:

- *Kilit Öğrenme Noktaları*’na kurumunuz için kritik kaynakların bir listesini ekleyin. Bu birçok şeyi içerebilir: davranış kuralları, çocuk koruma politikası, cinsel sömürünün önlenmesi ve istismar kılavuzları/posteleri, ihbar politikası ve zorunlu raporlama politikası ve prosedürleri (personel için), çocuk koruma endişelerinin raporlanması, şikayet mekanizmaları, kurumun vizyon ve misyon beyanı, personel için adli sicil ve diğer ulusal veri tabanı kontrolleri, personel eğitimi, personel performans denetimleri, program incelemeleri, işe alma politikaları, topluluklar ve ailelerle yakın çalışma, katılımcı veya çocuk yönlendirmeli yaklaşımların kullanımı, yapılacaklar ve yapılmayacaklar posterleri, bilgi videoları vb.

Süre	Eğitmen notları	Uzaktan eğitim / teknisyen notları
5'	<p>Giriş</p> <p>Katılımcıları karşılayın, oturumun amacı ve hedeflerini paylaşın.</p> <p>Katılımcılar geldikçe, öğrenim defterlerine bakmalarını ve önceki oturumlarda kaydettikleri notlara bakmalarını isteyin. Süre kalırsa, birkaç gönüllüden genel olarak çıkarımlarını paylaşmalarını isteyin.</p>	
15'	<p>Profesyonel Motivasyon</p> <p>Sorun: Çocukları korumada (finansal olanlar dışında) kişisel motivasyonlarımız nelerdir? Profesyonel rolünüzde sizi teşvik eden nedir?</p> <p>Yönergeler: Bir yastık veya küçük bir top kullanın. Grubu ayakta daire şeklinde düzenleyin ve sırayla birbirlerine yastık/topu atmalarını sağlayın. Yastık kimdeyse, sorulan soruya bir cümleyle yanıt vermek zorundadır. Cevapları panoya yazın. Herkes sırasını kullandıktan sonra, gruptan farklı yanıtlar üzerine düşünmelerini söyleyin.</p> <p>Söyleyin: Çocuk koruma görevlileri olarak çalışmaya motive olmamız için birçok farklı neden bulunmaktadır. Çoğu zaman tek bir sebep yoktur.</p> <p>Bu bizim için, sosyal adalet ya da bir krizle baş etmesinde ülkemize veya toplumumuza yardım etmek olabilir. Yardım etmek doğamızda olabilir veya ücretli bir meslek gibi diğer sebeplerle motive olabiliriz.</p> <p>Hepimiz farklı nedenle motive olduğumuzu, ancak hepimizin profesyonel bir vasıfla çalışmayı seçtiğini kabul etmeliyiz.</p> <p>Bu yüzden, profesyonel çalışanlar olarak, insani yardım ortamlarında çocuk koruma çalışmalarımızı yönlendiren profesyonel kılavuzlar, standartlar ve yasal çerçevelere bağlıyız. Bu bizi yaptığımız işte</p>	<p><u>İsim çarkını</u>, kullanın ya da sırayla farklı katılımcıları çağırın.</p>

	<p>sorumlu kılmaktadır. Şimdi bu kavramı inceleyeceğiz.</p>	
30'	<p>Hesap Verebilirlik</p> <p>Yönergeler: Katılımcılara yapışkanlı not kağıtları dağıtın. Gruptan, çocuk koruma çalışanları olarak bizlerin kime karşı sorumlu olduğumuzu düşünmelerini isteyin. Bu kavramı açıklamanız gerekebilir. Eğer yardımı olacaksa, başka bir bağlamdan örnek verebilirsiniz (örneğin, bir şirket karını beyan etmek ve vergi dairesine vergi ödemekle yükümlüdür, aksi takdirde cezayla karşılaşabilir. Şirket, bu hususta vergi dairesine karşı sorumludur).</p> <p>Sorun: Her bir kişiden, kendisi hakkında düşünmesini ve çocuk koruma çalışanı olarak karşısında sorumlu olduğumuz bir kişi veya şeyi (kim ya da ne) yapışkanlı not kağıdına büyük harflerle yazmasını, sonra ceketinin veya diğer kıyafetinin önüne, herkesin okuyabileceği şekilde yapıştırmasını isteyin. Doğru ya da yanlış cevap olmadığını söyleyin.</p> <p>Herkes yazmayı tamamladığında, katılımcılardan ayağa kalkmalarını ve bir dakika çevrede dolaşarak farklı fikirleri okumalarını isteyin.</p> <p>Herkes farklı fikirleri görme şansına sahip olduktan sonra, benzer veya aynı fikirleri gruptandırın. Gruba neden o kişi veya şeyi seçtiğini sorun ve bazı yanıtları irdeleyin.</p> <p>Söyleyin: Hesap verebilirlik öncelikleri, kişinin bağlamına ve özel bakış açısına göre değişir. Bununla birlikte, karşısında sorumlu olmamız gereken kişi kim olursa olsun, en nihayetinde her zaman sorumlu olduğumuz en önemli grup çocuklardır.</p>	<p>Sanal beyaz pano üzerinde bir bağlantı paylaşın.</p> <p>Herkesten fikirlerin yapışkanlı not kağıdına yazmasını isteyin.</p> <p>Herkesten pano üzerindeki diğer fikirlere bakmalarını isteyin.</p> <p>Panonun her bir tarafına “En Önemli” ve “En Az Önemli” başlıklarını ekleyin. Katılımcılar sırayla fikirlerini bu başlıklar altına yerleştirirken, ana yönergelerde belirtildiği şekilde bunları tartışın.</p>

30'

[kurumun adı] çocuklara karşı “güvenli ve hesap verebilir” olmamızı nasıl sağlamaktadır

Söyleyin: Fakat, bizler bir kurum bünyesinde çalışan personeliz. Kurumun işlerimizi güvenli ve hesap verebilir bir şekilde yapmamızı sağlamak için nasıl yapılandırıldığı hakkında ne kadar şey biliyoruz? Bu sistemleri etkin kullanıyor muyuz?

Yönergeler: Grup olarak, [kurumun ismi] “**güvenli ve hesap verebilir**” bir şekilde çalışmamızı sağlayan bazı sistemleri, süreçleri veya diğer yöntemleri üzerinde beyin fırtınası yapın. Katılımcılar ne söyleyeceklerini bilemiyorlar ise, örneğin “Burada çalışmaya başladığınızda size ne tür belgeler, broşürler veya sunumlar verildi?” “İşyerinde [kurumu] çocuklara karşı güvenli ve sorumlu yapmak üzere tasarlanmış bir şey gördünüz mü?” “Bir çocuğun güvenliğinden endişelendiğinizde ne yaparsınız?” gibi sorularla onları yönlendirebilirsiniz. Katılımcıların söylediklerini panoya yazın.

“Birçok şey tanımladık, bu yüzden burada bizler, yani saha çalışanları için en önemli olan şeylere bakacağız” diyerek beyin fırtınasını bitirebilirsiniz. Beyin fırtınası esnasında dile getirilmiş ise, sizin seçmiş olduklarınızı daire içine alabilirsiniz. Kurumunuzun hangi sistemlerinin saha çalışanları için en önemli olduğu konusunda önceden kararınızı vermiş olmanız gerekir.

Sonrasında grubu, daha küçük gruplara ayırın (3-4 kişilik). Her bir gruba:

En önemlilerden biri olarak seçtiğiniz kurumsal bir sistemin (kurumunuz tarafından fiilen kullanılan ismi kullanın) yer aldığı birer A4 kağıdı dağıtın.

Gruplardan aşağıdaki soruları tartışmalarını isteyin:

- Bunu ne zaman kullanabiliriz ...
(Ne zaman kullanırdınız? Örneğin, bir çocuk hakkında endişe duyduğumuzda, bir çalışma arkadaşımızın eylemlerinden huzursuzluk duyduğumuzda, bir kişisel / mesleki hareketin uygun olup olmadığını kontrol etmek istediğimde, vb.)
- Bunu nerede bulabiliriz ...

Beyin fırtınası esnasında, sanal beyaz pano üzerine notlar alın.

Kurumunuz için en önemli olan önceden tanımlanmış sistemleri vurgulayın veya daire içine alın.

3-4 kişilik grup (berakout) odaları hazırlayın. Her gruba bir temel kurumsal sistem verin.

Soruları kopyalayın ve sohbet penceresine yapıştırın.

Grubun çalışabileceği sanal beyaz pano bağlantılarını sağlayın.

<p>(Bu belgeye nasıl erişebilirim? Örneğin, posterlerde, sözleşmelerimizde; internet sitelerimizde vb.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bu konu hakkında daha fazla şey öğrenmek veya destek almak istediğimizde, yapabileceklerimiz ... (Nasıl destek alabilirsiniz? Örneğin, İK bölümüne veya bir odak noktasına sormak, bir eğitime katılmak, çevrimiçi eğitim dizilerini izlemek vb.) <p>Katılımcılara, gruplar yanıttan emin değillerse ya da bir fikirleri yoksa, bir öneri yapabileceklerini ya da boş bırakabileceklerini söyleyin. Her şeyi bilmek zorunlu değildir. Eksik bilgileri tamamlamak için tüm gruba soru soracağız. Tartışmalar için 15 dakika süre verin.</p> <p>Her bir gruptan sunum yapmalarını ve diğerlerinden eksikleri tamamlamalarını isteyin.</p> <p>Her sisteme ilişkin tartışmanın sonunda, herhangi bir eksik veya kısıtlama görüp görmediklerini sorun.</p>	<p>Breakout odalarını açın. Tartışmalar için 15 dakika süre verin. İhtiyaç halinde destek vermek için gruplar arasında dolaşın.</p> <p>Breakout odalarını kapatın.</p> <p>Geribildirim esnasında gerektiğinde, beyaz panoları ekranda paylaşın.</p>
---	---

Güç Dinamiklerini Değerlendirme

Söyleyin: İYÇÇK görevlileri olarak çalışmamızı destekleyen ilke ve sistemleri gördük. Çocukların ve toplulukların katılımının müdahalelerimizin başarısında kilit öneme sahip olduğunu gördük, fakat altta yatan güç dinamikleri ve ilişkiler çoğu zaman dikkate alınmaz ve bu nedenle katılım her zaman başarıya ulaşmaz. Bu öğrenim sürecinde güç ve güç dinamikleri hakkında kapsamlı bir şekilde konuşmayacağız, fakat kendi uygulamanızda güç dinamiklerini düşünmeye başlamanızı sağlamak istiyoruz. Gücün kabul görmüş bir tanımı olmadığından, birlikte aramaya başlayalım.

Yönergeler: 4 Güç tipini (Zorlayıcı Güç, Karşılıklı Güç, Potansiyel Güç, İçsel Güç) gösteren 4 yazı kağıdı asın ve her bir katılımcıya okuması için bilgi kartları üzerinde çeşitli tanımlar verin. Küçük gruplar halinde, katılımcılardan, hangi tanımın hangi güç türüne ait olduğunu bulmalarını isteyin.

1. Zorlayıcı Güç: Bu tip güç, kuvvet, zorlama, baskılama ve kontrol üzerine inşa edilir ve çoğu zaman korkuyla motivasyon sağlar.
2. Karşılıklı Güç: Bu güç türü saygı, karşılıklı destek, güç paylaşımı, dayanışma, nüfuz, yetkilendirme ve işbirlikçi karar verme üzerine inşa edilir.
3. Potansiyel Güç: Bu güç türü, her kişinin kendi yaşamını ve dünyasını şekillendirme potansiyeline dayanır.
4. İçsel Güç: Bu güç türü, kendi kapasitesini ve değerini bilen insanları içerir. İnsanların "Potansiyel Gücünü" ve "İçsel Gücünü" tanımlarını ve fark yaratabileceklerine inanmalarını sağlar.

Tartışma için 10 dakika süre verin, birlikte değerlendirin. Aynı gruplara geri dönün; her bir gruba *Destekleyici Bilgiler* bölümündeki bir senaryoyu verin ve bu örnekte hangi güç türlerini fark ettiklerini tartışmalarını isteyin. Tartışma için 10 dakika süre verin. Birlikte değerlendirin ve farklı güç türlerini gösteren cümleleri yazı kağıdına yapıştırın. Bunları yerleştirirken aynı zamanda okuyun.

Aynı gruplar halinde, her bir gruptan farklı güç türlerine ilişkin kendi örneklerini bulmalarını ve panoya asmak üzere yapışkanlı not kağıtlarına

yazmalarını isteyin. Tartışma için 10 dakika süre verin ve dile getirilen örnekleri birlikte gözden geçirin.

Söyleyin: İnsani yardım ortamlarında, risk altındaki kişiler, onlara zarar verebilecek yetişkinler de dahil, çeşitli aktörlerle temas ederler. STK'lar gıda, temiz su ve temel malzemelerin dağıtımında, okul, hastane, gençlik kulüplerinin yönetiminde yer alabilirler ve bu nedenle risk altındaki insanlara doğrudan ulaşırlar.

Doğrudan erişimle birlikte, çeşitli istismar türlerini gerçekleştirmek için eşitsiz güç dinamiklerinden fayda sağlayabilecek bazı personel tarafından istismar ve sömürü riski ortaya çıkar. Bu gerçek ışığında, yardım görevlileri olarak, kendimize bu güç dengesizliğini sürekli hatırlatır ve bazen bir şeylerin doğru gitmediğini fark ederek ve derhal önlem alarak, koruma yükümlülüğümüzü yerine getiririz. İster kadın, ister erkek, bir yardım görevlisi olarak birlikte çalışacağınız kişiler (ekip üyeleri, topluluklar ve çocuklar) tarafından, belli bir düzeyde güç ve otoriteye sahip olduğunuz düşünülür. Bunun bilincinde olmalı ve diğer mevcut veya krizin yol açtığı güç dinamiklerinden ve çatışmalardan etkilenmemeye dikkat etmelisiniz.

30'	<p>Söyleyin: Karmaşık etik ikilemleri, güç dinamiklerini düşünmek ve belirlenmiş standartlar paralelinde faaliyetleri yürütmek zorunda olduğunuz bu karmaşık ortamda, kendinizle ilgilenmeniz zor olabilir.</p> <p>Yönergeler: <u>"İnsani Tükenmişlik"</u> videosunu izletin. Küçük gruplar halinde aşağıdaki soruları tartışın:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geçmişte çalışırken veya okurken çok bunaldığınız oldu mu? Nasıl bir şeydi? - Stresli durumun üstesinden gelmeniz size ne yardımcı oldu? <p>Tartışma için 15 dakika süre verin.</p> <p>Tekrar toplandığınızda, katılımcılardan, günlük, haftalık ve aylık olarak kendi iyilikleri için ne yapmayı planladıklarını defterlerine yazmalarını isteyin.</p>	Videoyu oynatmak için ekranı ve sesi paylaşın.
10'	<p>Yönergeler: Gün içinde öğrenilen diğer şeyleri not etmek için 10 dakika daha süre verin.</p> <p>Opsiyonel: Önerilen çevrimiçi e-kurs: Saha Çalışanları ve Yöneticileri İçin İyi Olma Hali ve Direnc</p> <p>Opsiyonel: Önerilen işbaşı eğitimi: Birlikte çalıştığınız çocuklar ve aileleri ile aranızdaki güç dengesizliği ile hangi yollarla baş edebileceğinizi bir meslektaşınızla konuşun.</p>	

Destekleyici bilgiler:

Güç Türleri Senaryosu

Sara 15 yaşında ve ailesiyle birlikte Kenya'daki bir Dadaab mülteci kampında yaşıyor. 9 yıl önce çatışma nedeniyle Somali'den kaçmışlar ve o zamandan bu yana Dadaab'da bulunuyorlar. Sara'nın 3 küçük erkek kardeşi ve 1 ablası var. En büyük kız kardeşi evli ve artık Sara, ebeveynleri ve kardeşleri ile birlikte yaşamıyor. Sara geçen yıla kadar okula kayıtlıydı ve çok iyi notlarla ortaokulu bitirmeyi başardı ve bundan çok gurur duyuyor (İçsel Güç).

Çok fazla lise olanağı olmadığını ve ebeveynlerinin çok zor geçindiklerini biliyor, ancak yenilgiyi kabullenmiyor ve eğitimine devam edebilmek için burs veya bir tür destek alabilmek amacıyla, kamptaki STK'larla iletişim kuruyor. (Potansiyel Güç). Bir kız destek grubunda bunu öğrendiği için bunun mümkün olduğunu biliyor. Sara'nın annesi ve babası ile kardeşleri onu gerçek anlamda destekliyorlar çünkü Sara'nın öğretmen olmayı ne kadar çok istediğini biliyorlar. Sara'nın annesi ve babası, tüm ilgili kişilere ulaşabilmesi için ona telefonlarını veriyorlar (Karşılıklı Güç).

Sara, kampta çalışan yerel bir STK olan Child First kurumundan bir görevliden randevu almayı başarıyor. Sara'nın babası onu randevuya götürüyor, fakat bırakamayacağı bir işi olduğu için onunla

kalamıyor. Sara'nın annesi, evde küçük kardeşleriyle kalıyor. Sara, Child First görevlisiyle buluşuyor ve görevli onu yalnız başına bir odada kabul ediyor. Ofiste başka kimse yok gibi görünüyor ve Sara bu konuda biraz endişeleniyor. Görevli, Sara'ya hafta bir gün ofisi temizlemeye geldiği takdirde burs fırsatlarına bakacağını söylüyor (Zorlayıcı Güç). Sara içtenlikle görevlinin potansiyel fırsatları araştıracağını düşünerek teklifi kabul ediyor. Görevli Sara'dan giderek daha fazla hizmet istemeye başlıyor ve Sara da onun çevresindeyken kendisini giderek daha fazla rahatsız hissediyor. Sara ebeveynlerine durumu anlatıyor ve birlikte yöneticiyle konuşmak için ofise gidiyorlar (Karşılıklı Güç). Yöneticiye olan biteni anlatmayı başarıyorlar. Yönetici, kurumun birçok davranış kuralını ihlal eden görevli ile ilgili gerekli disiplin tedbirini alacakları konusunda Sara ve ailesine güvence veriyor. Yönetici ayrıca Sara'yı ortaöğretim desteği için bu konuya odaklanan bir kuruma yönlendiriyor (Potansiyel Güç). Sara, tekrar güven kazanıyor ve yönlendirme sonucunda ortaöğretime kayıt olacağından emin oluyor.

Düşünceli Uygulama

Oturum uzunluğu: 180'

Oturumun amacı: Katılımcılara, kurumsal sistemlerin önemi ve yansıtıcı uygulama konusundaki bilgilerini güçlendirmeleri hatırlatılır.

Oturum hedefleri: Bu oturumun sonunda, katılımcılar şu becerileri kazanacaklardır:

- Düşünceli uygulayan bir çalışan olmanın, çocuklar için yaptığımız çalışmaları nasıl iyileştirebileceğini açıklama
- Yapılabilecek değişiklikleri tanımlamak için kendinizin ve başkalarının deneyim ve uygulamaları üzerine düşünme

Başlıca Öğrenim Noktaları:

- Kendisi hakkında eleştirel düşünmek her insani yardım çalışanının kendi uygulamasını geliştirmeye dönük yaklaşımının temel bir parçasıdır. Değerlendirici günlük tutma veya benzer becerileri öğrenerek, çalışanlar nelerin iyi gidip, nelerin gitmediğini kendilerine sorabilir ve sebebini bulabilirler. 'Neden' sorusunun sorulması kendisi hakkında düşünmenin önemli bir yönüdür. Bu yaklaşım, çalışma uygulamalarımızı iyileştirmek için yapabileceğimiz değişiklikleri tanımlamamıza yardımcı olur.
- Eleştirel Düşünme, bir adım geri atarak, nasıl gittiğini ve hangi konularda düzeltme gerektiğini değerlendirmeyi ifade eder. Öz farkındalıkla ilgilidir, ancak öz farkındalık onun sadece bir parçasıdır. Aynı zamanda, kişinin kendi davranışında, tutumunda ve meslektaşlarıyla ve birlikte çalıştığı topluluklarla profesyonel ilişkilerindeki iyileştirmeler gibi, öğrendiklerini çalışmalarında ve uygulamalarında iyileştirmeler yapmak için kullanmasını içerir. Bu bakımdan, düşünmenin amacı, bir şeyleri kırıp dökmek ve sert eleştiri yapmak değil, hatalarınızdan ders almak ve daha etkin çalışmak için adımlar atmaktır.

Şu kaynaktan uyarlandı: <https://communityledcp.org/toolkit/section-1-facilitation-tools/fac-5-developing-a-reflective-practice>

- Kendisi hakkında düşünmek bireysel bir faaliyettir, fakat aynı zamanda grup düşünme sınıflarına katılmanız da faydalı olabilir. Grup üyeleri, daha ayrıntılı değerlendirmede birbirlerine yardımcı olabilir ve değişim alanlarını belirleyebilirler.

Gereken genel hazırlık:

- Aşağıda sıralanan seçeneklerden bir “kapanış düşünceleri” aktivitesi seçin.
- Kağıt veya elektronik ortamda kurs değerlendirme formunu hazırlayın.
- Kurs sertifikalarını hazırlayın (bunlardan yazdırırsanız).

Süre	Eğitmen notları	Uzaktan eğitim / teknisyen notları
5'	Giriş Katılımcıları karşılayın, oturumun amacı ve hedeflerini paylaşın. Katılımcılar geldikçe, öğrenim defterlerine bakmalarını ve önceki oturumlarda kaydettikleri notlara bakmalarını isteyin. Süre kalırsa, birkaç gönüllüden genel olarak çıkarımlarını paylaşmalarını isteyin.	
5'	Düşünceli olma ve uygulamayı iyileştirme araçları Sorun: Eleştirel düşünme nedir? Bazı öneriler alın ve sonra şunları söyleyin: Eleştirel Düşünme, bir adım geri atarak, nasıl gittiğini ve hangi konularda düzeltme gerektiğini değerlendirmeyi ifade eder. Öz farkındalıkla ilgilidir, ancak öz farkındalık onun sadece bir parçasıdır. Aynı zamanda, kişinin kendi davranışında, tutumunda ve meslektaşlarıyla ve birlikte çalıştığı topluluklarla profesyonel ilişkilerindeki iyileştirmeler gibi, öğrendiklerini	

	<p>çalışmalarında ve uygulamalarında iyileştirmeler yapmak için kullanmasını içerir. Bu bakımdan, düşünmenin amacı, bir şeyleri kırıp dökmek ve sert eleştiri yapmak değil, hatalarınızdan ders almak ve daha etkin çalışmak için adımlar atmaktır.</p>	
20'	<p>Gruba sorun: “Bir kimse sizden tipik bir gününüzü anlatmanızı isteseydi, anlatmak için hangi sözcükleri kullanırdınız?” Gruptan sözcükler toplayabilirsiniz (bunları yazmanız gerekmez). Sözcüklerin çoğu iş günlerimizin ne kadar yoğun ve karmaşık olduğunu, çok fazla şey “yaptığımızı”, başka şeylere pek zaman kalmadığını ima edecektir.</p> <p>Sonrasında sorun: “Bu kadar meşgulsek, ne yaptığımızı ve etkin olup olmadığımızı nasıl değerlendirebiliriz?” Daha fazla fikir toplayın. Bu, kurumunuzun yansıtıcı uygulama kültürünün gücüne göre değişir. Şunları söyleyebilirler, “izleme ve değerlendirme aracılığıyla”, “performans incelemesi aracılığıyla”, “insanların/çocukların mutlu olduklarını fark ettiğimiz için”, “olayları bir meslekleşimle konuştuğum için.” Daha düşünceli olmanın anahtarının “düşünme için alan yaratma” olduğunu vurgulayın. Bu durumda, fiziksel bir alandan ve günlük faaliyetlerden uzak zihinsel bir “alandan” söz ediyoruz.</p> <p>Gruba sorun: “Bazen bir şeyler hakkında düşünmeye ve düşünmek için biraz “alana” ihtiyacımız olur. Düşünmeye ihtiyacı olduğunda ne yaptığını paylaşmak isteyen var mı? Katılımcılardan gelecek yanıtlar şunları içerebilir: “Sessiz bir yere giderim,” “Yatakta uzanır ve uyumadan önce düşünürüm,” “Yürüyüşe çıkarım,” “Dışarıda sandalyede otururum,” “Tapınağa/camiye/kilise” giderim,” vb.</p> <p>Anlatın: “Nasıl çalıştığınız konusunda düzenli eleştirel düşüncede size alan yaratmaya yardımcı olacak en uygun yöntemi kullanın.”</p> <p><u>“Düşünceli olma.”</u> konulu kısa filmi izletin. Başlamadan önce, gruba, filmin ana mesajının ne olduğunu sorun (“neden” sorusunu sürekli sorun ve sebepler arayın).</p>	<p>Katkılar için sohbet penceresini izleyin ve gerektiğinde destekte bulunun.</p> <p>Videoyu göstermek için ekranı ve sesi paylaşın.</p>

	<p>Gruptan, filmdeki mesajı tekrarlamalarını isteyin.</p> <p>Grupla birlikte şu mesajı tekrar doğrulayın: <i>Düşünceli olmak, işlerin nasıl gittiği hakkında düşünmeyi, işlerin “neden” iyi gittiği veya gitmediği sorusunu sormayı ve farklı yapabileceğimiz bir şeyi tanımlamayı ifade eder. Bunu her gün yapmayı ilke edinerek, hepimiz işimizde daha iyi olabiliriz. Düşünceye dayanarak geleceğe dönük kararlarımızı verebilir ve daha az “robotik” olabiliriz ya da her zaman yaptığımız budur.</i></p>	
20’	<p>Kendiniz hakkında düşünme defteriniz</p> <p>Öğrenim yolculuğunuzun başında, bu kursta öğrendiklerinizi uygulamak için, profesyonel çalışmanıza taşıyacağınız eylemleri bir deftere kaydetmenizi önermiştik.</p> <p>Katılımcılara, yeni notlar almaları ve önceki günlerde aldıkları notları gözden geçirmeleri için biraz daha zaman verin.</p> <p>Zaman dolduğunda, (örneğin) şunları sorabilirsiniz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Defteri kullanmak sizin için ne kadar kolaydı ya da zordu? • Hangi sorular kolay, hangileri zordu? • Defterinizi doldurmak için en iyi zamanınız neydi? • Düşünmenize faydalı olabilecek diğer sorular var mıdır? <p>Bazı kişiler yazacak hiçbir şey bulamayabilir, iyi bir şeyler düşünemeyebilir, bunları yazmaları çok uzun zaman alabilir ya da ileride iyileştirmeye dönük bir yol düşünemeyebilirler. Zamanla pratik yaptıkça, daha fazla mesele ortaya çıkacak ve düşünmede daha iyi olacağız.</p>	
60’	<p>Grup olarak düşünme</p> <p>Konuşmayı içeren katılımcı yöntem</p> <p>Herkesten, yaptıklarını hatırlamaları için defterlerine / notlarına / resimli kağıtlarına tekrar bakmalarını isteyin.</p>	

	<p>Grubu daire şeklinde veya bir masa çevresine oturtun. Büyük bir grupsa, daha küçük 2 gruba ayırın. Her grupta en fazla 10 kişi olmalıdır.</p> <p>İhtiyacınız olacağını düşünüyorsanız, sırayla konuşma yöntemini kararlaştırın. Bazıları “konuşma” çubuğu kullanır (bunu mikrofon olarak düşünürler) - sadece sopayı tutan kişi konuşabilir. Veya, katılımcılar bir sonraki konuşacak kişiye yastık veya top atabilirler. Soru ve katkılar için, bazı insanlar oyun fişleri veya küçük çubukları (para birimi olarak) severler ve her bir kişiye 2-3 adet dağıtılır. Bir kişi her konuştuğunda bir oyun fişi kullanmak zorundadır. Bu yöntem belli kişilerin tartışmada baskın olmalarını önler. Tercih ettiğiniz yöntemi kullanabilir ya da hiçbirini kullanmayabilirsiniz.</p> <p>Her kişi, önceki gün / hafta / ay hafta hakkında bir öyküsünü paylaşacaktır:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Profesyonel uygulamanızda neler iyi gitti • Neler o kadar iyi gitmedi • Ve neden ([grup izlemiş ise] herkese videoyu ve her zaman neden sorusunu sormamız gerektiğini hatırlatın) <p>Her bir kişi öyküsünü bitirdiğinde, grup üyelerinin öykü anlatana soracakları 1-2 soru için zaman ayrılabilir.</p> <p>Bu süre grubun büyüklüğüne göre değişir. Öykü anlatımı ve sorular için 5 dakika planlayın. Süreye dikkat edin ve herkesi görebilmeniz için katılımcıların hareket etmesini sağlayın. Düşünme dairesi tamamlandığında, kişilerden aktivitenin nasıl olduğuna dair grup geri bildirimini isteyebilirsiniz. Bundan ne kazandılar? Tekrar yapmak isterler mi? Düşünme dairesini iş arkadaşları olarak uygulayabileceğinizi belirterek (veya katılımcılardan biri halihazırda önermiş ise bunu vurgulayarak) aktiviteyi bitirebilirsiniz. Birlikte birer fincan çay alıp örneğin önceki ay üzerinde düşünebilirsiniz.</p>	<p>Gerekirse 2 breakout odası hazırlayın.</p> <p>El kaldırma fonksiyonu gibi uzaktan eğitimde işe yarayan bir alternatif kullanın.</p>
30'	<p>Çizimi ve konuşmayı içeren katılımcı yöntem</p> <p>Bu egzersiz, kişilerin geçen birkaç günü / haftayı / ayı düşünmelerini ve zorlukları, başarıları ve sebeplerini tanımlamalarını sağlamanın daha planlı bir yöntemidir.</p>	

	<p>Her katılımcı, büyük bir kağıt üzerine (yazı kağıdı gibi) bir yol çizer. Bunu yere koyun.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gruba, bu yolun yaptığınız işi temsil ettiğini söyleyin. Geçen ayı düşünün. İşler yolunda gitmiş ise, hızlı bir bisiklet veya benzer bir şey çizin. Zorluklarla karşılaştıysanız, kayalar ve taşlar, belki de dağlar veya geniş bir nehir çizin. Ne zaman olduklarını göstermek için bunları yolun başına, ortasına ya da sonuna koyabilirsiniz. • 3-5 kişilik gruplar oluşturun. • Gruplar yollarını hazırladıktan sonra, grup içinde konuşur ve yolunda giden şeyleri, zorlukları ve sebeplerini açıklarlar. Gruba bir dahaki sefere neyi farklı yapabileceklerini söylediğinizden emin olun. • Düşünme tamamlandığında, kişilerden aktivitenin nasıl olduğuna dair geri bildirim isteyebilirsiniz. Bundan ne kazandılar? Tekrar yapmak isterler mi? Düşünme dairesini iş arkadaşları olarak uygulayabileceğinizi belirterek (veya katılımcılardan biri halihazırda önermiş ise bunu vurgulayarak) aktiviteyi bitirebilirsiniz. Yeni yollar çizebilir ve her ay bunlar hakkında konuşabilirler ya da birlikçe birer fincan çay alıp, geçen ay üzerine düşünebilirler. <p>Katılımcıları, kurs tamamlandıktan sonra da düşünme kayıtlarını ve uygulamaları kullanmaya devam etmeleri için teşvik edin.</p>	<p>Uzaktan eğitimde, her bir katılımcı kağıda çizim yapar ve paylaşma zamanı geldiğinde resmi ekrana tutar.</p> <p>3-5 kişiden oluşan breakout odaları hazırlayın.</p> <p>Breakout odalarını açın.</p> <p>Breakout odalarını kapatın.</p>
30'	<p>Kapanış düşünceleri</p> <p>Bu oturumu ve modülü kapatmak için, kişileri, eğitim ve birlikte yanında götürecekleri kazanımlar üzerinde düşünmeye davet eden bir aktivite gerçekleştirin. Bağlama ve uygunluğuna göre aşağıdaki fikirlerden seçim yapabilirsiniz. Tabi ki, sevdiğiniz kapanış aktivitenizi de kullanabilirsiniz.</p> <p>Güçlü Daire</p> <p>Bu egzersiz eğitimin başında ve sonunda grupla beraber bir kontrol yapmanın hızlı bir yöntemidir ve bağlılık hissi verir. Dayanışma ve takım uğraşısı hissi yaratır (spor karşılaşmalarındaki takım kaynaşmasına benzer).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Güçlü Daire duyurusu yapılır. 	<p>Uzaktan eğitimde, her katılımcıdan kameralarını açmalarını isteyin.</p> <p>Her kişinin soruyu yanıtlamasını, sonra herkes katkıda bulunana</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Grup omuz omuza, herkes daire içinde olacak ve kimse dışarıda kalmayacak şekilde ayakta sıkı bir daire oluşturur. • Kilit bir soru sorun: “Bu eğitimden hangi kazanımları elde ettiniz?” • Katılımcılar daire çevresinde sırayla yanıtlarını verirler. • Grup üyeleri uygun her türlü kapanış yorumlarını ekler. <p>Karanlık/Aydınlık Bu dramatik ve yoğun bir paylaşım aktivitesidir.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tüm katılımcıların mumlar yanan karartılmış bir odada daire şeklinde oturmalarını sağlayın. • Eğitimci, eğitim (hakkında) karanlık bir noktayı (veya hissi) paylaşır ve mumunu üfler. • Oda kararana kadar kişiler sırayla hislerini paylaşırlar. • Eğitimci mumunu yakar ve eğitimin mutlu veya pozitif bir anını paylaşır (veya alternatif olarak birlikte götürebilecekleri / belli bir süre zarfında geliştirmeyi istedikleri bir şey paylaşılabilir). • Eğitimci yanında oturan kişinin mumunu kendi mumuyla yakar. Yavaş yavaş oda aydınlanır. • Tüm kişilerin son düşüncelerini (sadece karanlık/aydınlık değil) paylaşımlarına izin verin. <p>Bağlantılılık Ağı Bu aktiviteyi 2. Modülde yapmadıysanız veya tekrar yapmak isterseniz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Büyük bir ip yumağına ihtiyacınız olacaktır. Herkes daire şeklinde ayakta durur. • İp yumağını bir kişiye verin. İpin ucunu tutmalarını söyleyin. • İpi tutan kişi, bu eğitimden kazandığı bir şeyi söyler ve yumağı bir başka kişiye atar. • Bir sonraki kişi yumağı yakalar ve bu eğitimden kazandığı bir şeyi söyler. Daha sonra, ipin kendilerine yakın bir bölümüne tutunurlar ve yumağı bir başka kişiye atarlar. Bu böyle devam 	<p>kadar konuşacak bir sonraki kişinin adını söylemesini sağlayın.</p> <p>Bu aktivitenin uzaktan eğitim versiyonu için Modül 2’ye bakın.</p>
--	--	--

	<p>eder. Herkes, ipin kendine ait kısmını tutmaya devam etmelidir.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sonunda, herkesi birbirine bağlayan ağ benzeri bir örüntüye sahip olacaksınız. Şöyle söyleyebilirsiniz: <i>“Tıpkı bu ip gibi, hepimiz işimizde birbirimize bağlıyız, bir kişinin eylemi, takım içindeki herkesi etkiler.”</i> • Sonra sırayla ipi çekerek, kimin hissedebildiğini görebilirler. 	
15’	<p>Değerlendirme ve kapanış</p> <p>Öğrenim programının sonuna ulaştıkları için katılımcıları tebrik edin.</p> <p>Kursun tasarlanması ve yürütülmesine ilişkin sürekli iyileştirmeler yapabilmek için kursa dair geribildirimde bulunmalarının sizin için önemli olduğunu açıklayın. Değerlendirme formlarını dağıtın ve doldurmaları için 5 dakika süre verin.</p> <p>Sertifika verilecek ise, bunları eğlenceli bir şekilde dağıtın.</p> <p>Katılımcılara tekrar teşekkür edin ve varsa ek kaynak veya destekleri belirtin.</p>	<p>Sohbet penceresinde değerlendirme formunun bağlantısını paylaşın.</p>
	<p>Opsiyonel: Önerilen çevrimiçi e-kurs: The Quest: A Children’s Guide for child support workers to better your professional practice.</p>	

Ek I - İYÇÇK Saha Görevlisi Başlangıç Eğitimi Paketi Öz Değerlendirme Formu
Ek II - Katılımcı Metni